לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', י"ד בתשרי תשמ"ט, 25 בספטמבר 1988 / שנה מ"ו מס' 13758 / המחיר 1.40 ש"ח כולל מע"מ

מחאה מצרית לשגריר ישראל

מוטי בסוק

שגריר ישראל במצרים פרופ' שמעון שמיר, זומן בסוף השבוע שעבר למשרד החוץ בקהיר, כדי לשמוע שם מחאה חריפה על הדלפת פרטים משיחתו עם הנשיא חוסני מובארק.

בשיחה במשרד החוץ המצרי הובעה מחאה חריפה על כך שבניגוד לכל הכללים, פורסמו בעתונות הישראלית פרטים מהשיחה של מובארק ופרופ' שמיר, שנערכה בשבוע שעבר.

בין השאר הוזכרו פרטים שעלולים לגרום לאי נעימויות למצרים, כמו דברים שאמר נשיא עיראק סאדם חוסיין למובארק.

שגריר ישראל במצרים התנצל, תוך שהוא מדגיש, כי לא הוא האחראי, או המקור להדלפה.

דובר משרד החוץ בירושלים טען, כי העברת פרטי השיחה לעיתונים בארץ לא נעשתה על־ידי גורמים מוסמכים.

שרת הבריאות תציג לממשלה דגימות ביוב ותתבע תקציבים

חייקה גרוסמן תובעת כינוס דחוף של ועדת העבודה והרווחה לקבלת מידע

רונית מורגנשטרן ויורם בר

שרת הבריאות. תדווח היום בישיבת הממשלה, על התפרצות מחלת הפוליו והצעדים שנקטו משרד הבריאות.

כן תביא בפני הממשלה, את ממצאי בדיקות הביוב שנערכו באזורים שונים בארץ ובעיקר בנפת חדרה וברמלה־לוד.

היא תדרוש מהממשלה, ובפרט מראש הממשלה, המשמש כשר הפנים, לטפל במה שהיא מכנה הזנחה רבת שנים, של בעיות הביוב בארץ, והתעלמות מסכנה מהותית לבריאות הציבור.

(סוף בעמוד 4)

בן ג'ונסון — סופת אדם

בן ג'ונסון מקנדה (משמאל), הוא האיש המהיר בתבל – זאת נקבע בסוף השבוע במשחקים האולימפיים בסיאול כשניצח בריצת 100 מ' בזמן של שיא עולמי (9.79). ג'ונסון הקדים את האמריקני קארל לואיס (על המשחקים האולימפיים ראה עמ' 10־15)

מועצת המנהלים של בל"ל עשויה להתפטר ביום ג'

כתבנו הכלכלי

החלטתו של צדיק בינו להתפטר מתפקיד מנכ"ל בנק לאומי תזרז ככל הנראה גם את התפטרות של מועצת המנהלים של הבנק.

יתכן שכבר ביום שלישי עם כינוסה של מועצת המנהלים יודיעו חבריה על נכונותם להתפטר.

ככל הנראה לא צפויה פניה של דירקטוריון הבנק למנכ"ל לחזור בו מהתפטרותו.

בישיבה ביום שלישי לא ישתתף פרופ' שמעון שיטרית וזאת משום שהוא שוהה בחו"ל. יתכן, שהדבר ינוצל על ידי חברי הדירקטוריון כדי להדיח אותו מתפקיד יו"ר ועדת הארגון של הדירקטוריון.

ביום שלישי צפויה גם פגישה של חלק מראשי אוצר התישבות היהודית עם המנכ"ל צדיק בינו. הם יבקשו לשמוע ממנו על מניעי החלטת ההתפטרות, ויתכן שיבקשו ממנו לחזור בו מכוונתו.

בין השמות המועמדים לתפקיד יו"ר הדירקטוריון בבנק לאומי נראים עתה שניים כבעלי סיכויים גדולים יותר מאחרים. אלה הם משה זנבר מי שהיה נגיד בנק ישראל ומועמד לתפקיד יחד עם דר חת, ואליעזר שפר, מי שהיה משנה לנגיד בנק ישראל.

משרד המשפטים האמריקני בודק מעורבותו האישית של ערפאת בטרור

דליה שחורי

וושינגטון.— מחלקת המדינה האמריקנית הורתה במחצית השבוע שעבר למשרד המשפטים לבדוק את עברו של ערפאת ואת מעורבותו האישית בפעילות טרור נגד אמריקנים.

זאת מתוך כוונה לא לאפשר את כניסתו לארה"ב, לפי "החוק למניעת טרור", במידה שיבקש אשרה כדי להשתתף בדיוני עצרת האו"ם. משרד המשפטים האמריקני פתח בבדיקה עם זרועות הביון השונות.

במחלקת המדינה ציינו שני מקרים שבהם היה ערפאת מעורב אישית, בכל הידוע, בפעילות חבלנית. באחד המקרים רצח הפתח נכוויה בשנות ה־70 שני אמריקנים.

יצויין, כי לפי האמנה שבין ארה"ב והאו"ם לא יכולה ארה"ב למנוע את כניסתם לניו־יורק של נציגים המוכרים על־ידי האו"ם, הבאים להשתתף בארועים מטעם האו"ם. אך אם יוכח, כי לערפאת יש נגיעה אישית בפעילות חבלנית, וכי כניסתו לארה"ב תעמוד בניגוד לחוק האמריקני — תידרש הכרעה משפטית בשאלה מה חזק יותר: החוק האמריקני, או האמנה שבין ארה"ב והאו"ם.

הרב שך הקים רשימה חדשה לכנסת

דורית גפן.

הרב שך הקים רשימה חרדית עצמאית לכנסת. בכך הוכרז פילוג רשמי באגודת ישראל. הרשימה החדשה: אגודת חרדים — "דגל התורה" ובראשה יעמוד הרב אברהם רביץ, ראש ישיבת "אור שמח". חוגים רחבים ביהדות החרדית כבר הודיעו על תמיכתם ברשימה. הרב ורדיגר מפועלי אגודת ישראל שוקל ילך ברשימה משותפת עם אגודת ישראל.

האמריקנים הוזילו מחיר האפ. 16 במיליון דולר ● עמ' 2

פרס התקבל בחום בפריס והסביר למה אין לנהל מו"מ עם אש"ף ● עמ' 2

מגיפת פוליו, חרדה מוצפת פונים ● עמ' 4

קרב אבנים ליד ביה"כ בחברון ● עמ' 3

ביהמ"ש יחליט היום האם מפעל "אליאנס" ייפתח ● עמ' 18

שולץ לשווארנאדזה: אש"ף טרם הוכיח כי הוא מסוגל להשתתף במו"מ לשלום ● עמ' 5

בעקבות הסקרים

הסקרים הרבים, המתפרסמים עתה בעיתונות לקראת הבחירות שתתקיימנה בעוד כ־40 יום, שבים ומגלים תמונה מאוזנת, המעוררת שאלות רבות ביחס למה שיתרחש למחרת יום הבחירות. החלוקה בין המחנות מציגה תמונה חוזרת ונשנית של תיקו בין המחנות, עם יתרון זעיר בכמה מקרים לגוש המערך.

השאלה המתחילה להסתמן גם עתה באופן ברור היא: האם צפויה, אם יתגשמו הסקרים, ממשלת אחדות לאומית. הניסיון הישראלי המיוחד של ממשלת אחדות לאומית עומד להתמצות, והוא ניתן להגדרה חד משמעית. ממשלת אחדות לאומית אינה מסוגלת לכל מהלך משמעותי בתחום שבו נדרשות החלטות לקידום תהליכים. ממשלת האחדות הצליחה להוציא את צה"ל מלבנון לאחר שחששות שם הפכה נטל ברור, הרבה מעבר לזמן הדרוש. היא עצרה את האינפלציה, הישג חשוב לעצמו, אך במחיר כבד של ריבית רצחנית, המשתקת מיגזרים רחבים במשק היצרני.

בפני הממשלה הבאה עומדות משימות שממשלת אחדות לא תוכל לחיות בשום פנים כלי יעיל עבורן – תהליך השלום, הבראת המשק היצרני, ושיקום שירותי הרווחה. בשלושת התחומים האלה לא תיתכן התקדמות בממשלה משותפת, מפני שהעמדה ביחס אליהן חוצה בין המפלגות.

בינתיים שומרות המפלגות הגדולות על שתיקה ביחס לאפשרות ממשלת אחדות. המערך עורך כווני חן כלפי המפלגות הדתיות, המאותות חיום עם גוש הימין, אך ספק אם המפלגות האלה יושיעו אותו. נסיון הבחירות הקודמות הוכיח שהמפלגות הדתיות איתנות בנטייתן לימין, ולכל היותר תהיינה מוכנות לתווך בין המפלגות הגדולות לצורך הקמת ממשלה משותפת.

מן הדין לדרוש, לכל הפחות מן המערך, שיציג את עמדתו בנושא באופן ברור, ויבהיר לציבור שלא יהיה מוכן ללכת שוב לממשלת אחדות. הצהרה ברורה כזו נחוצה גם למי שמתלבט האם להצביע עבור המערך וגם למי שמשתייך לגוש השמאל, ועומד לתת את קולו למפלגה אחרת.

ממצא אחר העולה מן הסקרים הוא, שבבחירות האלה יהיה שוב משקל רב למפלגות הקריות "קטנות". ככל שסכנת חזרה על תרגיל ממשלת האחדות גדלה, עולה הצורך להצביע למפלגות, המבטיחות שלא יתנו יד לממשלה כזו.

חיל האוויר וחיל הים תקפו הכוח הימי של ארגון הפת"ח

הופצצה המיפקדה הימית של הארגון ליד צידון ● "דבור" הטביע ספינת מחבלים ליד צור

אבי בניהו כתבנו הצבאי

צה"ל הנחית בסוף השבוע מכה קשה על הכוח הימי של אירגון הפת"ח בדרום לבנון.

בתוך יממה אחת, תקפו חיל האוויר את המיפקדה הימית של האירגון באזור צידון ושעות ספורות אחר כך, זיהה "דבור" של חיל הים, סירת מחבלים וטיבע אותה על שלושה אנשיה.

מיפקדה ימית

מטוסי חיל האוויר, תקפו ביום שישי אחר הצהריים, את המיפקדה הימית של אירגון הפת"ח — מזרחית לעיר צידון.

דובר צה"ל, מסר כי מטוסינו שבו בשלום לבסיסם, וכי היעד הושמד.

כתבנו הצבאי מוסיף, כי היעד (סוף בעמוד 4)

ארה"ב נוטה להעניק חסינות למשלחת הקניות של מש' הבטחון

מצפים ששולץ ימסור על ההחלטה לפרס ● שר החוץ מגיע היום לניו־יורק להשתתף בעצרת האו"ם ● מחר פסגת הזוטא רייגן פרס מגיד ושולץ ●

דליה שחורי

וושינגטון. — ארה"ב נוטה להיענות לבקשת ישראל להעניק חסינות דיפלומטית לשליחי משלחת הקניות של משרד הבטחון בניו־יורק.

הנושא נבדק על־ידי מחלקת המדינה, והחומר הונח על שולחנו של מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ.

מצפים, כי שולץ ימסור על החלטת ארה"ב לשר החוץ שמעון פרס, בפגישתם השבוע בניו־יורק. זאת מסר ביום ו' תת מזכיר המדינה (סוף בעמוד 4)

4 חיילים מ"גבעתי" חשודים שהיכו למוות ערבי מג'בליה

עזרא אבירן

הפרקליטות הצבאית בפיקוד הדרום טרם החליטה אם להגיש כתב אישום נגד ארבעת חיילי גבעתי, העצורים בחשד כי גרמו למותו של תושב מחנה הפליטים ג'בליה ברצועת עזה. החקירה טרם הושלמה. החיילים טוענו, כי פעלו בהתאם לנוהל צבאי ומתוך הגנה עצמית.

לפני מספר שבועות תקפה קבוצת צעירים במחנה הפליטים ג'בליה באבנים, חיילים שסיירו במחנה. החיילים רדפו אחר הנערים עד אחד הבתים, שם הסתתרו. משניסו לפרוץ פנימה, התנגדו בעלי הבית בתוקף, אולם החיילים גברו עליהם וחדרו לבניין. לדברי החיילים, זוהו זורקי האבנים, אך בעל הבית, אדם מבוגר, מנע מהם לעצור את הצעירים.

בין החיילים לדיירי הבית התפתח מאבק, ולפי החקירה השתמשו החיילים באלות ואף בכת הרובה, וכין היתר הוכה גם האדם המבוגר, בעל המשפחה. החיילים עצרו את החשודים ביידוי אבנים ואת בעלי הדירה והביאו אותם למקום מעצר בג'בליה. רופא נקרא אמנם לבדוק את מצב העצורים המוכים, ואת מצבו של האדם המבוגר, אך איש מהם לא הועבר לבית החולים. כעבור מספר שעות מת האיש המבוגר.

המשטרה הצבאית פתחה בחקירה במהלכה נעצרו ארבעת החיילים, והם נחקרים בחשד לגרימת מותו של האיש.

בינו מתפטר מבנק לאומי בגלל המינויים הפוליטיים לדירקטוריון

כתבנו הכלכלי בת"א

ראשי מועצת אוצר התיישבות היהודים יפגשו ככל הנראה בראשית השבוע הבא עם צדיק בינו, המנכ"ל המתפטר של בנק לאומי, בנסיון להניא אותו מכוונתו להתפטר.

בינו החליט להקדים את פרישתו מתפקיד מנכ"ל הבנק, ולפרוש במארס 1989. הוא ביקש לפרוש מוקדם יותר, אולם נענה לפנייתם של נגיד בנק ישראל, מיכאל ברונו והמפקח על הבנקים אמנון גולדשמידט, וידחה את פרישתו עד לאחר השלמת המאזן לשנת 1988.

נודע, כי הרקע לפרישה הוא מבנה ההעלות הפוליטי על הבנק, דבר שמצא ביטוי באיוש מועצת המנהלים. מינוי הדירקטוריון על בסיס פוליטי, מונע, לדעת בינו, ממועצת המנהלים לתפקד.

צדיק בינו הודיע על כוונתו לפרוש מהבנק רק לדוד שטרן, וזאת בערב יום הכיפורים. שטרן לא הספיק להודיע עליכך לחבריו בצמרת אוצר התיישבות היהודים ואלה הופתעו לקרוא עליכך אתמול בעיתון. אחדים מהם זעמו על שצדיק בינו מצא לנכון להודיע על תוכנית ההתפטרות שלו לנגיד בנק ישראל ולמפקח על הבנקים בטרם דיווח עליכך רשמית למועצת אוצר התיישבות היהודים.

שר האוצר זימן אתמול לפגישה את צדיק בינו וביקש ממנו לשקול מחדש את התפטרותו. עובדי בנק לאומי שהתכוונו אתמול להפגין מול לשכתו של מנכ"ל הבנק, על רקע העיכובים בחתימת הסכם השכר החדש בבנק, ביטלו את ההפגנה לאחר שנודע להם על כוונתו של צדיק בינו לפרוש. במקום זאת הם הצטרפו לכינוס של מועצת העובדים של הבנק שנערך באולמי "גיל אורנים" בתל־אביב.

מועצת אוצר התיישבות היהודים תוכנס לישיבה כ־5 באוקטובר לדון במצב שנוצר עם ההתפטרות. דירקטוריון הבנק ידון בכוונת הפרישה של המנכ"ל ביום שלישי הקרוב.

עובדי בל"ל: להחרים את בנק הפועלים

כתבנו הכלכלי

מועצת העובדים של בנק לאומי יצאה אתמול בקריאה לעובדי כל הבנקים האחרים להחרים את מסלקת בנק הפועלים, כדי לגרום את עובדי הבנק להצטרף למאבק של חטיבת עובדי הבנקים בהסתדרות. עובדי בנק הפועלים אינם חברים בחטיבה זו והם סירבו עד כה להצטרף למאבק כדי לא לפגוע בדרך זו על מזכיר החטיבה אלפרד לנקוביץ, כאשר הנהלת בנק לאומי איימה להגיש נגדו תביעה משפטית.

מועצת העובדים גם קראה אתמול לשר־האוצר, ליו"ר המועצה, ולנגיד בנק ישראל לפעול למינוי המוסדות הנדרשים שלא על בסיס פוליטי. עובדי הבנק קראו ללקוחות לא לחשוש מפגיעה כזו עקב ההתרחשויות האחרונות בבנק ולא לעזוב אותו בתקופה זו.

● מנכ"ל משרד הדתות זבולון אורלב מסר אתמול, כנהוג למסורת רבת שנים, לנשיא המדינה לולב ואתרוג, לקראת חג הסוכות.

מותר לגעת בסחורה

בשוק ארבעת המינים בככר מלכי ישראל בתל־אביב בודקים היטב לפני שקונים. עיריית תל־אביב מפעילה "סיירת סכך" מיוחדת, ובה 12 ניידות, להגן על עצים מפני "שודדי סכך". (צילום: ורד פאר)

מפוטרי "מטוויות הנגב" השתלטו על משרד ההנהלה

30 עובדי "חגור" פוטרו תוך עשר דקות — המפעל נסגר

יהודה צור, איילת מזור, עתיים

30 עובדים במפעל "חגור" בכרמיאל, העוסק בתפירה של ציוד צבאי, פוטרו בהתראה של 10 דקות והמפעל נסגר.

אתמול ב־2.30 הגיע מנכ"ל המפעל למקום, הסתגר במשרדו, וכעבור כשעתיים קרא לוועד לשכתו ומסר שבגלל טענות של העובדים על דרך ניהול המפעל הוחלט לסגרו. פקידה חילקה את מכתבי הפיטורין לעובדים.

שרה בויארסקי, יו"ר ועד העובדים, מסרה שלפני כ־3 חודשים רכשה חברת "עיט" את מפעלי "חגור" בארץ. כדי למנוע את חששות העובדים, הבטיחה ההנהלה החדשה להם ולמועצת הפועלים שלמפעל הזמנות לעוד שנה ואין שום כוונה לסגור אותו אלא לפתחו. עם סגירת המפעל נותרו העובדים, המקבלים שכר של כ־600 ש"ח נטו, ללא פרנסה.

מוכירות מועצת הפועלים מתכוננת היום לפתוח במו"מ עם הנהלת החברה כדי להגיע לפתיחה מחדש של המפעל, שנסגר ללא תיאום עם ההסתדרות.

מפוטרים התבצרו

אתמול משעות הבוקר התבצרו 45 עובדי מפעל "מטוויות דרום" מהעיירה אופקים במשרדי הנהלת החברה בתל־אביב. העובדים קיבלו הודעות פיטורין עקב קשיים אליהם נקלע המפעל, והם קובלים שטרם קיבלו את משכורת אוגוסט.

העובדים המפוטרים השתלטו אתמול בבוקר על משרד מנכ"ל החברה בתל־אביב, כלאו איתם את המנכ"ל, רפי מלכא, והם דורשים לקבל את שכרם. המנכ"ל היה עדיין כלוא אמש, בשעת לילה מאוחרת. "מטוויות הדרום" הוצאו לפני שבועיים וחצי לחופשה, לאחר שהמפעל נקלע לקשיי נזילות ונסגר. בערב יום הכיפורים נמסרו לעובדים מכתבי פיטורין והודעה על סגירת המפעל. העובדים, השתנו במפעל ומנעו הוצאת סחורות.

נפתלי בסטיקר בן 52 אב ל־3 ילדים העובד זה שנה וששה חודשים במפעל, איים שיקפוץ עד הלילה מגג המשרדים אם לא יוחלט על מתן משכורות חודש אוגוסט.

השר ניסים הבטיח: ההטבות לערי הפיתוח יינתנו מייד

שר האוצר, משה ניסים, הורה למשרדו להפעיל מייד את החוק לעידוד ערי הפיתוח, שהתקבל במושב האחרון של הכנסת. החוק מעניק שורה ארוכה של הטבות והקלות לתושבי ערי הפיתוח. הפגישה בין ראשי ערי הפיתוח לשר האוצר התקיימה אתמול בלשכת השר בתל־אביב.

שאול עמור, ראש פורום ערי הפיתוח, העלה את הבעיות שהתעוררו ביישום הוראות החוק המוסדרות את כל תושבי ערי הפיתוח מתשלום עבור מעונות ילדים, השכלה גבוהה והשכלה טכנולוגית. כן ביקש, שביטול המיסוי על ההכנסה עפ"י החוק יחול רק בשנת התקציב הבאה.

בתשובה מסר השר שהורה למשרדו להפעיל את החוק הפעלה ארמיניסטרטיבית לאלתר, כך שהזיכוי לא יבוטל אלא בשנה הבאה, אלא ההטבות לערי הפיתוח יינתנו מייד.

9 חיילים נפצעו כשטנדר צבאי התהפך ברמת הגולן

יהודה צור

9 חיילי צה"ל נפצעו אתמול בתאונת דרכים ברמת הגולן. טנדר צבאי התהפך בעיקול הדרך ליד קלעת נמרוד, לא הרחק ממושב נווה אטיב. ככל הנראה נסע הרכב במהירות מופרזת והנהג לא הצליח להשתלט עליו. הוא התהפך והתנגש בחומת אבנים לצד הדרך.

אמבולנסים מנווה אטיב ומצה"ל פינו 6 מן הפצועים לחדר המיון הקדמי בעיירת שמונה, 3 במצב בינוני עד קשה פונו לביה"ח רנב"ם. אחד הפצועים נשלח אחר־כך במסוק מקרית שמונה לביה"ח רמב"ם בגלל פגיעות בראשו.

מנכ"ל משרד העבודה מתעקש למנות חבר "חרות" לתפקיד בכיר בביטוח הלאומי

אבשלום קווה

מנכ"ל משרד העבודה והרווחה, יהושע דוידוביץ, זימן כינוס דחוף של מועצת הביטוח הלאומי, בעוד מספר ימים, כמגמה למנות את חבר מרכז "חרות" אברהם יצחק לתפקיד משנה למנכ"ל של הביטוח הלאומי. ועדת המינויים של הביטוח הלאומי, המורכבת משלושה אנשים, דחתה את המינוי ולפיכך מנסה דוידוביץ לעקוף החלטה זאת.

בוועדת המינויים חברים, מלבד דוידוביץ, נציג התעשיינים חזקיהו ישראלי ונציג ההסתדרות דב פלג, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי. שני האחרונים התנגדו למינוי אך דעת המינויים היא במעמד מייעץ בלבד. דוידוביץ משמש, בשם השר, יו"ר המועצה של הביטוח הלאומי. יצויין כי המועצה לא זומנה מאז מאי, למרות מספר נושאים כבדים העומדים על הפרק.

נפטר יצחק יעקבי, מייסד המכינה הראשונה לחיילים

יהודה צור, עת"ים

אמש נפטר ממחלה קשה יצחק יעקבי בן 83, מייסד המכינה הראשונה לחיילים משוחררים מכל הארץ במיכללת תל־חי.

לפני 14 שנים, לאחר עשרות שנים של עבודה בעיתון "דבר" וב"קול ישראל", עזב יעקבי את עירו רחובות ובא לקרית־שמונה, מיד לאחר הטבח שעשו המחבלים בעיר. בקרית־שמונה היה דמות אהודה ביותר.

יצחק יעקבי נולד בליטא, כגיל 18 עלה לארץ ועבד כחקלאי וכנאי ברחובות. בשנות ה־20 החל בתפקידו ככתב "דבר" ברחובות ואזור הדרום, ולאחר מכן שימש גם ככתב "קול ישראל" וג'רוזלם פוסט. במלחמת העולם השניה שירת בבריגדה היהודית והיה ממצילי שארית הפליטה.

הלווייתו תצא היום כ־12 בצהריים מביתו ברחוב סטילנסקי ברחובות לבית העלמין העירוני.

טנקים כבשו את כיכר מלכי ישראל לקראת "יום השריון"

ורד לוי

ההכנות לקראת שבוע השיריון המסורתי החלו אתמול בערב בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב. כ־10 טנקים, כלי־רכב קרביים משוריינים, כלי־הנדסה ואוהלים התמקמו בכיכר ופתחו בפעולות ההקמה של תניון השיריון.

התניון יהיה פתוח לקהל עד 3 באוקטובר. במהלך שבוע השיריון יופיעו בכיכר מלכי ישראל להקות שונות, ביניהן תזמורת צה"ל, ה"תל־אביבים", תזמורת חיל־האוויר, צוות הווי מיפקדת חילות־השדה ועוד.

"המועצה לשלום ולביטחון" תדון בשלושה תסריטים פוליטיים

אבי בניהו

המועצה לשלום ולביטחון תקיים בשבוע הבא רב־שיח רמטכ"לים לשעבר על ההשלכות הבטחוניות של שלושה תסריטים פוליטיים. המועצה תיענה בכך לקריאתו של השר אריאל שרון לדון בפומבי בנושאים השנויים במחלוקת. קריאתו של השר שרון לקיים "משחק מלחמה" נדחתה מנימוקים של ביטחון שדה.

במסגרת הרב־שיח ינסה הרמטכ"ל לשעבר רפאל איתן (רפול) להגן על התפיסה הגורסת את המשך החזקת השטחים, הרמטכ"ל לשעבר חיים בר־לב יגן על תפיסת הפשרה הטריטוריאלית וההיסטוריון אל"מ (מיל) מאיר פעיל ידבר בזכות מדינה פלשתינית.

את הדיון ביום שלישי בתל־אביב, ינחה האלוף (מיל) שלמה גזית.

יהודיה, ערבי ומוסד ירושלמי — זוכי פרס הדו־קיום

יצחק שור

ראש הממשלה יצחק שמיר והשר משה ארנס אישרו המלצות ועדת שופטים להענקת שלושה פרסים, בסך 7,500 שקל כל אחד, לאזרחים ולמוסדות שפעלו למען חיזוק קשרי הידידות בין העדות בישראל. חתני הפרס.

המחנכת ד"ר פועה מנצ'ל, בזכות פעילותה החלוצית למען קשירת יחסי ידידות והבנה בין יהודים לבדואים בבאר־שבע.

מחמוד יונס, מנהל בית ספר בכפר ערב, בזכות יוזמותיו המתמשכות לארגון מפגשי תלמידים יהודים וערבים, ובזכות פעילותו הרבה בחינוך תלמידים לסובלנות והבנה.

מרכז תרבות עמים לנוער, הפועל להעמקת ההיכרות וההבנה בין עמים ועדות.

זכו בפיס

בהגרלת ריבוע של מפעל הפיס מס. 38/88 שהתקיימה אתמול זכו הכרטיסים הבאים:

בסך —. 250,000.00 + 16,668,00 ש"ח זכה המספר: 607535.

בסך —. 15,000.00 + 1,668.00 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 07535.

בסך —. 1500.00 + 168.00 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 7535.

בסך —. 150.00 + 18.00 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 535.

בסך —. 15.00 + 3.00 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 35.

בסך —. 3.00 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 5; 9; 2.

מיטראן לפרס

צרפת לא תיזום הסדר במקום ישראל ולא תפעיל עליה לחצים

פרס התקבל בחום ע"י ראשי השלטון בפאריס ● דומא סיפר כי דרש מערפאת לבטל האמנה ולהפסיק הטרור ● פרס פסל את אש"ף כצד לשיחות

ארנון יפה

פאריס. — משבר ביקור ערפאת בין צרפת לישראל נגמר.

הידידות עמוקה, וצרפת סבורה כמונו כי אפשר לנהל מו"מ באווירת טרור ואלימות, מסר לי שר החוץ שמעון פרס ביוצאו מפגישה עם הנשיא מיטראן ביום שישי באליזה.

כל ראשי השילטון, הנשיא, ראש הממשלה רוקאר ושרים בכירים קיבלו אותו בחום. מחצית הממשלה באה לארוע לכבודו במעונו של שגריר ישראל עובדיה סופר.

הנשיא ושר החוץ אפילו הביעו תמימות דעים עם פרס, כי אש"ף, חייב לבטל את האמנה הפלשתינית, להכיר בישראל, להפסיק את הטרור, ולקבל החלטה 242. פרס אמר כי זה התנאי שהוא מציג לשיחות עם כל פלשתיני. לא ניכר שום צינון ביחסים. הוא הודיע שישראל, תחת ממשלתו, תהיה מוכנה לצאת מכל רצועת עזה ומאזורים מאוכלסים ברוב ערבי בגדה בהסדר, אך בכל הפגישות עם ראשי השילטון הסוציאליסטי פסל את אש"ף כצד לשיחות משום ש"כל עוד מקיים אמנתו אין על מה לדבר". הוא הציג את התיקוות לשינוי באש"ף להכרה בישראל כאשליה. "מי שמתמיד בטרור, וחפץ לשוב אל תוכנית החלוקה מ־47', מתרים מו"מ".

פרס, מסר כי הנשיא מובארק מנסה עתה לשכנע את ערפאת להכריז על הכרה מפו. את בישראל, ובהצטרפות לירדן בניהול מו"מ חרף התנגדות באש"ף. הוא יוועד עם שר החוץ המצרי עבדול מאג'יד לבדו אחרי המיפגש המשולש עם הנשיא רייגן.

מיטראן: בלי לחצים

בפגישה שארכה כשעה ורבע הבטיח הנשיא מיטראן כי צרפת לא תיטול יוזמות להסדר במקום ישראל, או תפעיל עליה לחצים. הוא אמר: "אין לדחות מו"מ, אך אי אפשר לנהלו באווירת אלימות וטרור".

"הנשיא הביע הסתייגות מכל צורת טרור. מיטראן קבל בעקיפין על הלחצים הישראלים למנוע את הפגישה בין שר החוץ דומא לערפאת בשטרסבורג.

"עוררו מהומה על לא דבר. הרעש שהקימו נתן תהודה לביקור, והפך אותו לדרמה. לא חל שינוי במדיניות הקשרים ההדוקים עם ישראל ולא במדיניות כלפי אש"ף. אך פרס, הצהיר, כי קבלת ערפאת כפי שהוא היום משרה רושם בקרב הפלשתינים שהם יכולים להתמיד באלימות בשעה שהאירופאים מקבלים עמדתם. "זה אסון שיימנע מו"מ".

מיטראן אמר כי "אם חס ושלום ישראל תהיה בסכנה תתייצב צרפת לימינה". מיטראן כראש השילטון קבע הטון ידידות החמה. ראש הממשלה רוקאר ושר החוץ דומא נהגו כמוהו.

דומא מסביר

דומא שפע חום כאילו עפ"י הוראה מגבוה. כל השרים אפילו הכחישו שהשגריר עובדיה אינו חביב עוד על מיטראן, בפגישה עם פרס במלון. דומא הפחית במשמעות הפגישה שתיאר אותה כשיגרתית, השביעית במספר בין שרי חוץ צרפתיים לערפאת. הוא אמר, כי הבהיר לערפאת שצרפת מתנה שיתופו במו"מ בביטול האמנה הפלשתינית, הפסקת הטרור, הכרה בישראל וניהול מו"מ על בסיס 242 ו־338. הוא הודה כי ערפאת הולך לפי שעה סחור סחור ומשתמט.

פרס אמר לו, כי להצהרות ערפאת על קבלת כל החלטות האו"ם יש משמעות כאילו חבר פרלמנט איטלקי יכריז, שהוא מכיר בכל ההחלטות שקיבל הסנט הרומי מלפני אלפיים שנה ועד היום.

הערב העימות הטלוויזיוני בין ג'ורג' בוש לדוקאקיס

דליה שחורי

וושינגטון. — העימות הטלוויזיוני הראשון בין שני המועמדים לנשיאות ארה"ב, ג'ורג' בוש ומייקל דוקאקיס, יתקיים הערב ויועבר בכל רשתות הטלוויזיה הגדולות.

אפילו רשת האנ.בי.סי., המשדרת ללא הפסק מן האולימפיאדה בסיאול, תפסיק את השידורים מהאולימפיאדה לשעה אחת ותשדר את העימות.

לקראת העימות פרשו המועמדים מכל עיסוקיהם. מומחים מטעמם הופיעו בכלי התקשורת וניסו לתאר את האסטרטגיה שבה ינקטו או את האסטרטגיה שבה עליהם לנקוט. ההערכה היא, שהעימות יהיה מכריע לגבי גורלו של דוקאקיס, הסובל מירידה איטית אך עקבית בתמיכה בו.

ממחנה דוקאקיס נמסר, כי לפי נתונים מעודכנים נעצרה הירידה בתמיכה בדוקאקיס. ולאור היכרותו את המדיום הטלוויזיוני, טובים סיכוייו לגבור על בוש. במחנה בוש מציינים, כי אם בוש יצליח להיות נאמן לעצמו, הוא ימצא את הדרך להעביר את מסריו ולגבור על דוקאקיס.

ה"ניו־יורק טיימס":

אש"ף קרוב להסכם על הכרזת מדינה בשטחים

תפעל תחת נאמנות האו"ם

דליה שחורי

וושינגטון. — "הניו יורק טיימס" מסר אתמול, בידיעה מאת כתבו בסוריה אלן קאוול, כי אש"ף קרוב להסכם על נוסחה להכרזה על מדינה פלשתינית בגדה המערבית וברצועת עזה, שתפעל תחת נאמנות האו"ם ולא תכיר בהכרה בישראל. הכתב הסתמך על דברי מנהיג החזית העממית לשחרור פלשתין ג'ורג' חבש.

חבש טען באוזני הכתב, כי מטרת הנוסחה החדשה היא ללחוץ על פלשתינים מתונים, המושכים לכיוון של הכרה פלשתינית בישראל, כדי לזכות בהכרה מערבית.

חבש אמר עוד, כי ההכרזה לא תוביל להקמת ממשלה פלשתינית זמנית מיד. בהתייחסו למועצה הלאומית הפלשתינית אמר, כי כאשר תתכנס — בחודש אוקטובר באלג'יר, לדבריו — תאשר את האמנה הפלשתינית, התובעת את השמדת ישראל ואת זכות השיבה של הפלשתינים לבתיהם. "אני מלוד. כל־עוד אין לי זכות ללכת ללוד ולחיות בלוד, הבעיה הפלשתינית לא תיפתר", אמר. "כפלשתינים אנו רוצים שישראל תיסוג מהגדה המערבית ומעזה. זה יפתור את בעיית ההמונים הרבים הגרים שם. אבל נטעה עצמנו אם נאמין, שזה יפתור את הבעיה הפלשתינית".

חבש אמר, כי נפגש עם ערפאת בתוניסיה ובלוב בסוף אוגוסט ובתחילת ספטמבר.

ערפאת הזמין את ישראל לשיחות שלום — בטלוויזיה המצרית

רויטר, מי"צ

קאהיר.— ערפאת שהופיע בראיון בטלוויזיה המצרית ביום ו', קרא לישראל להצטרף אליו לשיחות שלום. "אני קורא לישראל לקבל לגיטימציה בינלאומית, ולדבר על שלום. אני מדבר אליהם מעמדה חזקה ואני מבקש אותם לבוא ולעשות שלום, שלום של כבוד", אמר.

ערפאת שרואיין לאחר השיחות שקיים עם הנשיא מובארק ומדינאים מצרים אחרים בקאהיר, אמר כי מתקרב הסכם בינלאומי לקיום ועידה בינלאומית שתנסה למצוא פתרון לסכסוך הערבי־ישראלי.

מדמשק, נמסר, כי שלושה ארגונים פלשתינים הוקיעו את ערפאת על דבריו, כי הוא מוכן לשיחות ישירות עם הישראלים. הודעת הגינוי פורסמה על־ידי החזית העממית, חזית המאבק הפלשתיני העממי ופלג הפת"ח שמורד בערפאת, ובהן הותקף ערפאת על ביקורו במצרים ועל השיחות שניהל עם הנשיא מובארק.

בודקים חשד להרעלת בקבוקי חלב ב"סורוקה"

איילת מזור

משטרת באר שבע, בודקת חשד להרעלת בקבוקי חלב באחת המחלקות בבית החולים "סורוקה".

הבקבוקים, שבהם ע"פי החשד נימצאו רעלים, הועברו לבדיקה למכון לחקר רעלים במטה הארצי בירושלים.

נסיבות המקרה עדיין אינן ברורות. נבדקים כיוונים שונים.

מבית החולים "סורוקה" נמסר בתגובה, כי ההנהלה בודקת את המקרה, ומחכה לתוצאות הבדיקה המשטרתית.

ישראל תשלם מליון דולר פחות על כל מטוס אפ. 16

דליה שחורי

וושינגטון. — הקונגרס האמריקאי אישר, במושב משותף של ועדת ההקצבות של הסנט ושל הקונגרס, שהסתיים ביום ה' בשעה 3 לפנות בוקר, פטור מיוחד לישראל ולמצרים מהוצאות מחקר ופיתוח, המוטלות על מטוסי אפ. 16 בעת הרכישה. המדובר בפטור של 80 אחוז מסכום המו"פ, המגיע לכמיליון דולר למטוס. ישראל תזמינה, בעקבות ביטול פרוייקט ה"לביא", 60 מטוסי אפ. 16, ומדובר, איפוא, בהפחתה של כ־60 מיליון דולר ממחיר המטוסים.

על פי ההחלטה שהתקבלה, במסגרת חריון בחוק סיוע החוץ, יחול הפטור על ישראל ומצרים כ"מדינות קמפ דייוויד", מצרים הזמינה 40 מטוסי אפ. 16. יצויין, כי שר הבטחון יצחק רבין פעל להורדת הוצאות המו"פ ממחיר המטוסים מיד לאחר שהוחלט על ביטול פרוייקט ה"לביא" והזמנת האפ. 16. רבין ראה בפטור כזה דרך להגיש לישראל סיוע נוסף מבלי להגדיל את מסגרת הסיוע הפורמאלית.

בחוגים ישראליים בוושינגטון הובעה שביעות רצון רבה מהחלטת הקונגרס. האנשים הפעילים בדיון הלילי בקונגרס היו הסנטורים דניאל אינוויי ורוברט קאסטן, וחברי בית הנבחרים דייויד אובי ומיקי אדוארדס.

"עיראק הצטרפה לתומכי הנוצרים בלבנון"

דפנה ורדי (בריטניה)

עיראק הסכימה לאחרונה לספק לנוצרים בלבנון 80 טנקים, על כך מוסר השבועון הלונדוני "אובזרוור" המסתמך על מקורות בקאהיר. לדברי העיתון, הצטרפו העיראקים אל רשימת תומכי הנוצרים בלבנון, ביניהם גם ישראל ואש"ף, כיוון שהתפנו עתה, לפחות חלקית, ממלחמתם באיראן.

בקורת חצות

מאוד תרבותי

אי־אפשר להתייחס למופע של אסתר עופרים בהיכל — התרבות, כאל מופע רגיל. זהו קונצרט, אירוע תרבותי־חברתי, כמו הסדרה של הפילהרמונית. זוהי חוויה, שמעריציה הרבים, רואים בה צורך נפשי ממש.

עופרים, אם נאמר זאת באנדרסטייטמנט אנגלי, אינה בדיוק ספל התה שלי. בה בעת, היא כוס היין הנדיר והיקר, לגבי קהל אחר. יהיה זה בלתי־הוגן לחלוטין להתייחס להופעתה באותו קנה־מידה שהחותום מטה מבקר שופטים אחרים. לאהוב אותה, לא. לכבד אותה, להעריך את קולה ואת כשרונה הבלתי מוטל בספק, זה בהחלט כן.

הערב כולו אומר תרבות. זה מתחיל בתלבושתם של הנגנים (חליפות, עניבות) בשמלה הארוכה, החגיגית, שהיינו מצפים מכל פרימדונה, וכלה בגובהו הקאמרי של הנגנים. אין באס חשמלי, יש קונטרבאס וצ'לו. אין אילתורים חופשיים, גם כאשר המוסיקה גולשת לג'אז יש תווים. יש אווירה תרבותית מאוד, מכופתרת מאוד, לטעמי. אולי בגלל האווירה הזאת, נושא הרפרטואר שלה אופי כבד, כמעט בלי קטע מהיר.

רק השילוב הנפלא בינה לבין "אנסמבל מזרח מערב", בראשית החלק השני של הקונצרט, מגוון משהו בסגנון האחיד.

גם הביצוע שלה לשירו של לאונרד כהן "כמו ציפור על חוט תיל", היה רגע זכור־לטוב.

ולמרות האמור־לעיל, אסתר עופרים היא קלאסה, והיא זמרת שאמרה ועדיין אומרים, לאנשים רבים בארץ. כותב השורות האלה, מה לעשות, לא הצליח להסתפח עליהם.

עומר ניר

מת פרופ' שמואל אטינגר — מגדולי ההיסטוריונים

בצלאל עמיקם

פרופ' שמואל אטינגר, מגדולי ההיסטוריונים היהודים בדורנו, ומרצה להיסטוריה של עם ישראל באוניברסיטה העברית בירושלים, נפטר באופן פתאומי בלונדון ביום חמישי האחרון. בן 69 היה במותו.

פרופ' אטינגר נודע בעולם כולו בזכות מחקריו המעמיקים בנושאי האנטישמיות המודרנית, מקומה בהתפתחות התרבותית באירופה, יהדות פולין ויהדות רוסיה ועוד.

שמואל אטינגר, יליד קייב 1919, הוא בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים, ובה השלים את עבודת הדוקטורט שלו. הוא נמנה עם מורי החוג להיסטוריה של עם ישראל, שבמכון למדעי היהדות. לפני שנה פרש לגימלאות, אך המשיך בלהט ובהתמדה את עבודתו ופעילותו הציבורית.

אטינגר עמד בראש מכוני מחקר ותיעוד של יהדות מזרח אירופה, היה יו"ר הארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי, וממקימי מרכז שזר. במשך שנים רבות פעל להקניית התודעה ההיסטורית בקרב מחנכים, תלמידים וסטודנטים. פרופ' שמואל אטינגר כתב מאמרים וספרים רבים שתורגמו לשפות זרות.

לפני חודשים אחדים נפטר אחד מבניו בלונדון.

הניח אשה, מרצה לרפואה וחוקרת סרטן ב"הדסה", שתי בנות ובן.

הלווייתו תצא היום בשעה 12.00 מבית הלוויות בסנהדריה לבית המנוחות בירושלים.

מתה צפורה בנטוב

צפורה (רדליק) בנטוב נולדה ב־1903 בעיירה בוברקה ליד לבוב, בפולין. בת בכורה למשפחה אמידה, מפרנסי הקהילה. היא הצטרפה לשומר הצעיר, ועלתה ארצה בגיל 17. השתייכה לשומריה, עבדה בנפוץ חצץ לכביש.

היא הצטרפה לקיבוץ ב' של השומר הצעיר בנהלל, ואח"כ בעפולה, ומשם למשמר־העמק.

צפורה מלאה תפקידים מרכזיים בקיבוץ, היא נישאה למרדכי בנטוב, והיתה אתו בשליחות התנועה בארה"ב בשנים 31 עד 33. עבדה בהנהלת חשבונות. צפורה היתה שותפה למייטק בדרכו, ואירחה את כל המי ומי שהגיעו למשמר־העמק. אך שמרה בקנאות על עצמאותה ועל פעילותה בקיבוץ. היתה חברה מאוד אהובה בקיבוץ. השאירה שתי בנות ושבעה נכדים.

חיילי צד"ל אורחי משמר העמק

מיפגש מרגש מאוד היה בין מחלקה של חיילי צד"ל לבין חברי קיבוץ משמר העמק, שאירחו את חיילי לבנון הצעירים במסיבת ערב שבת בקיבוץ.

הצעירים הדרום לבנוניים נמצים הסתובבו עם חברי המשק, ביקרו בחדרים ולאחר מכן הסבו בצוותא למסיבה בחדר האוכל הגדול של הקיבוץ הוותיק.

סמוך לחצות ציוו המפקדים לעלות על הרכב ולשוב לבסיס, אבל קשה היה להפריד בין האורחים והמארחים, שקשרו קשרי־ידידות של ממש במשך כמה שעות המיפגש.

הפגישה התאפשרה בתיווך יחידת הקשר שבין צה"ל וכוח צד"ל בדרום לבנון. (עתיים)

אנו שרויים באבל
על מות חברתנו
צפורה בנטוב
ממייסדי הקיבוץ
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון,
י"ד תשרי תשמ"ט, 25.9.88, בשעה 13.00
קיבוץ משמר־העמק

לאורה ואלישבע
למשפחות רון ואכמון
ולבית משמר־העמק
אתכם באבלכם הכבד במות
צפורה בנטוב
מרכז מפ"ם

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר תרדים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

"קרב אבנים" בין מתנחלים למפגינים מילא במחסומים הרחוב הראשי בחברון

יותר מעשרה נפצעו בשתי פעולות יזומות של צה"ל בגדה ● שלושה חשודים בשיתוף פעולה הותקפו ● ירי ופצועים ברצועה

עזרא אבירן, פנחס ענברי, עתיים

בגדה המערבית נמשכו ההפגנות בסוף השבוע, ואתמול נפצעו מאש חיילי צה"ל, עלפי דיווחים ממקורות ערביים, יותר מ־10 צעירים.

נהיל אי־טוחי (13) ממחנה הפליטים שליד רמאללה מתה אתמול מפצעים שנפצעה באמצע השבוע. ברמאללה נפצע צעיר מכפר סמוך, עין עריק, כאשר נודע על פציעתו בכפר פרצו בו הפגנות, וצה"ל השתמש בכוח כדי לפזרן. על פצועים נמסר גם משכם, מחברון, ומהכפר דיר דיבואן.

בכפר ספא שבנפת רמאללה ויקט צה"ל "פעולה יזומה", ויותר מ־10 תושבים פנו לבית חולים ברמאללה לקבל טיפול לאחר שהוכו בפעולה. תושבי הכפר מתלוננים, כי צה"ל השחית רכוש בכפר.

גם במחנה הפליטים יואר שמדרום לחברון היתה פעולה יזומה של צה"ל, ומיד לאחר צאת החיילים התנפלו תושבי הכפר על שני תושבים הנחשדים בשיתוף פעולה והיכו אותם מכות קשות.

בחברון יידו מפגינים […] אבנים על קבוצת מתנחלים שיצאו מבית הכנסת אברהם אבינו. הם השיבו ביידוי אבנים, וכוח […] נאלץ להתערב ולהפריד […] המתפללים, דני איזמי (33) […] בראשו. הוא ידוע כמי שנוהג ללכוד מתפרעים ולהביאם למשטרה, ובכמה מקרים, מסרו חבריו, האשימו אותו בחטיפת נערים. בתגובה יצאו מתנחלים והיכו ערבים בעיר. מיד לאחר מכן נחסם כל הרחוב הראשי בעיר במחסומי אבנים וצמיגים בוערים, וההפגנות נמשכו גם אתמול.

מן הכפר בית־עומר נמסר, כי צה"ל ניסר עמוד חשמל שהונף עליו דגל פלשתין. צה"ל נוקט נגד הכפר הזה עונשים כלכליים, ואינו מתיר מכירת הענבים שעליהם פרנסת הכפר.

ארבעה צעירים ממחנות הפליטים בעזה ורפיח נפצעו בסוף השבוע מיריות חיילי צה"ל בעת פיזור התקהלויות. הפצועים אושפזו בבתי החולים נאצר בחאן־יונס ושיפא בעזה.

ביום שישי אחה"צ פיזרו חיילים התקהלות של כ־100 מפגינים ברפיח לאחר תפילות יום השישי. מקורות מקומיים טוענים, כי למעשה נפצעו שישה מפגינים, אולם שניים מהם התאשפזו בבתיהם והיתר בבתי־חולים אחרים בעזה.

ברפיח נמסר גם על פציעתו קל בסכין של מוכתר מחנה הפליטים, כנראה בגלל חשד ששיתף פעולה עם ישראל. בעזה הוטלו שני בקבוקי תבערה על סיור של משמר הגבול ביום שישי, באחת בצהריים, ברחוב נאסר בשייח' רדואן. לא היו נפגעים, ושוטרי הסיור רדפו אחר זורקי הבקבוקים לבית ספר באותו רחוב, עצרו חשודים ומצאו עוד כמה בקבוקי תבערה מוכנים להשלכה. גם בחאן יונס היו הפרות סדר, הבערות צמיגים והתקהלויות, שפוזרו בליל שבת על ידי כוחות הביטחון. העוצר על מחנה הפליטים אל בורייג' הוסר.

תושבת התנחלות בגוש קטיף נפצעה קל מאבן שהושלכה למכונית בה נסעה בכביש עוקף עזה ביום שישי אחר־הצהריים.

נהרות הביוב ממעוף הלוויין

"כאשר מפסיקים להשקיע בבריאות, בביוב וברפואה מונעת, הן במגזר הערבי והן במגזר היהודי, אין להתפלא שמחלת הפוליו מתפרצת מחדש" אמר אתמול חנן ארז, מזכיר מרכז מפ"ם, בסמינר לוועדי עובדים בגבעת־חביבה.

"התפרצות הנגיף אירעה בזמן שישראל הגיעה להישג טכנולוגי כה מדהים כשליחות לוויין לחלל" הדגיש ארז. "בהחלט יתכן, שהימצאות "אופק ב' מעלינו הכרחית, אך גם תיפעולן התקין של מערכות הבריאות, החינוך והרווחה הכרחי. הממשלה ממשיכה לטעון ש"אין כסף' וברור שזו שאלה של מדיניות כוללת".

בסמינר שנמשך יומיים השתתפו כ־300 עובדים מרחבי הארץ, שהאזינו גם להרצאות מפי אפרים זילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות ורעיה רטיג, יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית.

זילוני שדיבר על הסכמי השכר החדשים ותפקיד ועדי העובדים במפעלים, הגיב גם לביקורת על ההסתדרות וחברת העובדים. "יש מקרים של ניהול כושל בחלק מהמפעלים שנסגרו אך האם מכאן אפשר להסיק שכל המשק מורכב משלומיאלים? האשם אינו בשגיאות הניהול, אלא בכך שמדיניות האוצר מסרבת לקחת אחריות על הטיפול בריבית, בהשקעות במשק ובצמיחה".

רעיה רטיג התייחסה לפרשת מפעל "חסין אש" בבאר־שבע שעבר לניהולם העצמי של העובדים. "זהו ניסיון שהצליח בינתיים, וייתכן שנוצר כאן דגם שישמש מפעלים כושלים אחרים הנקלעים למשבר. הצלחנו להוכיח שעובד המעורב במקום עבודתו, בניהול ובקבלת החלטות, מגלה מוטיבציה רבה יותר", אמרה.

את הסמינר ארגנו דב אלקנתי יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי, נטע ותנה בן־אהרון.

בתמונה: מימין ארז, משמאל אלקנתי

בחירות 88'

פעילי "כך" לכלכו ותקפו פקח

אתמול עצר פקח רשות שמורות הטבע שני אנשי "כך", שהדביקו שלטים ליד צומת מחניים בכביש קרית שמונה — ראש פינה. הפקח הודיע לשניים שהם עוברים על חוק השילוט והשמירה על הנקיון, וביקש מהם להתלוות אליו למשטרת ראש פינה. הם סירבו, גידפו אותו והחלו לדחוף אותו ולהכותו. הפקח ביקש בקשר את עזרת המשטרה, אולם עד שהגיעו השוטרים הספיקו התוקפים להימלט.

דובר רשות שמורות הטבע, עופר גרינשטיין, מסר כי אנשי הרשות והסיירת הירוקה הורידו אתמול את כל השלטים שהדביקו אנשי "כך" מקרית־שמונה עד ראש פינה. הדובר ציין שהם עושים זאת ללא אפליה בין המפלגות. אתמול ביקש מנכ"ל רשות שמורות הטבע מכל המפלגות לשמור על מערכת בחירות נקייה ולהקפיד על ציות לאיסור להדביק שלטים לאורך הכבישים.

יהודה צור

זוילי: לא נפקיד הזירה לרצ

נסים זוילי, יו"ר מטה ההסברה של המערך, אמר אתמול, כי המערך לא יפקיר את הזירה לרצ ויתמודד גם על קולות האזרחים המתכוונים להעניק לה את קולם. "הם חייבים לדעת, כי הם מפחיתים מיכולתו של שמעון פרס לכהן בראש הממשלה, ובכך הם עלולים להביא עלינו ממשלת אחדות נוספת, שהיא ממשלת שיתוק", אמר.

עוד אמר זוילי, כי רצ יכולה להרשות לעצמה פרווילגיה של תנועה קיצונית בנושאי חוץ וביטחון, כי היא נשענת על מפלגה גדולה ובטוחה כמו המערך. "על המערך מוטלת האחריות הישירה לביטחון המדינה ועתידה, ולכן רצ יכולה להרשות לעצמה לשחק בשוליים הקיצוניים־שמאליים שלנו".

דורית גפן

המערך יקים "סוכות שלום"

בחול המועד סוכות, יקים המערך חמישים "סוכות שלום" במקומות מרכזיים ברחבי הארץ. שרים, ח"כים, מועמדים לכנסת וראשי רשויות יארחו בהן את התושבים. הסוכות יקושטו בקישוטי החג המקובלים, ובפלקטים של המערך.

דורית גפן

דף חשבון: כמה עלה לנו הליכוד?

צעירי מטה המערך התפרסו ביום שישי ליד סופרמרקטים, וחילקו "דפי חשבון" לקונים. בדפים נאמר: בואו נבדוק את החשבון: כמה עלה לנו הליכוד? מניות בנקים — חמישה מיליארד שקל; אנפלציה — שלושה מיליארד שקל; לבנון — שני מיליארד שקל; אינתיפאדה — חמש מאות מיליון שקל; התנחלויות — מיליארד שקל.

סך הכל — אחד עשר וחצי מיליארד שקל. את הסכום הזה אנחנו שילמנו. הכסף הזה בא על חשבון חינוך, בריאות, תעשייה, חקלאות וצבא.

צעירי המערך מתכוונים להמשיך כל השבוע במבצע דפי החשבון.

מפ"ם: מפלגות, תנו לחיות לחיות

בעקבות השימוש הגובר והולך בבעלי חיים לתעמולה מפלגתית פנה פעיל מפ"ם בדור הצעיר, זאב שפיר, שהוא גם פעיל מרכזי באגודה להגנת בעלי חיים, אל האגודות הרלוונטיות, שיפעילו את השפעתן על מטות ההסברה של המפלגות, כדי שיחדלו מנוהל פסול זה.

שפיר כתב, "כדי לזכות בפרסום בכל מחיר, עושות המפלגות שימוש ציני וחסר כל רגישות בבעלי חיים, על לא עוול בכפם. מחזיקים ומובילים אותם בתנאים ירודים, תוך חשש להפקרתם לאחר השימוש בסביבה שאינה טבעית להם, ומסוכנת לחייהם". שפיר שלח את העתקי מכתבו גם אל מטות ההסברה של המפלגות בתקווה לקבל תגובה ראויה.

יורם בר

צבן ביקר אצל הדרוזים בגליל

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) ביקר אתמול בכפרי הדרוזים כיסרא, סג'ור ובית ג'אן שבגליל. בכיסרא וסג'ור היתה היענות רבה, ורבים באו לפגישה למרות שמפ"ם החלה את פעילותה בשני הכפרים האלה רק בשנה האחרונה.

בבית ג'אן השתתפו במפגש רב המשתתפים עם צבן פעילים ממפלגות שונות, וכן שייח'ים ונכבדים דרוזים, וצעירים המשרתים בכוחות הביטחון. הנחה את המפגש מופרג' סללחה, תושב הכפר, ומועמד מפ"ם לכנסת במקום העשירי. להערכתו של סללחה תזכה מפ"ם בבחירות הקרובות להיות אחת מ־3 המפלגות הגדולות בכפר.

יורם בר

"אל תנצלו את הלוויין לבחירות"

ראש תנועת המרכז, ח"כ אמנון רובינשטיין, האשים אתמול את שתי המפלגות הגדולות בשימוש בהישגי שיגור הלוויין "אופק 1" לצרכי תעמולת הבחירות. לדבריו, המפלגות נוהגות בפרויקט הביטחוני הזה בהפקרות מסויימת, בגלל שיקולי הבחירות.

לדעתו, לא היתה כל הצדקה לפרסם את שיגור הלוויין ולחשוף בכך את השגיה הטכנולוגיים של ישראל, לאחר ש"אופק 1" נשמר כפרויקט סודי ביותר, אשר כל פרסום עליו נאסר בתכלית האיסור.

קובי מנדל

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 23.9.1988

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7094	1.7307	1.7180
דולר אמריקאי	1	1.61	1.68	1.6358	1.6622	1.6450
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8722	0.8831	0.8759
לירה סטרלינג	1	2.68	2.81	2.7301	2.7642	2.7422
פרנק צרפתי	1	0.25	0.26	0.2563	0.2595	0.2573
ין יפני	100	1.20	1.25	1.2171	1.2323	1.2215
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7736	0.7833	0.7767
פרנק שוייצרי	1	1.01	1.06	1.0327	1.0456	1.0365
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2538	0.2570	0.2548
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2356	0.2385	0.2369
כתר דני	1	0.22	0.24	0.2274	0.2302	—
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3683	0.3729	0.3701
דולר קנדי	1	1.32	1.38	1.3397	1.3564	1.3486
דולר אוסטרלי	1	1.24	1.33	1.2816	1.2976	1.2889
רנד דר' אפריקאי	1	0.40	0.55	0.6594	0.6676	0.6627
פרנק בלגי	10	0.40	0.43	0.4158	0.4209	0.3953
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.27	1.2379	1.2534	1.2889
לירה איטלקית	1,000	1.15	1.22	1.1686	1.1832	1.1726

רק"ח: מתנגדים למתקדמת אך ניאבק נגד פסילתה

הנגבי: ב"עבודה" רוצים לעשות לערבים "טרנספר אלקטורלי"

יורם בר

סיעת חד"ש גינתה אתמול את החלטת מפלגת העבודה להעניק חופש הצבעה לנציגיה בוועדת הבחירות המרכזית, בכל הנוגע להצעה שלא לאפשר לרשימה המתקדמת לשלום להתמודד בבחירות הקרובות לכנסת. בחד"ש אמרו, כי ללא קשר לחילוקי הדעות בין שתי הסיעות, תיאבק חד"ש כדי שיאפשרו למתקדמת להופיע בבחירות הקרובות. בד בבד ייאבקו למען פסילת רשימות "כך" ו"מולדת", שהן רשימות גזעניות.

יו"ר מטה הבחירות של הרשימה המתקדמת, חיים הנגבי, הזהיר אתמול את מפלגת העבודה שהיא משחקת באש. "אם תיגרר אחר התחיה והליכוד ותיתן ידה לפסילת הרשימה המתקדמת, יבינו כל אזרחי ישראל הערבים שבוצע נגדם טרנספר אלקטורלי, אשר מותיר להם שתי ברירות: להיות זנבות למפלגות הממסד או להיפלט לחלוטין מהפוליטיקה הישראלית", אמר.

למחמוד מוסלח יונס
מנהל בית־ספר יסודי ערה
פעיל וידיד נאמן
ברכותינו החמות לקבלת פרס
ראש־הממשלה לדו־קיום וסובלנות
מכל צוות המכון ללימודים
ערביים — גבעת חביבה

כרוז מס' 3
אל תתבייש
שאתה קיבוצניק!
נכון שאנחנו קטנים,
אבל נילחם —
על החזרת העבודה
היצרנית למקומה.
וזאת שרצ"ה — הרס הקיבוצים
לא מעניין אותה,
הם תומכים במדיניות ניסים.
חג סוכות שמח!
אזרחים מהשטח
שתומכים במפ"ם
ממטה גרנות
נפגשים במועדון גן־שמואל
ביום ד' בשעה 17.00

„כל הארץ בפאניקה, וכל הארץ מגיעה לחדרה"

אומרת הרופאה המחוזית על התפרצות הפוליו ● יחוסנו: שוטרים, חיילים, תושבי אזור חדרה ורמלה־לוד ● הרופא המחוזי בדרום: החיסונים לא יורחבו ● מקורות: מי השתייה בארץ נקיים מנגיפים

רונית מורגנשטרן, זהבה מוזס, עתיים

שרת הבריאות תדווח היום בישיבת הממשלה על התפרצות מחלת הפוליו והצעדים שנקט משרד הבריאות. כן תביא בפני הממשלה את ממצאי בדיקות הביוב שנערכו באזורים שונים בארץ, בעיקר בנפות חדרה ורמלה־לוד. היא תדרוש מהממשלה, ובפרט מראש הממשלה בתפקידו כשר הפנים, לטפל ב„הזנחה רבת שנים של בעיות הביוב בארץ והתעלמות מסכנה מהותית לבריאות הציבור". כן תדרוש תקציבים מיוחדים לטיפול במפגעי התברואה.

היום תכונס במשרד הבריאות ישיבת מנכ"לים של משרדי הפנים, האוצר, הבריאות והחקלאות, בהשתתפות מהנדסים מחוזיים של משרד הבריאות המפקחים על רמת התברואה והביוב. מטרת הישיבה לנסח דרכי פעולה לזירוז הטיפול ברמת התברואה והביוב, ולדרוש הקצאות תקציבים מיוחדים לכך.

שרת הבריאות תכנס לאחר החג ישיבה גדולה של מומחים לחיסונים כדי להעריך את מדיניות החיסונים עד כה, ולקבוע אם יש צורך להרחיב את מבצע החיסונים מעבר לנפות חדרה ורמלה־לוד.

מכל הארץ „עולים לרגל" לחדרה

בתגובה על טענת ראש מועצת אור עקיבא בנוסח „איפוא היה משרד הבריאות במשך חמש שנים" טוענת שרת הבריאות, כי במשך השנתיים האחרונות נשלחו למועצה המקומית אור עקיבא עשרות מכתבי התראה על המצב התברואי שם, ולמעלה משליש מהעסקים ביישוב פועלים ללא רשיון עסק, כלומר ללא פיקוח תברואי.

במספר מקרים התגלה גם, שראש המועצה המקומית העניק רשיונות לעסקים תוך התעלמות מכך שמשרד הבריאות לא אישר את פתיחתם — נמסר ממשרד הבריאות.

משרד הבריאות הורה לבדוק מחדש דגימות ביוב מאור עקיבא, כדי לברר האם החיסון שניתן לאוכלוסיה לפני כשבועיים, הצליח לדחוק את הנגיף האלים ממי הביוב — כפי שצפוי.

„כל הארץ בפאניקה וכל הארץ מגיעה לחדרה" — אמרה אתמול ד"ר עפרה חבקין, הרופאה המחוזית של משרד הבריאות בנפת חדרה. ד"ר חבקין ביקשה להדגיש, כי תושבים המבקשים לקבל מידע על החיסון נגד הפוליו מתבקשים לפנות ללשכות הבריאות המחוזיות באזור מגוריהם ולא להגיע לחדרה.

בסוף השבוע היו גם גילויי אלימות בנפת חדרה, לאחר שמודאגים רבים מרחבי הארץ הגיעו לשם ותבעו לקבל חיסון.

ללשכת הבריאות הנפתית בחדרה הגיעו ביממה האחרונה עשרות חיילים, חיילות ובני משפחותיהם שביקשו לקבל חיסון. בגלל הלחץ והחרדה אירעו כמה התפרצויות אלימות של חיילים, שתבעו לקבל את החיסון מיד, כתושבי חדרה. הרופאה נאלצה לסרב, והסבירה כי משרד הבריאות אינו אחראי לחיסון החיילים, ועליהם לקבל את החיסון בצבא.

עקב המבוכה והחרדה בציבור, שהתגברו בסוף השבוע, הוחלט אתמול לקיים סדרת תשדירים בטלוויזיה שבהם יופיעו מומחים ויסבירו את מהות המחלה, דרכי ההידבקות, סוגי החיסון וכו'.

„המים נקיים מפוליו"

בדיקות שנערכו בימים האחרונים בכל מקורות המים במדינה העלו, כי אין בהם כל נגיפי פוליו — הודיע דובר חברת „מקורות", מרדכי יעקובוביץ, והוסיף כי המים בכל הארץ ראויים לשתייה ללא חשש.

גם דובר עיריית תל־אביב הודיע אתמול, כי „מי השתייה בתל־אביב וגם מערכת הביוב נקיים מחיידקי פוליו", כפי שהובהר בבדיקות יומיות.

אתמול החל מבצע חיסון נגד נגיף הפוליו, שיקיף 60 אלף תושבים באזור ואדי ערה. ד"ר עפרה חבקין, הרופאה המחוזית של נפת חדרה, מסרה כי לצורך החיסון גויסו אחיות מהמגזר הערבי וצוות מתוגבר מנפת חדרה.

שוטרי משטרת ישראל יחוסנו נגד פוליו בימים אלה, על־פי הנחיית המפכ"ל, רב־ניצב דוד קראוס והמלצת ראשי המשטרה. מבצע החיסונים יערך בשני שלבים. בשלב הראשון יחוסנו כל אנשי המשטרה בנפות רמלה וחדרה. בשלב השני יחוסנו שוטרי מג"ב וחניכי בתי הספר המשטרתיים. שוטרי מג"ב בשירות חובה יחוסנו על־ידי צה"ל.

„החיסונים לא יורחבו"

„אין כל מקום לבהלה ועד כמה שידוע לי אין תוכנית להרחיב את מערכת החיסונים לאזורים נוספים" — אמר אתמול ד"ר שמעון שרף, הרופא המחוזי של משרד הבריאות בדרום ומנהל ביה"ח ע"ש י. ברזילי באשקלון.

ד"ר שרף השיב בכך לפניית ראש עיריית אשדוד, אריה אזולאי, אשר ביקש לדעת בסוף השבוע אם אין מקום לנקוט צעדי־מנע גם בנפת הדרום. ד"ר שרף הסביר, כי החיסונים במחוז חדרה ולוד־רמלה נעשים בעיקר משום שבשתי נפות אלה נעשו בחמש השנים האחרונות כל החיסונים לפי שיטת סאלק, אשר איננה מחסנת באופן מוחלט. ביתר חלקי הארץ החיסונים הם לפי שיטת סייבין — חיסון בנגיף חי — היעיל יותר.

לדעת ד"ר שרף, אין מקום לבהלה שאחזה באוכלוסיה. הוא גם מתח ביקורת על ההחלטה, המוזרה בעיניו, שנתקבלה במטכ"ל ובמשטרה, לחסן את כל חיילי צה"ל ואת כל שוטרי ישראל.

חלק מראשי הרשויות בנפת חדרה תובעים לבדוק את הקשר בין התפרצות נגיף הפוליו לבין מדיניות החיסון נגד המחלה שהיתה נהוגה בשנים קודמות.

לבתי המרקחת באזור השרון הגיעו אורחים רבים שביקשו לרכוש באופן פרטי את תרכיב החיסון נגד הפוליו. הרוקחים נאלצו להשיב ריקם את הפונים בהסבירם שתרכיב החיסון נמצא אך ורק בידי משרד הבריאות ואינו משווק בבתי המרקחת.

ללשכת המידע לציבור בחדרה פונים רבים ושואלים על החיסון. ד"ר חבקין הטעימה, כי כל התושבים מקבלים חיסון מסוג סייבין. ד"ר אלה הסובלים מחום גבוה ושלשולים וכן חולי סרטן. גם הנשים ההרות והתינוקות מקבלים חיסון מסוג סאלק.

הבוקר יסתיים חיסון התלמידים באזור חדרה ומחרתיים יחל חיסון המבוגרים עד גיל 40.

מבצע חיסון ברמלה־לוד

ביום ו' בבוקר החל מבצע החיסון בבתי הספר באזור לוד־רמלה. המבצע מקיף 30 אלף תלמידים והוא יימשך הבוקר למרות חופשת הסוכות. משרד הבריאות הורה למנהלי בתי הספר לפתוח את בתי הספר ולסייע לרופאים ולאחיות לסיים את המבצע. התחנות לבריאות המשפחה בירושלים יהיו פתוחות בחול המועד כדי לאפשר את מתן חיסוני הפוליו השגרתיים לתינוקות.

שרת הבריאות ניצלה אתמול את סיורה בלוד כדי לקבל בעצמה חיסון נגד פוליו. (צילום: ראובן קפלן, „חדשות")

פעוטה אושפזה בכפר־סבא

פעוטה בת שנה וחודשיים מרעננה אושפזה לפני שלושה ימים במחלקת הילדים של ביה"ח „מאיר" בכפר סבא בגלל חולשה באחת מרגליה. רופאי מחלקת הילדים החליטו לאשפזה בבידוד, לאחר שגילו כי לא קיבלה חיסון נגד שיתוק ילדים. הוחלט לשלוח בדיקות למעבדת הנגיפים שנלקחו מהפעוטה ומבני משפחתה, שהם טבעונים, ולכן לא קיבלו חיסון.

ד"ר שמואל פרנקו, רופא בכיר במחלקת הילדים בביה"ח „מאיר", מסר כי בדק את הפעוטה והתרשם שחלה הטבה במצבה והיא החלה לזחול. לדבריו, גם הסימנים הקליניים מצביעים, כי הסבירות שלקתה בפוליו נמוכה.

ד"ר שמואל הוסיף, כי לחדר המיון של ביה"ח מאיר הגיעו אתמול הורים מודאגים רבים שחששו כי ילדיהם לקו בפוליו.

ילד בן 7 מנתניה שאושפז בביה"ח מאיר בשבוע האחרון עם סימנים קליניים החשודים כפוליו שוחרר לביתו לאחר שהבריא לחלוטין. עם זאת, הוחלט לחסן נגד פוליו את צוות עובדי מחלקת הילדים בביה"ח.

שביתה במעבדות עלולה לשבש גילוי הנגיפים

רונית מורגנשטרן

אלפיים עובדי המעבדות בשירות המדינה הכריזו על סכסוך עבודה, לאחר שמשרד האוצר ונציבות שירות המדינה לא אישרו למשרד הבריאות לקיים מו"מ לשיפור מעמדם המקצועי.

כסנקציה ראשונה יוצאים עובדי המעבדות, החל מהבוקר, לחופשה מאורגנת, וייעדרו מבתי החולים, הלשכות לבריאות הציבור ומהמעבדה הארצית לבריאות הציבור לבדיקת נגיפים. לא מן הנמנע שיחולו שיבושים בבדיקות לגילוי נגיפי הפוליו.

שרת הבריאות פנתה לעובדי המעבדות בבקשה לשקול שוב את צעדם החמור, לאור מצב החירום של התפרצות הפוליו.

בתגובה, הודיע מזכ"ל הסתדרות המיקרוביולוגים, אשר גולדשלאגר, כי פניית השרה תישקל מתוך דאגה ואחריות. עם זאת, הוא „שמח על שסוף סוף מודים, שעובדי המעבדות חיוניים כל־כך".

בביה"ח הלל יפה בחדרה אושפזו בימים האחרונים ילדים רבים, לאחר שהורים מודאגים לחצו על רופאים מחשש להדבקה במחלת הפוליו. בכל המקרים עד כה לא נמצא אף מקרה שבו הסימנים הקליניים העידו על הדבקה.

מחלקת המים של עיריית ירושלים ממשיכה לבדוק את מי השתייה בתדירות גבוהה. ממצאי הבדיקות מורים שהמים באיכות טובה. במחלקת המים אומרים שאין סכנה של חדירת ביוב למערכת העירונית, ומבקשים מהתושבים להודיע מיד על מפגעי ביוב למוקד העירוני.

פקחי העירייה השמידו בשבועות האחרונים כ־30 טון ירקות שהושקו במי ביוב. מנהל המחלקה לשיפור פני העיר, יואל מרינוב, אמר כי הפקחים הזהירו את הרוכלים שלא להכניס לירושלים תוצרת שהושקתה במי ביוב, ומבצעי הפיקוח יימשכו.

שרת הבריאות סיירה בלוד

שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, סיירה ביום ו' במוקד החשש בו התגלו נגיפי פוליו — שכונת הרכבת בלוד. השרה סיירה באגני החמצון של העיר, ובשכונת הרכבת ראתה בתים רעועים, היעדר תנאים סניטריים מינימליים, וצינור ביוב מפוצץ המורים את שפכי לוד לנחל איילון.

ביישובי מרום הגליל בעיות ביוב קשות ביותר — התריע ראש המועצה האזורית, אהרון מעתוק. לדבריו, ביישובים רבים אין מערכת ביוב מרכזית, והביוב זורם לאגן הכנרת ותורם לזיהום המים. בין היישובים שאינם מחוברים למערכת ביוב מרכזית — כפר שמאי, פרוד, אמירים, שפר וכרם בן־זמרה.

המשכים

חיל האוויר וחיל הים

(המשך מעמוד ראשון)

כלל שלושה מיבנים, בני שתי קומות שהיוו את המיפקדה הימית של האירגון.

באותה תקיפה של חיל האוויר, הושמד גם ציוד ימי, שהיה בשימוש אירגוני המחבלים.

מחבלים חמושים בסירה

אור ליום אתמול, זוהתה ספינת „דבור" של חיל הים סירת גומי, סמוך לחופי צור. על הסירה זוהו בוודאות שלושה מחבלים חמושים.

ספינת „הדבור" שהיתה במשימת ביטחון שוטף, באזור צור, פתחה באש בסביבות השעה ארבע לפנות בוקר, וחיסלה את הספינה ואת שלושת המחבלים שהיו בה.

מתחקיר ראשוני שקיים במהלך השבת מפקד חיל הים, האלוף אברהם בן־שושן, עם צוות „הדבור", עולה, כי הצוות פעל על־פי ההוראות והתידרוכות.

ככל הנראה היתה סירת המחבלים בדרכה לפיגוע בשטח ישראל — כתגובה על הפצצת חיל האוויר מספר שעות קודם לכן.

כתבנו הצבאי, מציין, כי בחיל הים ובצה"ל עוקבים אחר התפתחות הכוח הימי של אירגוני מחבלים.

יכולת ימית

למעשה, כל אירגוני המחבלים בדרום לבנון הינם בעלי יכולת ימית, ומנסים לחדור מן הים ולבצע פיגועים בשטח מדינת ישראל.

אירגונים אלה, מבצעים מסע רכש ברחבי העולם וקונים סירות מירוץ, סירות גומי ואמצעים אחרים.

הכוח הימי, של המחבלים, מתאמן ומופעל מלמעלה משמונים נמלים ומעגנים שהוקמו בשנים האחרונות לאורך חופי לבנון.

נגד ניסיונות אלה, מפעיל חיל הים הישראלי, מערך שלם, הפרוס בים ולאורך החופים בניסיון „לסגור" ככל שניתן, את הטווח הימי.

שרת הבריאות תציג

(המשך מעמוד ראשון)

תקציבים מיוחדים

כן תידרוש תקציבים מיוחדים הדרושים לטיפול במיפגע התברואה בארץ ולתיקון הביוב.

היום, תכונס במשרד הבריאות, ישיבת מנכ"לים של מישרדי הפנים, האוצר, בריאות וחקלאות, בהשתתפות מהנדסים מחוזיים של משרד הבריאות המפקחים על רמת התברואה והביוב בישובים השונים.

מטרת הישיבה, לנסח דרכי פעולה לזירוז הטיפול ברמת התברואה והביוב, הטעון תיקון ולדרוש הקצאות תקציבים מיוחדים לכך.

גרוסמן: לכנס מייד

ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) תובעת לכנס מיד את ועדת העבודה והרווחה של הכנסת ולזמן לוועדה את אנשי משרד הבריאות על מנת לקבל מידע מדוייק לגבי היקף התפרצות מחלת הפוליו, הקשר בין ההתפרצות לבין תנאי התברואה, והאמצעים שנוקטים משרד הבריאות והפנים.

„במקום להטיח האשמות הדדיות מן הדין שמשרדי הפנים והבריאות יתנו יד אחת להדברת המחלה, ולהרחבת היקף החיסונים בקרב האוכלוסיה" אמרה ח"כ גרוסמן, שתבעה גם ממשרד האוצר לסייע בתקציבים למשרדים הנוגעים בדבר ולא לעמוד מנגד בטענה שאין זה נוגע ואין זה מעניינו של משרד האוצר.

וירשובסקי: ועדת חקירה

ח"כ מרדכי וירשובסקי מסיעת ר"צ קרא להקמת ועדת חקירה, שתבחון מי אחראי לזיהומים של מקורות המים באזור שלם של המדינה, זיהום שהביא בעקבותיו להתפרצות של מחלת הפוליו.

ארה"ב נוטה להעניק

(המשך מעמוד ראשון)

האמריקני מייקל ארמאקוסט לשגריר ישראל בארה"ב משה ארד.

ישראל ביקשה מתן חסינות דיפלומטית ל־45 שליחי משלחת הקניות. היום יש חסינות לשמונה איש בלבד. ארה"ב העלתה שתי טענות נגד הבקשה הישראלית: היות משלחת הקניות גוף עצמאי, שאינו קשור בשגרירות ישראל בוושינגטון, והמספר הגבוה של החסינויות המבוקשות. ארה"ב טענה, כי היענות לבקשה הישראלית עלולה ליצור תקדים לפיו גם משלחות של ארצות אחרות יבקשו חסינות דיפלומטית ליותר מנציגויות אותן בארה"ב.

ההערכה היא, כי שולץ יודיע לפרס שארה"ב נענית לבקשת ישראל. ייתכן, עם זאת, כי מספר החסינויות יהיה פחות מ־45.

פרס מגיע היום לניו־יורק

שמעון פרס יגיע לניו־יורק, כדי להשתתף במושב הפתיחה של עצרת האו"ם, היום. אחה"צ, פרס ישתתף בתפילה לכבוד חג הסוכות ויצפה בערב בעימות הטלוויזיוני בין שני המועמדים לנשיאות ארה"ב, ג'ורג' בוש ומיקל דוקאקיס.

מחר אחר־הצהריים ישתתף פרס בפגישת הסיסגה־יוטא בראשות הנשיא רייגן, בה ישתתפו גם שר החוץ המצרי עיסמת עבדול מגיד ומזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ, לציון 10 שנים להסכמי קמפ דייוויד.

פגישות עם שרי חוץ

מחרתיים, יום ג', ייפגש פרס עם שורה של שרי חוץ, ביניהם שר החוץ של צ'כיה, בראזיל, סין, יפן, יוגוסלוויה ובריטניה. ביום ד' ינאם פרס בעצרת האו"ם וימשיך את פגישותיו עם שרי חוץ: מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, פיטר ודקוני שר החוץ של הונגריה, מאסוט אוזילמז שר החוץ של תורכיה ומזכ"ל האו"ם פרז דה קויאר.

קפיצה לקנדה

ביום ה' בבוקר יקפוץ פרס לקנדה, לביקור קצר במונטריאול, וישוב לניו־יורק כדי להפגש עם שר החוץ הסובייטי שוורנדזה, שר החוץ המצרי עבדול מגיד ושר החוץ של פולין טדאוש אולצ'ובסקי.

בין הפגישות תוכננו לפרס גם הופעות בכלי התקשורת. ביום ה' בערב יסיים פרס את ביקורו וייצא בדרכו לישראל.

מפ"ם: מפלגות, תנו לחיות לחיות

בעקבות השימוש הגובר והולך בבעלי חיים לתעמולה מפלגתית פנה פעיל מפ"ם בדור הצעיר, זאב שפיר, שהוא גם פעיל מרכזי באגודה להגנת בעלי חיים, אל האגודות הרלוונטיות, שיפעילו את השפעתן על מטות ההסברה של המפלגות, כדי שיחדלו מנוהל פסול זה.

שפיר כתב, „כדי לזכות בפרסום בכל מחיר, עושות המפלגות שימוש ציני וחסר כל רגישות בבעלי חיים, על לא עוול בכפם. מחזיקים ומובילים אותם בתנאים ירודים, תוך חשש להפקרתם לאחר השימוש בסביבה שאינה טבעית להם, ומסוכנת לחייהם". שפיר שלח את העתקי מכתבו גם אל מטות ההסברה של המפלגות בתקווה לקבל תגובה ראויה.

יורם בר

צבן ביקר אצל הדרוזים בגליל

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) ביקר אתמול בכפרי הדרוזים כיסרא, סג'ור ובית ג'אן שבגליל. בכיסרא וסג'ור היתה היענות רבה, ורבים באו לפגישה למרות שמפ"ם החלה את פעילותה בשני הכפרים האלה רק בשנה האחרונה.

בבית ג'אן השתתפו במפגש רב המשתתפים עם צבן פעילים ממפלגות שונות, וכן שייח'ים ונכבדים דרוזים, וצעירים המשרתים בכוחות הביטחון. הנחה את המפגש מופרג' סללחה, תושב הכפר, ומועמד מפ"ם לכנסת במקום העשירי. להערכתו של סללחה תזכה מפ"ם בבחירות הקרובות להיות אחת מ־3 המפלגות הגדולות בכפר.

יורם בר

200 אלף בלוויית דאוד דאוד

יהודה צור

קרוב ל־200 אלף שיעים מכל דרום לבנון השתתפו ביום שישי בצהריים בטקס הלוויה של מנהיג אמל בדרום לבנון דאוד דאוד בכפרו בידיאס, כ־6 ק"מ ממזרח לצור. כל הכבישים המובילים לכפר היו תחת פיקוח של אנשי אמל, וטורי המכוניות השתרכו לאורך של כ־5 ק"מ.

בכיכר הכפר קראו משתתפי הלוויה קריאות נקמה נגד רוצחיו של דאוד. בשעה שתיים הגיע למקום מנהיג אמל, נביה ברי, אך סירב לנאום בגלל „התרגשות". סגן מפקד אמל, עראף הידאר, נאם במקום ברי ואמר שדאוד אינו איש אמל הראשון שנהרג אבל אנשיו ימשיכו בדרכו ולא ישכחו אותו.

רציחת דאוד ופאקי שיבשה הפיכת „אמל" לצבא סדיר

יהודה צור

גורמים בדרום לבנון מסרו, שרציחתם בסוף השבוע של דאוד דאוד ומוחמד פאקי, שני מפקדי אמל בדרום לבנון, עלולה לגרום לעיכובים בתכניתו של אמל להפוך ממיליציה לצבא סדיר.

לפני כמה חודשים החלה ביוזמתו של דאוד הפיכת הארגון למסגרת צבאית, במטרה לחזק את המשמעת ואת שליטתה של ההנהגה המרכזית בגוף הלוחם של הארגון. פאקי, קצין המבצעים של אמל בדרום ומפקד אזור נבטיה ביצע כבר צעדים ממשיים בדרך לכך. צעדים אלו לא התקבלו באהדה בכמה קבוצות בארגון, אשר חששו מאובדן השפעה.

הקהילייה הדיפלומטית בלבנון עדיין לא החליטה באיזו ממשלה להכיר

מבוכה בקרב תושבי המדינה בעקבות הקמתן של שתי הממשלות — האזרחית והצבאית. עובדים במשרדי הממשלה לא יודעים עדיין מאיזו ממשלה יקבלו את משכורותיהם ● הנוצרים הודיעו על תמיכתם בממשלה הצבאית בראשות עאון, ואילו המוסלמים ממשיכים לראות בממשלת סאלים חוס את הממשלה החוקית

רויטר, סי"צ

ביירות. — המשבר המדיני בלבנון, בעקבות הקמתן של שתי ממשלות, האחת בשליטה נוצרית והאחרת בשליטה מוסלמית, הביכה את כל תושבי המדינה וגם את הקהילייה הדיפלומטית בביירות שטרם החליטה באיזו ממשלה להכיר. משבר זה נחשב לחמור ביותר מאז פרצה מלחמת האזרחים בלבנון.

בינתיים נוצרה חלוקה של נאמנויות בין התומכים בממשלתו של גנראל מישל עאון, הארגונים הפוליטיים הנוצרים, לבין המנהיגים המוסלמים הסבורים כי הממשלה הקודמת בראשותו של סלים אלחוס היא הממשלה החוקית.

המנהיגים המוסלמים בלבנון ולצידם סוריה, דחו מכל וכל את ממשלת המעבר בראשותו של עאון, ואף הודיעו אל אפשרות ל„קשר צבאי".

הוראות משתי הממשלות

פקידים במרבית משרדי הממשלה בביירות כבר קיבלו הוראות משני מקורות, מצד אחד ניצטוו לקבל הוראות מראש הממשלה חוס ומאידך נדרשו לציית לעאון, הם לא יודעים עדיין מניין יקבלו את משכורותיהם. מקורות בבנק המרכזי בלבנון, הנמצא במערב ביירות שבשליטה מוסלמית, נמסר. כי יתכן והבנק יחליט לממן את שתי הממשלות.

מקורות מוסלמים מסרו כי ממשלת אלחוס מתכוונת להפעיל לחץ על עאון בנטילת הבנק המרכזי תחת שליטתם, וכך לא יהיו לה מקורות לשלם את משכורות הצבא הלבנוני שהוא מפקדו והמונה 35,000 חייל.

שידורי הרדיו של הנוצרים מחד ושל המוסלמים מאידך וכן העתונים השונים הוסיפו לבלבול. „זהו מצב מביך ביותר. מרבית השגרירויות מחכות להוראות מן הממשלות שלהן כיצד לטפל בשתי הממשלות", אמר דיפלומט בביירות.

פגישה בין אנשי דת מוסלמים בלבנון, ראשי העדות הסונית השיעית והדרוזית שהודיעו בסוף השבוע שעבר כי הם מחרימים את הממשלה הצבאית בראשות הגנרל מישל עאון. (איי.פי.)

סוארש הבטיח לפרס מינוי שגריר קבע בארץ

ארנון יסה

פריס. — נשיא פורטוגל מריו סוארש הבטיח בפגישה עם שר החוץ שמעון פרס בפריס, כי ימנה בישראל שגריר קבוע במקום השגריר הלא תושב היום. פרס, שקיבל את סוארש במעון שגריר ישראל עובדיה סופר, אמר כי מינוי שגריר קבע לפורטוגל יבוצע תוך כמה חודשים.

סוארש הביע תמיכה בעמדת פרס לגבי אש"ף. הוא אמר כי פורטוגל לא תכיר בממשלה פלשתינית גולה, בניגוד לידיעות שהבטיחה לאש"ף הכרה יחד עם ספרד.

שוחרר מליונר כוויתי שנחטף בלונדון

דפנה ורדי (בריטניה)

משטרת בריטניה הצליחה אתמול לשחרר מליונר כוויתי שנחטף מבית חברתו האנגליה סמוך ללונדון, בנסיון לקבל מבני משפחתו כופר נפש של למעלה משני מליון דולר. זמן קצר לפני בקשת הכופר השנייה, הצליחה המשטרה לאתרו בדירה בצפון מזרח לונדון.

ואליד אל חומייד המתגורר בכוויית, נמצא על ידי המשטרה לאחר שהוחזק בידי שוביו ארבעה ימים. הוא היה מסומם והועבר מיד לבית החולים. המשטרה עצרה גבר ואשה נושאי דרכונים בלגיים כחשודים במעורבות בחטיפה.

המיליונר הכוויתי שבבעלותו מכרות יהלומים ובתי מלון, מגיע ללונדון לעתים תכופות לבקר את חברתו האנגליה. ביום ב' שעבר יצאה חברתו מהבית בשעות אחר הצהריים, וכששבה שלוש שעות לאחר מכן, לא מצא את אל חומייד בבית. לאחר שלא עלה בידה לאתרו, התקשרה למשטרה. דקות ספורות לאחר מכן התקשר הוא עצמו, ובקול מוזר אמר לה שהיה עליו לעזוב בדחיפות, וכי ישוב בעוד ימים ספורים.

חברתו של אל חומייד, מעצבת בגדים אנגליה בת 19, התמלאה דאגה למשמע קולו המוזר של אל חומייד, ודיווחה על שיחת הטלפון למשטרה. זמן קצר לאחר מכן, קיבלו בני משפחתו בכוויית טלפון מאחד מאנשי העסקים אתם היה אל חומייד קשור, והוא דרש מהם כופר נפש של למעלה משני מיליון דולר.

מזג אוויר

מזג האוויר: מעונן חלקית עם טמפרטורות נוחות. הטמפרטורות: ירושלים 17־26; תל־אביב 23־29; חיפה 22־29; רמת־הגולן 17־28; טבריה 23־35; עפולה 22־37; שומרון 19־28; נתב"ג 22־30; יריחו 22־36; עזה 22־29; באר־שבע 20־32; ואילת 24־39 מעלות.

שולץ בשיחותיו עם שוורנאדזה בוושינגטון:

„אש"ף עדיין לא הוכיח כי הוא מסוגל להשתתף בתהליך השלום"

דליה שחורי (ארה"ב)

וואשינגטון. — נושא המזרח התיכון עלה בשיחות הפסגה בין מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ ושר החוץ הסובייטי אדוארד שוורנאדזה, במסגרת הדיון על נושאים אזוריים, שקיימו במהלך שני ימי שיחות בוושינגטון. שוורנאדזה חזר על העמדה הסובייטית הידועה, אך הוסיף כי באש"ף חל תהליך של התמתנות. הוא הציע לשולץ, כי ארה"ב תשים לב לתהליך זה.

שולץ השיב, כי עד כה לא ראתה ארה"ב סימנים להתמתנות באש"ף, והדבר כולל גם את נאומו של מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, בפני חברות הקהילייה האירופית בשטרסבורג. בשבוע שעבר, אמר מקור בכיר במחלקת המדינה, לא לייחוס, כי נאומו של ערפאת בשטרסבורג העיד, שאש"ף אינו מסוגל לתפוס את השעה שנפלה לידיו ולעשות צעד משמעותי ולהכנס לתהליך השלום. אי לכך אין מצפים במחלקת המדינה, כי ערפאת יהיה מסוגל לקבל את תנאי ארה"ב או לגלות עמדה חדשה, במידה שיישא נאום לפני עצרת האו"ם.

תת־מזכיר המדינה האמריקני, מייקל ארמאקוסט, נפגש שלשום עם שגריר ישראל בארה"ב, משה ארד, ודיווח לו על שיחות שולץ־שוורנדזה. ארמאקוסט אמר לארד, כי על פי שיחות אלה לא נראה שחל שינוי בעמדת ברה"מ במזרח התיכון.

שולץ ושוורנדזה אמרו, בסיום השיחות ביניהם ביום ו', כי הושגה התקדמות־מה לקראת פתרון חילוקי הדעות בשאלת צמצום הנשק הקונבנציונלי. עם זאת, לא הושגו פריצות־דרך חשובות בנושאי הנשק האסטרטגי, עריכת ניסויים במסגרת „מלחמת הכוכבים", והמחלוקת סביב הרדאר הסובייטי בקראסנויארסק. כן התגלעו חילוקי דעות סביב הצעה סובייטית חדשה לעבר הסכם־ביניים, שיגביל את מספר ראשי החץ בטילים באליסטיים לסוגיהם.

שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, (מימין), מברך את עמיתו הסובייטי אדוארד שוורנאדזה, במגשתם השנייה ביום ו'. בשיחות דנו חשניים בין היתר בצמצום הנשק הקונבנציונאלי. (תצלום: איי. פי.)

פקידי האו"ם מאשימים את ישראל בהפרת זכויות עובדי הארגון

יוסף אלפרן (שווייץ)

ג'נבה. — למעלה מ־1,000 פקידי או"ם בג'נווה ובניו־יורק חתמו על עצומה שתוגש לעצרת הכללית של האו"ם, והמאשימה את ישראל באי כיבוד אמנות בינלאומיות הנוגעות לפקידי הארגונים הבינלאומיים.

העצומה מתייחסת לעובדי האו"ם שנעלמו או נמצאים כלואים ללא משפט ב־14 מדינות, אך המספר הגדול ביותר נמצא בשטחים. מדינות נוספות המואשמות באי כיבוד הסכמים בנוגע לפקידי האו"ם הן: סוריה, ירדן, לבנון, ארגנטינה, בחריין, צ'אד, צ'ילי, סין, חבש, גואטמאלה, קנייה, רוונדה ומזרח גרמניה.

בעצומה קוראים עובדי־האו"ם לבריה"מ להתיר יציאתם של בני משפחת פקיד סובייטי העובר באונסקו (קרן האו"ם לילדים) ושסירב לפני שבע שנים לחזור לארצו.

ועידה נגד האפרטהייד שנועדה להיום — נאסרה על־ידי השלטונות

רויטר

יוהאנסבורג. — ממשלת דרום אפריקה אסרה ועידה נגד מדיניות האפרטהייד שנועדה להתקיים אתמול והיום, ואשר הוגדרה על ידי מארגניה כוועידה הגדולה ביותר בדרום אפריקה זה 30 שנה.

דובר השר לענייני החוק והסדר מסר, כי העצרת נאסרה משום שעשויים היו לנצלה כדי לארגן חרם על הבחירות הארציות לרשויות המקומיות, שנועדו ל־26 באוקטובר. לוועידה אמורים היו להגיע יותר מ־700 נציגים, מארגונים וקבוצות אנטי־ממשלתיים רבים.

הבחירות ב־26 באוקטובר יהיו הראשונות בהן יצביעו לבנים, שחורים, הודים ובני תערובת בו זמנית, אולם הם יצביעו למועצות מוניציפליות מופרדות על־פי הגזעים השונים.

עיראק: האמריקנים מנהלים נגדנו מלחמה תקשורתית

רויטר

אבו דאבי. — סעדון חמאדי, שר המדינה העיראקי לענייני חוץ אמר בראיון לעיתון מקומי כי „המערב חותר לנצחון דיפלומטי איראני בשיחות השלום עם עיראק. בראיון ל„אל איתיחאד" שראה אור ביום ו', אמר חמאדי, כי המערב חותר לנצחון פוליטי כלשהו של האיראנים לאחר הנצחונות הצבאיים של עיראק, כך שהסכסוך יסתיים ללא צד מנצח או מובס.

חמאדי אמר את הדברים בלונדון לאחר שיחות שקיים עם שר החוץ הבריטי, ג'פרי האו. הוא הוסיף, כי המעצמות מפעילות לחץ על עיראק, והדגיש כי ארה"ב מעוניינת להציג את עיראק כשוחרת מלחמה.

בראיון אחר ל„א־שרק אלאוסט" היוצא בלונדון טען חמאדי כי ניו יורק איננה מהווה מקום מתאים להמשך שיחות השלום עם איראן מאחר והיא מהווה „סכנה בטחונית". „אנו סבורים כי ז'נווה היא עיר מתאימה יותר מניו יורק, שאין היא מתאימה לשיחות מעין אלה". בהתייחסו, ככל הנראה, לגינוי האמריקני על שעיראק הפעילה נשק כימי נגד האוכלוסייה הכורדית, אמר כי „מתנהלת מערכה תקשורתית נגד עיראק בארה"ב".

30 נפצעו בפיצוץ במחסן תחמושת בתורכיה — אלפי בתים נופצו

רויטר

דיאר באקר, תורכיה. — פיצוץ שאירע במחסן תחמושת במחנה צבאי, גרם לפציעתם של 30 בני אדם ולניפוץ זכוכיות באלפי בתים בדרום מזרח תורכיה. 70 חיילים ו־21 אזרחים נפצעו בפיצוץ, שנגרם כתוצאה משריפה בקסרקטין של הצבא התורכי סאנליורפה, ליד גבול סוריה.

„הפיצוץ נשמע בכל העיר. פחד אחז את כולם. חלונות כ־4,000 בתים נופצו, הודיע מושל סאנליורפה. „דליקה פרצה מסיבות לא ברורות 30 דקות לפני הפיצוץ. עובדה זו מוציאה מכלל אפשרות מעשה חבלה, אמר המושל לכתבים.

בסאנליורפה 200,000 תושבים. החיילים המוצבים במחנה במרכז העיר היו ברובם בתמרונים שגרתיים בשדה.

שיפור קל במצבו של קיסר יפאן הירוהיטו

רויטר, סי"צ

טוקיו. — הקיסר היפאני הירוהיטו שחיה אתמול בשעות הבוקר במצב קשה התאושש, בשעות הערב נימסר על הקלת־מה במצבו.

בשעות הערב קיבל הקיסר עירוי דם שלישי ותומו ירד, לאחר שבמשך היום, נתגלו אצלו שוב שטפי דם פנימיים. לקיסר ניתנו שמונה עירויי דם מאז יום ב'.

בגלל מחלתו של הקיסר ביטל שר החוץ, סוסקה אונו, את צאתו לעצרת האו"ם בניו יורק. סביב לארמון התאספו המונים כדי לשמוע מקרוב על מצבו של הקיסר. הם עמדו שם שעות רבות ופתחו מטריות תחת גשם שוטף.

על היום

בלבנון כמו בלבנון

מועמד הסורים, פראנג'ייה, לא נבחר לנשיא; גם הצעתו „הגאונית" של המתווך האמריקני מרפי נכשלה ■ הבלאגן חוגג

חיים מרגלית

„בלבנון כמו בלבנון, בלאגן עולמי" — כך השיב אחד המומחים לנושאי לבנון לשאלתי, „מה עם בחירת הנשיא החדש?". הוא סבור שהבחירות כלל לא יתקיימו. לדעתו, ינהג הנשיא הנוכחי אמין ג'מאייל, לפי החוקה הקובעת כי באין אפשרות לבחור נשיא, ממנה הנשיא היוצא ראש ממשלה הממלא את מקום הנשיא. בכך ימלא ג'מאייל את רצון העדות הנוצריות להכשיל את הסורים בצורה אלגנטית. הוא מרגיש, כי לבנון אינה המקום המתאים למשחקים אלגנטיים. אם יקרה מרצון ג'מאייל, יהיה עליו למהר ולחפש לעצמו מיקלט בטוח כדי שלא שימים את חייו בטרם זמן.

מה מתרחש עכשיו בלבנון?

העדות הנוצריות, על אף הפילוג ביניהן, מעוניינות בסטטוס קוו, כלומר המשך המסורת לפיה הנשיא יהיה תמיד מהעדה הנוצרית המרונית. ראש הממשלה, לפי המסורת, הוא מהעדה המוסלמית הסונית, שר ההגנה דרוזי, ראש הפרלמנט שיעי. כך התנהלו העניינים שנים רבות. יש בלבנון המעוניינים בשינויים: השיעים, הדרוזים ועדות אחרות, שמספרן עולה באוכלוסיה. מי שמעוניין בשימור המסורת הם כמובן המרונים וגם הסונים, שאין האהבה שורה ביניהם לבין שליטי סוריה הנוכחיים. הסורים, מסביר איש שיחי, מעוניינים בנשיא שיהיה עושה דברם ומועמדם לנשיאות סולימן פראנג'יה ענה לכל ציפיותיהם. הוא מרוני, אויב מר־נפש למשפחת ג'מאייל ושונא את הפלאנגות לסיעותיהן השונות. אך הסורים, עם כל נסיונם בלבנון, נכשלו. פרנג'יה שנוא על כולם, למעט משפחתו וסיעתו.

„הצעה גאונית"

בשלב זה נכנס לתמונה הדיפלומט האמריקני רוברט מרפי שבא עם „הצעה גאונית": ציר פרלמנט בלתי ידוע בציבור הרחב בלבנון, ששמו מיכאל דאהר. דאהר הוא מרוני מהצפון, מאזור אקאר, בו האיש החזק הוא לא אחר מאשר פרנג'יה. ברור שאיש לא הסכים לקבל את דאהר כנשיא. לא חולי, האיש החזק של הסונים, ולא עלי דובא, ראש המודיעין של הצבא, ולא ראש הצבא הלבנוני גנראל מישל אוון. מועמדות דאהר ירדה כמו זו של פרנג'יה וכך אין שום מועמד ומכאן שאין סיכויים לבחירת נשיא חדש בימים הקרובים. אך על לבנון אסור להתנבא כי לבנון היא לבנון.

האם לישראל יש שם דעה? יש דעה ויש לה מישקל, הוא משיב. אמנם יציבור בארץ יש חוסר אמון מוחלט לנעשה בלבנון ובמיוחד לאפשרות השפעה ודעה שיש שם לישראל. אבל יש דעה, ויש השפעה. לדבריו, יש לישראל עניין כי בלבנון יהיה נשיא בעל השפעה ובעל אישיות חזקה, שיוכל לעמוד מול הסורים ולגנות לבנון אחרות. „אחרות", הוא מרגיש, במונחים לבנוניים. כלומר, הפסקת מלחמת האזרחים והגעה לאיזה שהוא מכנה משותף ואפילו נמוך שתאפשר שליטה. שליטה, לדבריו, פירושה חיסול המובלעות הטרוריסטיות של הזרים בלבנון. כוונתו לפלשתינים לפלגיהם, החיזבאללה וכל מיני „מרעין בישין" אחרים. לגבי לבנון, מצב כזה נראה כמו חלום רחוק. אך הוא סבור, שזה מצב אפשרי. בינתיים חסר האדם שיוכל לבצע זאת. בינתיים — בלבנון כמו בלבנון: בלגאן.

ג'ומאייל. רצון הנוצרים

ביבי ויוסי והמוסר הנשחק

אריה פלגי

מדוע הם לא דיברו על כך, שתוך כדי המלחמה באינתיפאדה עלול להישחק יתרוננו המוסרי? מדוע לא אמרו על כך אף מילה? אם לא כעל עובדה מוגמרת, לפחות כעל סכנה אורבת? אם לא במודגש, לפחות ברמז? היעדר הדיבור על כך הוא מקרה או סימן־היכר?

ביבי נתניהו ויוסי ביילין התעמתו בהנחיית אריה אבנרי בבית סוקולוב. במוקד העימות: מלחמה ושלום באיזור. במרכז המוקד: עתיד יו"ש ועזה. וכידוע לקוראי העיתונים ולצופים בטלוויזיה, שם מתנהלת זה תשעה חודשים ויותר התמודדות מסוכסכת בין ערבים המתקוממים נגדנו לבין חיילינו העוברים הסבה מזורזת לתפקידי שיטור. עשרות אלפים מהם נקלעו למצבים המעמידים במבחן את רגישותם המוסרית. מבחן קשה, מתיש, שוחק. תופעת לוואי של כל כיבוש, שאין לה פתרון, אלא על־ידי סיום הכיבוש בצורה כלשהי.

ביבי ויוסי דיברו על הרבה דברים. על אסטרטגיה וטאקטיקה, על דמוגרפיה והיסטוריה, על פוליטיקה וחברה, אבל לא נשמעה מפיהם אף מילה על סכנת שחיקה בנשק הסודי שלנו — עליונותנו המוסרית. ועל נשק דיברו דווקא לא מעט. אצל נתניהו זה מדאיג, אבל לא בלתי־צפוי. אצל ביילין זה בלתי־צפוי ולכן תמוה. מקרה או סמפטום?

בעיתונים שלמחרת נתפרסמו דיווחים רבים על העימות. עובדות וצבע. שני כוכבים עולים בשמי הפוליטיקה הישראלית מזמינים הרבה מקום והרבה צבע. על הברקותיהם, על תסרוקותיהם ועל כמות הזיעה המבצבצת על מצחיהם, על מדד מחיאות הכפיים, על עמידתם במצבי לחץ של קריאות־הביניים ועל זוויות פיהם, אם וכאשר הם מחייכים. נדמה לי שקראתי את כל הכתבות אבל לא מצאתי באף אחת מהן הערה כלשהי על היעדר ההתייחסות של כוכביהן אל סוגיית השחיקה המוסרית.

מקרה או סימפטום?

את המצב יכלו להציל כמה צדיקים, לו הופיעו, כאשר הגיע תור השאלות מן הקהל. השואלים שאלו לעניין ולרגש, מי כמבקש באמת תשובה ומי כמתגרה. איש מהם לא עסק בהשפעת ההתמודדות המתמשכת, המסתבכת בשטחים על יתרוננו המוסרי. אם כי נתקבל הרושם, שהקהל מורכב מאנשים ששמע החריגים וגם של „הנורמות הבלתי־נמנעות" הגיע אליהם.

חוסר האיזכור מטעם הדוברים, התעלמות הכתבים, אי־ההתייחסות השואלים לא יכול להיות מקרה.

זה כבר חלק מן השחיקה.

ערבים בין החיזורים

יש להניח, כי בהצבעתם יביאו הערבים בחשבון באלו מפלגות יש להם סיכוי להשפיע בצורה האפקטיווית ביותר גם בנושא ששרון ודומיו מנסים לקחת עליו מונופול: השלום

דורית גפן

באחת מהופעותיו הטלוויזיוניות של השר שרון, המנהל כמו ראשי הליכוד האחרים מערכת בחירות עצמאית, תחת הכותרת: אתה שואל — השר שרון משיב, הוא סיפר כי היה בין אלה, אשר תמכו במתן מעמד של סיעה עצמאית לח"כ דראושה, לאחר שזה פרש מהמערך. הוא (דראושה) אפילו לא יודע זאת, אמר שרון לקהל המומתע. לשר המסחר והתעשייה היה הסבר: אני, אמר שרון, חושב שמוטב שהערבים יצביעו למפלגות ערביות. זה בוודאי אינו תואם את מאמציו של השר משה ארנס, למשל, אשר מתרוצץ בימים אלה ממש בגליל ובנגב ובכפרים הערביים כדי לשכנע את הערבים, הדרוזים והצ'רקסים להצביע בעבור הליכוד.

אך שרון לא התכוון, כמובן, לכך שאינו רוצה שהליכוד יקבל כמה שיותר קולות ערביים. הוא פשוט יודע כי מתוך האלקטוראט הגדול של ערביי ישראל, הנתח הצפוי לליכוד אינו משמעותי. לעומת זאת, יש לפחות שלוש־ארבע מפלגות ציוניות שיזכו בנתחים גדולים הרבה יותר. מדובר במערך, אשר נמצא אמנם בצרות ברחוב הערבי, ועלול לאבד שם הרבה קולות, אך עדיין יקבל הרבה יותר מאשר הליכוד. כמו כן, מפ"ם ור"צ, ובמידה פחותה יותר מפלגת המרכז־שינוי. התיזה של שרון, שאותה הסביר למאות האנשים שבאו לשמוע אותו משוטה מאד. כאשר הקולות הערביים „נטמעים" בתוך המפלגות היהודיות הם משפיעים למעשה על ההכרעות הגורליות שלנו, כך שרון. אבל כאשר הם מצביעים למפלגות שלהם הם לא יכולים לקבוע את גורלנו. ההסבר אינו כל־כך חשוב, מה שחשוב הוא ההתייחסות של שרון לערבים. מסתבר, ואגב אין הוא יחיד בגישה זו, כי לאורחים הערביים אסור להתערב, למשל, בנושא השלום. זה לא נוגע להם, או במקרה הטוב, הם חשודים מראש, כי לא האינטרס של מדינת ישראל מדריך אותם, אלא שיקולים זרים, שלא לומר דברים מפורשים יותר, אנטי־ישראליים. כאשר בשוליים המתרחבים של הימין הקיצוני מדברים על טרנספר בריש גלי, ואפילו כמצע בחירות, ועושים מליבוי השנאה לערבים עסקים אלקטוראליים, אפשר למחות, להתריע ואפילו להפגין. אולי גם להתנחם בכך שמדובר במטורפים פוליטיים. אך כאשר שר בכיר בממשלה מפתח השקפת עולם של "ערביים" על תנאי, אי־אפשר יותר לטמון את הראש בחול, ולדבר על שוליים. באותה הופעה של שרון, שנערכה בגבעתיים, היו רובם של השואלים אנשי ליכוד. אין זה ניחוש סתם. רובם הצהירו על כך בטרם הציגו את שאלתם, או שציינו זאת במהלך דבריהם. עשו זאת, לא היו צריכים להזדהות. תוכן השאלה, ובעיקר הנאום הקצר שהתלווה לה, בדרך כלל לא יכלו להטעות, כי מדובר בלפחות איש ליכוד, אם לא ימינה מזה. כך, למשל, ניתן היה לשמוע מישהו שצועק "מוות לערבים", מישהו אחר מדבר על "גיס חמישי" ו"בוגדים", או אשה שצעקה לא לתת לערבים ביטוח לאומי לילדים. היו שדיברו על גירוש. בקיצור, אהבת ערבים לא היתה שם. שנאה, דווקא כן. אסור להמעיט במשמעותן של כל אותן התבטאויות, שאינן תופעה יוצאת־דופן בהתכנסויות פומביות של ערב הבחירות. גם בקהלים קטנים יותר, כמו חוגי בית מסויימים, ניתן לשמוע כדוגמתם. אך ראוי בכל זאת להתייחס דווקא לדברים של שרון. האומנם אפשר לקבל את הנחת היסוד שלהם, כי הנושא המדיני, קרי השלום והשטחים, הוא נושא יהודי אקסקלוסיבי? האומנם אזרחי המדינה הערבים לא צריכים ואינם רשאים להביע את דעתם בנושאים קיומיים כמו מלחמה ושלום? האם זה לא נוגע להם? היומרה לקחת את המונופול של השלום על־ידי היהודים אינה חדשה. אך כאשר התופעה הזאת מתפשטת כמו עשבי בר ושר לה מטיפים כמו השר שרון, אין מנוס אלא להפוך את העניין לוויכוח ציבורי. חשוב, מאד שראשי המפלגות בישראל, גם זו של השר שרון יאמרו מפורשות על איזה תקן של אורחים הם רואים את ערביי ישראל? סוג א, סוג ג, או חסרי סיווג כלשהו. במה מותר להם להשפיע ובמה לא. מהו תחום "המשחק" שלהם בציבוריות הישראלית ובכנסת. זה כמובן מוביל אותנו לסוגיית ההחרמה של רק"ח ו"המתקדמת", הנחשבות על־ידי רוב המפלגות כ"פסולות קואליציה". קשה, למשל, להעלות על הדעת שראשי המערך יודיעו כי הם רואים בשתי מפלגות אלה, או לפחות באחת מהן, שותפות אפשריות לקואליציה בראשות המערך. הפחד אינו רק מהזעקה ומההתקפות שיבואו מייד מהימין, אלא לא פחות מההתנגדות שתפרוץ בתוך המערך עצמו. שם ישנם, כידוע, "שומרי חומות" נאמנים, המקפידים על קוצו של יוד, שמא חלילה מישהו ינסה לתת למערך גוון יוני או שמאלני מדי, ר"ל. בכל ארבע שנים נזכרות רוב המפלגות בציבור הערבי, ומחזרות על פתחיו.

בין חיזור לחיזור, משהו מתרחש ברחוב הערבי שאינו יושב בחיבוק ידיים וממתין ארבע שנים עד שיבואו אליו פעילי המפלגות. הערבים רוצים להשפיע כמו כל אזרח אחר במדינה, ויש להניח, כי בהצבעתם יביאו בחשבון לא רק את הצביעות של רוב המפלגות, אלא גם באילו מפלגות יש להם סיכוי להשפיע בצורה האפקטיבית ביותר, גם בנושא ששרון ודומיו מנסים לקחת עליו מונופול: השלום. הם, כידוע, מבקשים להוציא אותו לא רק מידי הערבים. גם מידיהם של לא מעט יהודים, שאינם לטעמם די לאומיים.

על הפרץ

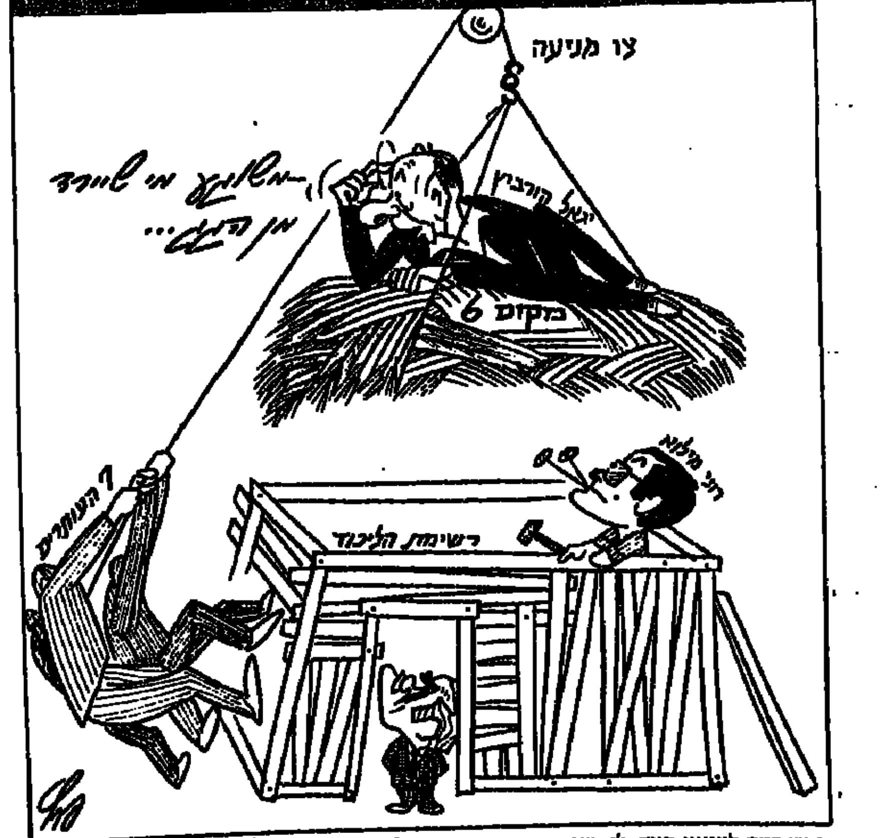

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אוטר בחופשה

המאמץ האינסופי להיות כמו כולם

ר' חלתה בפוליו בזמן המגיפה הגדולה של שנות ה־50. טיפולים אינטנסיביים, תלות במכשירים, בידוד חברתי. כיום היא משרתת את עצמה כמעט ללא מגבלות, לא מעט בזכות עקשנותם של ההורים

עמירם כהן

ר', היום בת 39, חלתה בהיותה בת שנה וחצי במחלת הפוליו. היא אחת מאלפי הנפגעים במגיפה הגדולה של ראשית שנות החמישים, לפני היות החיסון.

בריאיון, כשהיא משחזרת את התמודדותה במחלה, היא מודה להוריה, אנשי הקיבוץ בצפון, אשר סרבו להצעות, שנשמעו מדי פעם, לשכן אותה במוסד לילדים נכים: „אני בטוחה, שאם הייתי נכנסת למוסד כזה, לא הייתי נראית היום כפי שאני נראית, עושה את מה שעושה ומתפקדת כפי שמתפקדת (שוחה, רוקדת, מטיילת), משרתת את עצמי כמעט ללא מגבלות. המאמץ האינסופי שלי להיות כמו כולם, שהוא הכוח המניע כל נכה, להתגבר על הקשיים ועל הבושות — הוא המוטו של חיי מאז חליתי.

„על ההתחלה אני יודעת רק מן הסיפורים של אמא. כמו במקרים אחרים, שהיו אז בקיבוצים, כל הילדים בפעוטון שלנו נתקפו שלשולים וחום, שחלפו כעבור מספר ימים. רק אצלי הופיעו גם סימני חולשה ושיתוקים. לקחו אותי לבית־חולים. אך שם המצב הידרדר במהירות. הונשמתי בריאת־ברזל ולמעשה היה אובדן תפקוד של כמעט כל השרירים. מן הסיפורים אני יודעת, שהייתי במצב קריטי. הרופא כבר שאל את אבי אם הוא יודע לומר קדיש, שיתכונן.

„המחלה הזו היא מאוד מידבקת. אסור היה להורי להיכנס לחדר שבו שכבתי, והם יכלו לראות אותי רק מן המסדרון. ידעו שאני עוד נושמת לפי בועות האוויר, שהיו עולות בצינורית מיוחדת בריאת־הברזל. אמא מספרת, שיום אחד, הם ראו פתאום, שהבועות הפסיקו לעלות. הם התחילו לצעוק ואז אחד, שעבר שם במקרה, נתן לי סטירת־לחי, שהחזירה אותי לחיים. שלושה שבועות שכבתי בבית־חולים, וכשהוציאו אותי הייתי, לדברי אמא, ממש סמרטוט. אף שריר לא הנעתי בכוחות עצמי. אפילו את הראש לא הצלחתי להניע מצד לצד.

„תקופה ארוכה מאוד הייתי בבידוד. המחלה הזאת מאוד מידבקת ופחדו על הילדים האחרים. למרות המקרים שהיו לאחרונה והחרדה בציבור, אין זה, למי שזוכר את התקופה ההיא, אותו הפחד הנוראי שהיה אז: לא היה חיסון, ולא דרכי־טיפול בחולים. החרדה של היום מן האיידס מזכירה במשהו את החרדה שהיתה אז מהפוליו. אלא שבניגוד לאיידס, שבכל זאת הוא נראה קצת מרוחק ויש דרכים להימנע ממנו — שיתוק הילדים בשנות החמישים היה מגיפה, שלא ידעו כיצד לעצור אותה; לא היתה שום דרך להתגונן מפניה, מלבד הבידוד של החולים.

התעקמות עמוד השידרה

„מגיל שלוש אני זוכרת את עצמי תחת שרביט הניצוח של אמא שלי, שהיתה בסך־הכל צעירה בת 23. היתה נסחבת איתי, כשאני תלויה לה על הידיים, באוטובוסים לחיפה לעשות פיזיותרפיה וטיפולים אחרים, כי לא היתה אז פיזיותרפיה בקיבוצים. בהדרגה חזרו כמה שרירים לתפקד. יש תופעה הקרויה קומפנסציה: כשעצב מסוים נפגע ולא מסוגל להפעיל שריר (הפוליו הופך מחלה שיתוקית, כשהנגיף תוקף ממערכת העיכול למערכת העצבים), ממלאים עצבים אחרים, שלא נפגעו, את תפקידו, בהדרגה כמובן, ורק באופן חלקי.

„אצלי נפגעו שתי הרגליים: האחת חזרה לתפקד, ואילו בשנייה חסרים שרירים רבים. נפגעו לי גם שתי הידיים, אחת מהן לא חזרה לתפקוד נורמלי. אך הפגיעה העיקרית היתה בשרירי הסרעפת, הבטן והגב.

„למזלי, מבחינה חיצונית זה לא כל־כך ניכר עלי אבל במבחן של פעילות השרירים ניתן לראות את עוצמת הפגיעה. בנוסף לכך, השרירים האלה לא נפגעו באופן שווה. הבעיה שלי היום היא, שכתוצאה מחוסר הסימטריה של הפגיעה, נוצר אצלי לחץ על עמוד השדרה, שבמשך הזמן גרם להתעקמות. זו הסיבה לכך, שאני נאלצת ללבוש חגורת פלסטיק מיוחדת, שתפקידה לייצב את עמוד השדרה ולהחליף את שרירי הבטן החסרים.

„מאז שאני זוכרת את עצמי כילדה קטנה, אני בתוך כל מיני מכשירים וסדים, חגורות לגב ולבטן וסידור למתיחות הראש, כדי למתוח את החוליות. תמיד שומרים עלי, שלא אדבק במחלות־ילדות, שבשבילי היו עלולות להיות סכנת־חיים.

ממש משטר צבאי

בגיל 6 עברתי ניתוח ראשון, בניסיון להעביר שריר מן הרגל למותן, כדי לנסות לייצב את הגוף, אבל הנסיון הזה נכשל. למעשה לא למדתי עד כיתה ב': כל הזמן הייתי בטיפולים. הזיכרון הראשון של הליכה, אני זוכרת את עצמי בגיל שלוש־ארבע מנסה ללכת במין הליכון כזה במכון הפיזיותרפי. בגיל שבע בערך אמא התחילה לעשות לי את הפיזיותרפיה בעצמה. פעמיים בשבוע במכון וכל יום בבית. זה היה ממש משטר צבאי. כל הילדות שלי היתה סביב הפיזיותרפיה. החיים של נפגע־פוליו הם סביב הפיזיותרפיה; הדבר היחידי שיכול לקדם אותו. בסך־הכל הייתי ילדה עצלה. רציתי לשחק כמו ילדים אחרים, אבל אמא לא ויתרה לי. היום אני יודעת, שבזכות העקשנות שלה, אני הולכת היום בכוחות עצמי.

„אבא, שהיה לו ראש של ממציא, תיכנן עבורי כל מיני פטנטים, שהקלו עלי את התפקוד. פעם הוא בנה לי שולחן מיוחד, שאוכל לשבת בכיתה, ואני זוכרת כי שנאתי את השולחן הזה, כי זה שוב להיות 'מיוחדת' ושונה. בכיתה ח' קנו לי שוב ביוזמתו של אבא — חמור, כדי שלא אחמיץ את טיולי הכיתה, שהתחילו אז. החמור הזה היה די אטרקציה, ושיפר במידה רבה את מעמדי החברתי בעיני הילדים... בעיה קשה התחילה עם טיולי התנועה, ובעניין הזה החמור כבר לא עזר, לצערי תמיד הייתי אכולת קנאה, כשהילדים היו חוזרים ומספרים חוויות.

האכזבה הגדולה

„כשהייתי בת 16 נותחתי פעם נוספת. נעשה ניסיון לחבר את חוליות עמוד השדרה. הניסיון הזה לא הצליח, אבל ניטרל אותי למשך ארבעה חודשים מן הכיתה ומהחברה... האכזבה הגדולה שהיתה לי באותה תקופה — שלא לקחו אותי לצבא. אני משוכנעת, שהייתי יכולה לתרום הרבה, לעשות תפקיד משרדי או ארגוני בצורה טובה. כל־כך לא הבינו אז כמה חשוב לנכה להיות במסגרת, שבה נמצאים כל האחרים. היום כבר מאפשרים להתנדב — וזה אחד הדברים החשובים שנעשה, כדי לקדם מוגבלים ונכים.

„כולם חוזרים מן הצבא עם חוויות וסיפורים ואני — מה יש לי לספר? זו היתה אחת התקופות הקשות בחיי. לא להיות שותפה להרבה מאוד מחוויות גיל הנעורים. לא להיות שותפה לחוויית השירות הצבאי.

„לאחר שנים של פיזיותרפיה הגעתי לכך, שאני עושה כמעט כל דבר, שאדם בריא עושה. מגיל שלוש אני שוחה, כי לא ויתרו לי. וטוב שלא ויתרו לי ולא נתתי לוותר לעצמי.

„רופאים שראו אותי אז ורואים אותי היום אומרים, שאני נס שיקומי. אבל חשוב לדעת, שהחיצוניות של חולי פוליו היא, במידה מסוימת, הטעיה. למעשה חסרות לי הרבה קבוצות של שרירים פנימיים, אך זה לא נראה עלי חיצונית.

„אבל, היה כיף" אחד בכל הסבל הזה: בכיתה ב' או ג', כשחיסנו את כל הילדים נגד פוליו, אני הייתי משוחררת מן הזריקה."

מקום לדאגה — לא לפאניקה

מדובר בהתפרצות, לא במגיפה — מרגיעים במשרד הבריאות, אך בימים אלה רצוי להקפיד מאוד על היגיינה

רונית מורגנשטרן

נגיף פוליו אלים נמצא במי הביוב של אור־עקיבא, חדרה, אום־אל־פחם ושכונת הרכבת בלוד. תוצאות הבדיקות של דגימות מי הביוב משאר היישובים בארץ ימשיכו לזרום בימים הקרובים. משרד הבריאות מתעקש: לא מדובר במגיפה, אלא בהתפרצות, אפילו מקומית, של מחלת הפוליו הידועה גם בכינויה — שיתוק ילדים.

עד כה נמנו 10 חולי פוליו, 8 מהם מאיזור נפת חדרה. מתוך ה־10 6 חולים ודאיים בפוליו, ועוד 4 מוגדרים כחשודים. אצל 3 מהם התמונה הקלינית זהה לזו של מחלת הפוליו. מצב 2 מן החולים הוודאיים, הראשונים שאובחנו — מורה בת 26, אם ל־2, ותינוק בן 3 חודשים, שניהם מאור־עקיבא — קשה מאוד, והם מונשמים באופן מלאכותי במחלקה לטיפול נמרץ.

ילד בן 11 מגבעת אולגה, רווקה בת 26 מחדרה ואיש קבע בן 23 מעכו אובחנו גם הם כחולים ודאיים. אצל תינוקת בת 9 חדשים מקרית־גת נמצאו נגיפי פוליו בצואה, אך אין עדיין תוצאה ודאית לגבי בדיקות הדם שלה. התמונה הקלינית שלה זהה לזו של פוליו.

אצל קיבוצניק בן 18 מעין־שמר נתגלו גם כן סימנים זהים לאלה של פוליו, אך אין עדיין תוצאות סופיות לבדיקות שנערכו לו, והוא עדיין בגדר חשוד. כן חשודים במחלה נערה בת 17 מחדרה, גבר בן 24 מזכרון־יעקב ואישה בת 43 מאור־עקיבא, שאצלה — סבורים הרופאים — הסבירות לפוליו היא הנמוכה ביותר.

לפני כחודש זוהו שני חולי פוליו באור עקיבא: מורה בת 26 ותינוק בן 3 חודשים. בדיקה של מי הביוב בעיירה העלתה הימצאות הנגיף בריכוז גבוה. משרד הבריאות ערך מבצע־חיסון של תושבי אור־עקיבא עד גיל 40. בדיקת מי הביוב העלתה, כי מדובר בנגיף מזן פרא אלים (כלומר לא מזן תרכיבי החיסון), שמקורו הראשוני עדיין לא ידוע.

רבים נושאים הנגיף

יש לציין, כי העובדה שמתגלים נגיפי פוליו במי הביוב מצביעה על כך, שאנשים ביישוב, שבו נמצאת רשת הביוב המסוימת שנבדקה, מפרישים נגיפי פוליו אלימים — כלומר: נגועים במחלה. במלים אחרות, העובדה שנתגלו נגיפי פוליו בריכוז גבוה בביוב באור־עקיבא אומרת, שאנשים רבים מאור־עקיבא נושאים את הנגיף.

הסיבה שאלה אינם חולים במחלה היא, שהם מחוסנים מפניה. הימצאות הנגיף במי הביוב אינה אומרת, שמקור הנגיף באותם מי ביוב, אלא שהוא הגיע לשם עם צואת אנשים הנושאים אותו. כאמור, עדיין לא ברור מניין בכלל הגיע הנגיף.

במקביל נלקחו דגימות־ביוב מיישובים נוספים סביב אור־עקיבא. בדיקות אלה העלו, שגם בחדרה ובאום־אל־פחם, ואולי ביישובים נוספים, נמצא נגיף הפוליו האלים במי הביוב שלהם. משרד הבריאות הורה לחסן את כל תושבי נפת חדרה עד גיל 34, כולל. לטענת מומחי משרד הבריאות, מצביעים הסקרים השנתיים, שמגיל 35 ומעלה רמת החיסון של האוכלוסייה מגיעה ל־100%.

למעשה, נגיף הפוליו „מסתובב" בינינו כל הזמן. הסיבה לכך שאיננו נדבקים היא, שאנחנו פשוט מחוסנים בפניו. אם על־ידי חיסון ישיר, שקיבלנו בינקותנו, ואם על־ידי חיסון עקיף טבעי. חיסון טבעי נוצר על־ידי הידבקות בנגיף בצורתו המוחלשת — אז מייצר גופנו את הנוגדנים המתאימים, וכך אנחנו מתחסנים. מהו הנגיף החי המוחלש? זהו נגיף, שאינו מסוגל לחולל מחלה, והוא נמצא בתרכיב החיסון שמקבל כל תינוק, שנולד בישראל החל משנות ה־50', בעקבות מגיפת הפוליו הגדולה דאז, שהותירה אחריה מאות נכים.

מדיניות החיסון

מדובר בחיסון בתרכיב כשל סייבין, הניתן בשתייה. רוב המדינות בעולם, מלבד חלק מארצות סקנדינביה, מחסנות בסייבין. בשוודיה ובפינלנד מחסנים בתרכיב סאלק, המכיל נגיף מומת והניתן בזריקה. תרכיב הסייבין מועדף, משום שעל־ידי חיסון בנגיף חי מוחלש מתחסנת באופן עקיף גם האוכלוסייה הבאה במגע עם מי שחוסן. מכאן טענת משרד הבריאות (וגם לאור סקרים תקופתיים), כי למעלה מ־95% מחוסנים מפני המחלה, גם אם לא קבלו חיסון ישיר. חסרונו — יש סיכוי של 1 למיליון, שתינוק, שמחוסן בסייבין, יפתח שיתוק ילדים.

בחיסון בסאלק לא קיים סיכון, כי הנגיף מומת, אך אין לו היתרון של חיסון עקיף של שאר האוכלוסייה. הוא גם נחשב חיסון חלש יותר, כשמדובר בנגיף מומת יחסית לסייבין. במשרד הבריאות נשקלת גם האפשרות לשנות את מדיניות החיסון ולשלב את שני התרכיבים גם יחד. דבר זה נעשה זה 5 שנים, ברצועת עזה, שם מחוסנים התושבים בחיסון הכפול, באמצעות מוסדות האו"ם. ב־5 השנים האחרונות אובחנו שם 3 מקרים בלבד.

במשרד הבריאות אומרים, שמדובר בהתפרצות בלבד. סימני־שאלה עולים לאור העובדה, ששני מקרי פוליו אובחנו בעכו ובקרית־גת, שאינם קשורים בנפת חדרה. אותם מייחסים בינתיים למקרים הבודדים, המתגלים מדי שנה (החל משנת 80 היו בין 1 ל־3 מקרים של פוליו בישראל מדי שנה. חוץ מאשר ב־87', שבה לא נמצא שום מקרה פוליו).

תנאי תברואה ירודים

סימני השאלה מתרבים עם הימצאות נגיפי פוליו בביוב בשכונת הרכבת בלוד. אך גם כאן — מרגיעים במשרד הבריאות — תחוסן האוכלוסייה, משום שמדובר בשכונה עם תנאי־תברואה ירודים ביותר. אין ספק שיש מקום לדאגה, אך אין מקום לפאניקה — כלומר אין צורך ביוזמות אישיות של רכישת חיסון פוליו באופן פרטי. עם זאת, כדאי — במיוחד בימים אלה — להקפיד יותר מתמיד על היגיינה אישית ועל רחיצת פירות וירקות טרם אכילתם.

ראוי לציין, כי מתוך 100 אנשים, הבאים במגע עם נגיף פוליו אלים, 5 בלבד נדבקים בו, ומדובר באלה שאינם מחוסנים מסיבה זו או אחרת. 3 מהם יפתחו את מחלת הפוליו בצורת שפעת קלה, ורק 1־2 ילקו בשיתוקים.

דגימות מי ביוב נלקחו בשבוע האחרון מאיזורים שונים בכל הארץ. רק בעוד שבוע לפחות יוודעו תוצאות הבדיקות, ובהתאם לכך יחליט משרד הבריאות, אם להרחיב את הרכב החיסונים ואם לאו. בינתיים החלו ראשי היישובים בנפת חדרה להפנות האשמות אל משרד הפנים, שלא נתן די תשומת־לב לבעיות התברואתיות באיזור. כמו כן — כלפי משרד הבריאות, בטענה שיש לבדוק אם נעשה די למנוע ההתפרצות.

שרת הבריאות מצידה, מפנה האשמות כלפי ראשי הרשויות המקומיות באיזור. לדעתה, הם לא עשו די לפתרון בעיות התברואה ביישוביהם. היא גם איימה לתבוע חלק מהם לדין. אחד מראשי היישובים אפילו הציע להקים ועדת חקירה. נקווה, שלא נגיע לידי כך. מחדל פוליו — הלוואי שאינו קיים.

תזכורת: אימת שנות החמישים

עד 1949 כמעט לא שמעו בארץ על מחלת הפוליו. באותה שנה כבר נרשמו 120 מקרים של שיתוק, אך רשויות הבריאות לא חשו במגמה.

ב־1950 פרצה המגפה בכל עוצמתה: 1622 מקרי שיתוק, רובם ילדים (75 אחוז) עד גיל שלוש. 226 מהם נפטרו. את חייהם של רבים מהם ניתן היה להציל, אילו היו יותר ריאות־ברזל בארץ. במאי אותה שנה נרשם השיא: 338 מקרים. 40 מהם נפטרו.

הצפיפות במחלקות הילדים היתה נוראה: ב„הדסה" היו מאה מיטות במחלקת הילדים ולמחלקה דחסו 200 ילדים. עד סוף 1952 נמנו מעל 3000 חולים ועד לסיומה של המגיפה, שדעכה בהדרגה בשנים 1956־'57, נותרו 5800 נכים. 800 מן החולים נפטרו, ברובם ילדים.

הסיבות לפרוץ המגיפה אינן ברורות. חלק מן הרופאים נוטים לייחס אותה לתוצאות העלייה ההמונית של תחילת שנות החמישים — עלייה של אוכלוסיה חלשה ובלתי מחוסנת, שחיה בתנאים סניטריים קשים.

באמצע 1952 כבר נרשמו 900 ילדים משותקים מתחת לגיל 6. הסיכוי היחידי לשקמם היה בפיזיותרפיה אינטנסיבית, אך פיזיותרפיסטים כמעט לא היו אז בארץ. הביאו פיזיותרפיסטים משוודיה אך בכך לא היה די. בציבור היתה היסטריה אמיתית, אבל בעקבות הוראה ממלכתית „הובלעה" המגפה, והרדיו והעיתונות נתבקשו להמעיט בפרסום.

באותה שנה, 1950, בוטלו מחנות־עבודה לנוער, נאסרו טיולים, ילדים מתחת לגיל עשר לא הורשו לבקר בקולנוע, הוגבלה הרחצה בבריכות־שחייה ובים. קיבוצים רבים הטילו על עצמם „הסגר". חג המחולות בדליה בוטל. ילדים שחלו — נודו. הורים אסרו על ילדיהם לבקר אצל חבריהם החולים. על ילדים שהחלימו נאסר, במשך חמישה חודשים, לבקר בבית־הספר. נשות הדסה בארה"ב תרמו ריאות־ברזל — הסיכוי היחידי להצלת חיי החולים.

ב־1953 פיתח בארה"ב הד"ר יונה סאלק את תרכיב החיסון הראשון כנגד הפוליו. בארה"ב חוסנו מיליון ילדים ובארץ התמהמהו, מסיבות שאין להם הסבר עד היום. משום־מה הוחלט לזכות לתרכיב מייצור מקומי. בשנת 1956 החל ייצור של תרכיב כזה. ב־1957 חוסנו באמצעותו כ־100,000 ילדים. התרכיב צמצם את ממדי המחלה, אך לא מנע אותה לחלוטין.

ד"ר סאלק סירב להוציא פטנט על המצאתו, שהצילה מיליוני ילדים בעולם. הוא גם דחה את התמלוגים שהגיעו לו מייצור התרכיב: „המצאתי" אמר, „שייכת לאנושות כולה".

עמירם כהן

ספרות לחג

עורכת: יעל לוטן   עורך משנה: אילן שיינפלד

אנוסים במסיכה: רוחאס והזונה סלסטינה

מתוך ספרו של ירמיהו יובל: „שפינוזה וכופרים אחרים" (הוצאת ספריית פועלים)

הקונוורסו „שחיבר את מליביאה"

שנים אחדות לאחר גירוש ספרד כתב בן־אנוסים צעיר, פרנאנדו דה רוחאס, בראשית שנות העשרים לחייו, את אחת מיצירות־היסוד של הספרות הספרדית הקלסית. זוהי „הסלסטינה", או בשמה הרשמי „הטרגיקומדיה של קליסטו ומליביאה",[1] חיבור עשיר וחידתי־מעט, השומר גם היום על הרבה מן העוצמה והתריפות שעשוהו להצלחה ספרותית לפני כחמש מאות שנים. במקביל הוא מטריד חוקרים ופרשנים מאז ועד ימינו. במאתיים השנים האחרונות, בייחוד מאז הרומנטיקה, שהחזירה את „הסלסטינה" אל תשומת־הלב, כבר נצבר מרף של מחקרים על יצירה זו, ואף נוצר מושג ותחום מיוחד של „לימודי סלסטינה";[2] אך למרות כמה הצלחות חשובות, עדיין שאלות רבות עומדות במקומן: מי בדיוק היה רוחאס? מה בדיוק רצה? האם כתב את כל „הסלסטינה" או רק חלקים ממנה? היש ליצירתו אחדות צורנית ותימאטית, ומהי? למקצת התמיהות הללו אחראי רוחאס עצמו, אשר פרסם את חיבורו בעילום־שם, ורק במהדורות הבאות גילה בהדרגה את זהותו ורמז על מטרתו וכוונותיו, כשהוא מגלה טפח ומכסה יותר מטפחיים, כמנהג ההדירות וההתחפשות של האנוסים (גם אלה שלא שמרו אמונים ליהדות).

רוחאס כבן אנוסים

רוחאס התפרסם הרבה פחות מחיבורו. בראשית המאה העשרים פרסם סראנו אי סאנס מסמכים המעידים ללא ספק, כי פרנאנדו דה רוחאס היה ממוצא יהודי.[3] התגלית לא נתקבלה ברצון על ידי חלק מן החוקרים בספרד, שראו בחוסר־התלהבות איך אחד מגדולי מסורתם הספרותית מוצא, כביכול, אל מחוץ לשושלת הספרדית ה„טהורה". בכך גילו, למעשה, אי־הבנה לגבי מסורתם שלהם — שכן מושג „הספרדיות הטהורה" אינו משקף מציאות היסטורית אלא אידיאל מופשט, בחלקו מיתולוגי. ייחודה של ספרד המודרנית הוא בשילובם והטמעתם של יסודות „לא ספרדיים" כביכול, בייחוד צאצאי היהודים והמוסלמים ועקבות תרבויותיהם; וחלק ניכר מעצמותה של ספרד הוא במזיגה ובתערובת זו — כפי שהבליט זאת, בדור האחרון, אמריקו קאסטרו.[4] לכן, על ידי הגילוי שרוחאס היה ממוצא יהודי ובעל דם „לא טהור", אין מגלים שהיה לא־ספרדי, אלא מעמיקים ומעשירים את הבנתו מהי ספרדיות.

פרנאנדו דה רוחאס נולד, ככל הנראה, בשנת 1476 בפואבלה דה מונטאלבאן (Puebla de Montalban) שליד טולדו, להורים ממוצא אנוסי. הוא נולד כנוצרי, אך סביבתו, סביבת אנוסים, היתה מעורבת בחיי היהודים ועומדת אתם בקשרים; וכמו שאירע הרבה במקומות הקטנים, קשרים אלה התבטאו לא־פעם בקיום כמה מצוות יהודיות ובערבוב שתי הדתות. כשהיה רוחאס ילד עלו המלכים הקתולים פרנאנדו ואיזבל לשלטון ואיחדו את ספרד; כשהיה בן עשר נכנסה האינקוויזיציה, שזה לא כבר הוקמה, לעירו פואבלה דה מונטאלבאן. הוכרזה „תקופת החסד" הרגילה, שבה נדרשו התושבים להתוודות על מעשים של התייהדות־בסתר, או להלשין על אחרים.

אחד הנתפסים היה אלווארו דה מונטאלבאן, לימים חותנו של רוחאס. הוא הואשם שהיה נוהג לאכול „לחם שלא החמיץ", היה קונה בשר בחנויות של יהודים, ומבקר אותם ב„בקתות" (tabernaculos) שלהם; מכאן שהיה מקיים כמה מנהגים של פסח, סוכות, ואכילה משחיטה כשרה. במקביל הואשם, שלא קיים את צום הארבעים הנוצרי (lent), אלא אכל באותו מועד גבינה ובשר ושתה חלב. הרי שאלווארו חטא באותו יום פעמיים, גם לנצרות (אכילת בשר בימי הצום), וגם ליהדות (אכילת בשר וגבינה ביחד) — עובדה בעלת־משמעות, כפי שיתברר להלן.

אלווארו ביקר בסוכות בצוותא עם קונוורסוס אחרים. לדבריו, עשה זאת למטרות חברתיות, „כדי לבלות שעה טובה בחברת היהודים."[5] זו הצהרה שאינה בהכרח מתחמקת: הקשרים בין קונוורסוס ליהודים נשענו במידה ניכרת על זיקה רגשית וחברתית, געגועים למנהג ולמסורת, למיני מאכלות, לשרידים של עבר שנכרת והוסל, ולא תמיד על אמונה דתית יוקדת.[6] עם זאת הודה אלווארו, כי אכל את המצות בפסח „מתוך ציות לדת משה". נוסחה מקובלת בתיקי האינקוויזיציה.

אלווארו דה מונטאלבאן לא היה היחיד ממשפחתו שעמד לדין. נראה שגם הוריו המנוחים חטאו בהתייהדות, והאינקוויזיציה הוציאה את גוויותיהם מן הקבר ושרפה אותן — כדי להפקיע את הנשמות מאש הגיהינום (וגם כדי לאפשר לאינקוויזיציה, לפי החוק, להחרים את רכושם ואת חלקו מן היורשים).[7] גורלו של אלווארו עצמו שפר עליו יותר: לאחר שנחקר, נתייסר והורשע, נדון להשפלה פומבית של חוזר־בתשובה ולקנסות כספיים — והוחזר ל„חיק הכנסיה" (היה reconciliado, בלשון הרשמית).

יש דמיון שגם הוריו של רוחאס עמדו למשפט האינקוויזיציה. במסמך מאוחר, שנערך לחיים את תביעת משפחת פרנקו, מקרובי רוחאס, לזכויות אצולה, מדובר על „הבצ'ילר רוחאס שחיבר את סלסטינה הזקנה". הארגון הפיסקאל (התובע) טוען כי היה בנו של הרנאנדו דה רוחאס, שנדון על התייהדות בשנת 88".[8] ברור שזו עדות עוינת, ואין לקבלה כעובדה. אך התאריך מתאים; ואין להוציא מכלל אפשרות כי רוחאס בן השתים־עשרה ראה את אביו בסבלו ובהשפלתו. גילמן, הנוטה לדעה זו, מפליג ומתאר את הטראומה של הנער לנוכח אביו הנשרף על המוקד באוטו־דה־פה. גילמן סבור עוד, שגם אמו של רוחאס ו„בניה הקטנים" מופיעים ברשימת נדוני האינקוויזיציה.[9] אם כך הרי שעוד בטרם חלפה ילדותו כבר היה רוחאס מודע לחלוטין לגורל משפחתו ובני גזעו, מסכם גילמן.

שאלת הוריו של רוחאס לוטה עדיין בערפל,[10] לא כן העובדה, שחווי האנוסים היה חלק בלתי־נפרד מסביבת גידולו של רוחאס ומן העולם המחשבתי והחווייתי שבו צמח — חווי שכלל את הטראומה של תופעת האינקוויזיציה, ואחריה גירוש יהודי ספרד, וכן את הצורך הדחוף של האנוסים ליצור מחיצת הסוואה בין הפנים לחוץ, לחלק את החיים לשני עולמות שונים, ולהשתלם באמצעי הזירות והלשון מתופשת ורבת־דימויים, הפונה אל יודעי ח"ן מכאן ואל שאר העולם מכאן. רוחאס גדל בעצם הימים שבהם צמח בעוצמה חסרת־תקדים הצורך של הקונוורסוס להיטלטל בין מוות נסתרת לבין העמדת פנים כלפי חוץ, לגבש איסטרטגיות של ביטוי לשוני רומז, דו־משמעי, מתחפש, כדי לשמור על מידת הזהירות הנחוצה לחיים, ועם זאת להעביר מסרים לשומעים נבונים ומביני דבר. צורך זה נתעורר לא רק בקרב האנוסים המתייהדים, אלא גם בין מי שניסו לשמור אמונים לנצרות, אך אווירת החשד העכורה והלוחצת שיצרה האינקוויזיציה גרמה להם לחיות בפחד תמידי. שמירת ה„חיצוניות" במעשה ובדיבור נעשתה לצו־החיים, ולבשה דמות של אמנות וטכניקה מורכבת. החשד רבץ תמיד לפתחם, והחיים היו שבירים וצפויים להתהפכות פתאום.

תחריט אנונימי בן תקופת שפינוזה „יהודי ואתאיסט"

סטודנט בסלמנקה

כשהיה רוחאס בן שמונה עשרה (1494) בא לאוניברסיטה של סלמנקה, להוסיף דעת ובעיקר להתמחות במשפטים. כאן בא במגע עם קבוצות של סטודנטים ופרופסורים שהיו בני־אנוסים כמותו. סלמנקה של ימי רוחאס היתה מקום תוסס מבחינה תרבותית. ספרות הרנסאנס האיטלקי הגיעה לשם, וכן השימוש במדעים החדשים לצורך פילוס נתיבים בים וביבשה. אלה היו ימי התגליות הגדולות — אמריקה, ולפניה נתיבי הים להודו. בין ראשי האסטרונומים והקרטוגרפים שסייעו לתגליות אלה היה ר' אברהם זכות, שהורה בסלמנקה לפני בואו של רוחאס, ונדד משם לפורטוגל. היה זה, כאמור, גם הדור הראשון שירש את הדפוס בספרד. רעיונות דתיים, משפטיים, הומניסטיים, פרחו ועלו. חיבורים שנתפרסמו בחוץ לארץ מצאו דרכם בהקדם לסלמנקה. רוחאס משתמש לצורך „הסלסטינה" בחיבור של פטררקה, שזה עתה יצא לאור בבאזל.

סלמנקה היתה גם מעין מקלט לקונוורסוס אינטלקטואלים. לאחר שחקר את מסמכי האוניברסיטה, מסיק גילמן כי אחוז גדול של הסטודנטים, ובוודאי רוב המרצים, היו צריכים להיות מודעים, מתוך נוחיות או חוסר־נוחיות, למוצאם המשותף. עובדה זו, יחד עם ההווי המיוחד לאוניברסיטה, שימשה רקע נוח לצמיחת יחסי־חברותא אינטימיים בין קונוורסוס, מעין „אחוות סטודנטיאליות לא־רשמיות של אחים־לגורל."[11] רוחאס מדבר באחד מקטעי ההסבר ל„סלסטינה" על „בני החבורה" (socios) שלה. ייתכן כי בחבורה זו צמח החיבור והבשיל, ואולי היא שימשה רק קהל לקריאה ראשונה בעל־פה.[12] יצירת חבורות סטודנטים היתה, עם זאת, קשורה לא רק בשאלת המוצא; היא נבעה גם ממלחמות כיתתיות ואסכולאיות, מקטטות על כבוד ועל נשים, או אף על כהונות אקדמיות שנתפנו; רבים נשאו נשק להגנה בשעה שירדו אל הרחוב, ומפגשים אלימים בין חבורות, או דו־קרבות בין יחידים, היו חלק מן ההווי הסטודנטיאלי והעירוני.[13]

המוצא המשותף של הקונוורסוס לא ציין נאמנות לדת היהודית דווקא. היו קונוורסוס שנעשו נוצרים קנאיים, ואף מראשי האינקוויזיציה. בסלמנקה היו שניים כאלה, חואן דה־טורקוומאדה, אבירדוף של הסוטר,[14] שלמד בזמן סמוך לרוחאס והצטרף לשורות האינקוויזיציה; ודיגו דסה (Deza), שנעשה בישוף בתקופת רוחאס, ולימים ירש את מקום טורקומדה (גם הוא קונוורסו) כאינקוויזיטור הראשי של הממלכה. ובתווך היו אלה, שבשל השניות והבלבול שבין שתי הדתות איבדו את דבקותם בשתיהן, ופיתחו להם מידה זו־ראו־אמרת של ספקנות, ריחוק ותודעה־עצמית אירונית, או שנטו למעין חילוניות ולטיפוח חיי העולם־הזה כחיים היחידים שיש בהם תוכן וממשות, לעתים — כמו במקרה של רוחאס — תוך שיבה למקורות ההגות הפאגאנית העתיקה.

שמונה השנים שעשה רוחאס בסלמנקה היו מן העשירות והחשובות בחייו. כאן כתב את „הסלסטינה" — לדבריו, במשך שבועיים של חופשה מלימודים,[15] — וכאן הוכתר בתואר בצ'ילר, הבסיס לקריירה המשפטית שלו לעתיד־לבוא. כאשר נוכח כי „הסלסטינה" מתקבלת יפה ואינה נתקלת בדרישות האינקוויזיציה, צירף למהדורה השניה חרוזי הקדמה באקרוסטיכון, שפיענוחו מגלה את הזהות, לאמור: „הבצ'ילר פרנאנדו דה רוחאס השלים את הקומדיה של קליסטו ומליביאה ונולד בפואבלה דה מונטאלבאן".[16]

בשנת 1502 פרסם רוחאס את מהדורת ה„טרגיקומדיה" בת 21 המערכות. באותה שנה עזב את סלמנקה כשהוא מוכתר בתואר בצ'ילר, אך בלא שהצליח להשלים את לימודי התואר הגבוה יותר, ליסנסיאדו. הסיבות לכך אינן ברורות. רוחאס חזר לעירו ונשא לאשה את ליאונור אלווארס, בתו של מיודענו אלווארו דה מונטאלבאן (נמצא שגם רוחאס, כקונוורסוס רבים אחרים, התחתן בתוך העדה). אלווארו העניק לבתו נדוניה נדיבה, בסך 80,000 מאראבדים, שאיפשרה לזוג הצעיר לבנות חיים ועתיד בורגניים מסודרים — ההיפך הגמור מן העולם הסוער הבוער של „הסלסטינה".

הטקסט והחיים: הערות מתודולוגיות

בהמשך אבדוק את השתקפות חיי האנוסים בתוך דפי „הסלסטינה": ולא רק בתכנים ובסמלים תימאטיים, אלא — מעבר לזה — בכמה מן הערכים הצורניים והאסתטיים של יצירה זו. כוונתי בעיקר למשחק הדו־משמעי של מהות והופעה, אמת ומסיכה, פנים וחוץ, על האירוניה, הטראגיות לפעמים, הנובעת מניגודם; זהו, מצד אחד, מבנה יסודי של חיי האנוסים, ומצד שני זה אפיון ספרותי בולט של „הסלסטינה" ושל אמנות כתיבתה. יש כאן איפוא השתקפות של חווית־חיים יסודית בתוך תכונותיה הספרותיות והצורניות של יצירה מעניינת זו. גם אין בכך פלא: „הסלסטינה" נכתבה בשביל קהל שיש לו חוש מחודד להבחין בהתחכמות מילולית ובמשחקי דו־משמעות. כשם שהאנוסים נאלצו לפתח לעצמם בגלל מצבם המיוחד, רוחאס רק משתמש בכושר לשוני וסמנטי זה, וברגישויות אלו, מעבר למטרתם המעשית ולשם השגת מטרות חדשות, אסתטיות.

לפני שאגש לבירור הדברים, מתבקשות שתי הערות מתודולוגיות.

ראשית, „הסלסטינה" היא יצירה מורכבת שאין אפשרות למצות אותה במאמר או בספר יחיד; ודאי שאין להעמיד את כל היצירה על מימד אחד שלה, או למצוא, כביכול, אבן־חכמים או מפתח אחד ויחיד לשם הבנתה. לכן, כשאבוא להדגיש את שאלת חיי האנוסים, אינני מתכוון להציע בכך פירוש כוללני ל„סלסטינה", אלא רק להבליט מימד פרשני ואסתטי חשוב, שהוא תנאי הכרחי — אם גם לא מספיק — להבנתה. מעבר לזה אצטרך לקרוא קטעים רבים בטקסט מתוך הראייה המעסיקה אותי, אולי תוך הזנחת זוויות אחרות; זהו מחיר בלתי־נמנע של הניתוח, שניתן לתקנו, בדיעבד, על ידי קריאת אותם קטעים גם מנקודות־תצפית משלימות. תיקון כזה נדרש, קודם כל, על־ידי פירושי שלי, שכן הוא מבליט את ריבוי הפנים בטקסט של „הסלסטינה", ולכן הוא מחייב, כפועל־יוצא, לקרוא טקסט זה ביותר מפרספקטיווה אחת.[17]

שנית, יצירה כמו „הסלסטינה" יש לה משקל סגולי פנימי משלה, הקובע איכות לעצמו וחורג מכל ה„כוונות" והמשמעויות שהוחדרו אליה במהלך עשייתה. מבחינה זו, האחדות האסתטית של יצירה זו היא אוטונומית לגבי ההקשר ההיסטורי והביוגרפי שממנו צמחה. אפשר להכליל ולומר לגבי כל יצירה אמנותית או עיונית חשובה, כי משמעותה היא קודם כל פונקציה של יחסי־משמעות פנימיים בין מרכיביה; אחדותה היא האחדות האסתטית — או הלוגית — של מרכיבים אלה מתוך הקשרים ההדדיים. עם זאת, שום יצירה אינה נולדת יש־מאיין. היא אינה פרי ספונטניות טהורה, אלא יש לה קרקע־גידול והחומר המפרנס אותה עובר לידי טרנספורמציה בתוכה; ואלה באים מיחיד ממשי בתוך מצב היסטורי ממשי. לכן, הבנה מוחשית — שאינה מנותקת וערטילאית בלבד — של יצירה זו, מחייבת התחשבות בשני המומנטים גם יחד; ולא רק על־ידי שמציבים אותם זה ליד זה, כמין צירוף חיצוני, אלא כגישה סינתטית. אחדות־המשמעות האסתטית של היצירה היא בו־בזמן טרנספורמציה של מרכיבים שנכנסו אליה מתוך הקשר־התרבות הממשי שלה, ובאמצעות היחיד הממשי שחולל אותה; יש לראות את שני הדברים בהשלמתם ההדדית. משמעותה העצמית של היצירה חורגת מן החומר ההיסטורי שצמחה מתוכו — אבל יש להבינה כחורגת ממנו, כלומר, גם כצומחת מחומר זה, למרות שאינה ניתנת עוד לצמצום פשוט אליו.

אין לך פירוש דל מזה המצמצם את היצירה אל מרכיבי הפסיכולוגיה וההיסטוריה של יוצרה; אך באותה מידה, התעלמות מגורמים אלה מולידה הפשטה פורמלית, צורה ללא חומר. אפילו כדי שנוכל לראות את ייחודה העצמי של יצירה לעומת קרקע גידולה, יש לראות מתוך מה היא חורגת ולגבי מה היא מבצעת את האיזונים וגלגולי־הדימוי האסתטיים או הלוגיים, שבהם שורש ייחודה. מכאן הצורך לעיין בחומר ההיסטורי, אמנם לא כפשר מספיק ליצירה, אבל כמצע, שעליו מוסיפה מימד חיוני להבנת משמעותה השלמה. ההיסטוריה נשמרת בתוך היצירה כמשהו שעבר טרנספורמציה אל „חוקיותה" הפנימית של היצירה, אך בתור כזה הוא מרכיב הכרחי שלה. יתר־על־כן, לפעמים ניתן להציץ אל מבני היסוד של החוויה של תרבות שלמה מתוך השתקפותם האסתטית בתוך יצירת־מופת יחידה; וזה גם המקרה של „הסלסטינה".

בהמשך אעקוב אחר עקבות של החוויה האנוסית בגלגול ודמות של „הסלסטינה": (א) ברמזים ישירים לאנוסים ולאינקוויזיציה (ב) במשחק המסיכות ולשון הדו־משמעות המאפיינים חיבור זה והרבה מעבר לצורכי־העולם; (ג) בהשקפת העולם המטאפיסית המובלעת ב„סלסטינה", השקפה שאינה לא יהודית ולא נוצרית.

מירה מינצר־יערי ז"ל

שאין לו משלו אלא

בעינים מכסות שנה, נכון יותר לראות את מהלך האשמורות על השמים ועל החשך
בשארית תמונה נקבעת בקריאות ובלחישות במישור שעות משתפעות נימה אחר נימה מעשה פסיפס
בכמה רשיות:

רציפי רוחות, ודלתות מצולה, ועפר מדבר מכנס בסלע מוצא, הולכים ומתחלפים
בכמה שבילים, באמת מים שופעת מבפנים, בערש שמים לירשה.
אלו על אלו פלאים ופלאי פלאים בצעיף כחל מקיף חומר ומתאוה לכל מה שיבוא
על השמים ועל החשך.

בעינים מכסות שנה, נגלית מהות מכלילה שארית תמונה בהויה נקבעת בקריאות ובלחישות,
שלא על פי הדעת בדברים, שלא על פי יסוד המציאות בגוף, שאין לו משלו אלא
מוצקות חמר מושך ונקרע.

יונה הכין עצמו לכל מה שקרה בו, לכן לא נמסר דבר על סופו. והוא תהלתו:
רציפי רוחות נפתחו לו במאה שבילים עד קצה גבול המחשבה בתוך נתוני עונות הזמן.
ודלתות המצולה — באמת מים שופעת מבפנים ועזועי זהב משקים תחום מקום
נתן במעשה גלוי ומכון.
ועפר מדבר מכנס בסלע מוצא — ערש שמים לירשה על השמים ועל החשך, שהם חלקו ונחלתו
ברצון דורש וקים
בכמה וכמה רשיות ליונה, אלו על אלו בשארית תמונה נקבעת בקריאות ובלחישות נימה אחר נימה
אל תוך הוית פלאים בצעיף כחל מקיף חומר ומתאוה לכל מה שיבוא במחשבה במעשה וברצון
בעינים מכסות שנה מפני יסוד המציאות בגוף, שאין לו משלו אלא מוצקות חמר מושך ונקרע.

מתוך עזבונה של המשוררת.

אנדד אלדן

*

הוא: ימיך בעשן כלים
היא: פניך כעשב יבש
יחד: השפתים כמו הכו שרב.
ואני ככוס חרבות
כצפור בודדה המדדה
בין שברי הרעפים. לאחרונה
אל שלחן עפר ישבנו אפר
כלחם לאכל לה מבכיך
שמזגתי כמזג טוב, אמרת
בדרך לשם הרצופה כונות טובות.

משה פטר

*

האור האפר לקח אותי לאט
לא בבת־אחת
נובמבר שלם לקח לו
לקחת אותי
ולא ידעתי
איזה רך בגבה שלו
כמה דיות
כונותיו
מי יודע
איזה חשך יעץ לו
להשליך אותי ככה בדצמבר
בדיוק באמצע מאי

*

אמא של מנשה אבלס אשפזה
אותו בערב חג השבועות בסגורה בבת־ים
ברצועות
לא עמד לה עוד לסבל קולות שנחתו
עליו בקללה לשרף
את העולם והסדין בכיגריה
לאוזן באלבום המשפחה מול
כל הקרובים והידידים
צריך להכין את האמא של מנשה אבלס
אדושם אלקים הכניס לה ילד במחנה רעו
לא בין הרגלים

משה (מומו) לכיש

הנפילה

אני יושב,
שותק דמעה.
כוכב אחד נופל
וזנב שביט פרות
מתנופף כשוט מאחוריו,
מתנפץ שנית בשובר הגלים שבעיני.

רות נצר

קח אותי

קח אותי לדגמא,
הייתי ביערות הגשם
של דרום אמריקה
ובאוקינוסים מהבילים
דגי זרחן, והיה כי
חפץ של התמסרות; למה
אחסר נפשי מכל
היפי הזה, אדרשם
אותו לעדות, וכל זה
כדי להשמר מפני השכחה,
וכל זה
כדי להשמר מפני חפץ
של התמסרות
ואין אונים
כשהאור מלא צהרים

אני נוצרת ים סוסים
כמו אש

סבינה מסג

אתה צובע את דלת הסדנא

מתחת לאזדרכת — דלת הסדנא.
אתה — גבך רחב, שזוף, חלק — מעגל את הקשת

במשורית חשמלית כחלה
שקולה קול חגלה
מגבר

אותו טרטור של משהו פורח
מסתר מחבואו בבהלה

לא גדולה

מרגלת

ההתמלאות הזו בחמר־הציפה
יוצר ההמלטות
יוצר הנגיסה —
המעביר אותך גדה,
האוכל עץ!

אתה צובע את הדלת
חום חדש;
צבע תקוה
על צבע זמן

כמו עץ האזדרכת הקטן
(שקם מן הכריתה)
הפותח את עטרות פרחיו הסגלגלים
מעל לגלגלות המצמקות
של פירות השנה שעברה

אלה שלא היו לאבני־קלע (בידי הילדים)
שלא נורו בבית־הכנסת (בשעת קריאת המגלה)
שלא היו מזון לצפרים
שלא היו מפלת סער

אלה שמתו על עמדם,
שנאספו אט אט אל תוך עצמם

פטורים למשך־מה מן הגלגל
של נביטה־צמיחה־פריחה־קמילה־מיתה

אתה צובע את הדלת הדהויה;
מחזיר את הכהות,

מספיג את הלוחות במהל הטוב

והשמש מתחילה־ממשיכה
מיר ובלי סוף
בלי לומר „ויהי"
בלי לומר „כי טוב" — לשוף ולשרף
לשוף ולשרף, לשוף ולשרף

הליגה הלאומית בכדורגל מתחממת — ורק חולון טרם פרעה המינוסים

מחזור אדום: ארבעה שחקנים הורחקו

★ טליאס עצר כדור־11 בדקה ה־89: הפועל ת"א – באר־שבע 1:1 ★ נתניה – מכבי ת"א 1:1
★ נצחונות מכריעים לבית"ר ירושלים (0:3 נגד בני־יהודה) ולמכבי חיפה (0:3 מול הפועל פ"ת)
★ עמר סחף את הפועל ירושלים לנצחון על טבריה 0:2 ★ בית"ר ת"א 0:1 בכפר־סבא ★ חולון – שמשון 0:0

יוסי שושני מהפועל באר־שבע משווה אתמול בבלומפילד מול הפועל תל־אביב (1:1) (תצלום: אריה קומי)

טבלה לאומית

1. הפועל באר־שבע	2	1	1	—	2–4	4
2. בית"ר ת"א	2	1	1	—	0–1	4
3. בית"ר ירושלים	2	1	—	1	1–3	3
4. הפועל פ"ת	2	1	—	1	5–3	3
5. מכבי חיפה	2	1	1	—	2–5	2
6. הפועל ירושלים	2	1	—	1	3–3	2
7. מכבי נתניה	2	—	2	—	2–2	2
8. שמשון ת"א	2	—	2	—	0–0	2
9. הפועל כפר־סבא	2	—	1	1	3–2	1
10. הפועל טבריה	2	—	1	1	3–1	1
11. בני־יהודה ת"א	2	—	1	1	3–0	1
12. הפועל ת"א	2	1	1	—	1–2	0
13. מכבי ת"א	2	—	2	—	1–1	0
14. הפועל חולון	2	—	1	1	3–2	-1

שים לב

רגעי התעמלות

עילו היו מעניקים מדליות־זהב לשייטים מדי יום, כמו שיוג בענפים אולימפיים רבים, היה צמד ההולנדי־המעופף שנוי, יואל סלע ואלדד אמיר, עולה על דוכן־המנצחים לאחר שזכה בשיוט ביום שישי. אבל בשייט יש צורך בהישגי־צבר של שישה שיוטים מתוך שבעה. כך שהמדליה עדיין רחוקה מאתנו.

אחרי כמה ימים של כשלונות ואכזבות ראינו בסוף השבוע קצת אור בקה המנהרה. היו הישגים בשייט, באיגרוף, בטניס.

הישגים אלו באו כדי לחפות על בעיות שהתעוררו ואת חלקם גרמנו בעצמנו. פרשת המתאגרפים שנסעו לדרום־אפריקה: העניינים ביום כיפור: כן מופיעים — לא מופיעים. היו גם מכות "מתחת לחגורה" בין עסקנים, שחששו אמנם לצאת איש נגד רעהו בגלוי אבל כנראה ישנם מספיק עתונאים שצריך רק להדליף להם. בסיאול גם מעורבים הרבה מראשי הספורט הישראלי. מה יש, בהזדמנות כזו אפשר לחסל כמה חשבונות...

אבל לא רק בסיאול. גם בארץ מצאו כמה אישים הזדמנות לנגח את אלו שנמצאים שם, אם על רקע יום־כיפור ואם על כל דבר אחר שעלה ברוחם. אלו כבר לא מפתיעים. לכל היותר נותנים הצהרה לעתון שעוברת ליד האוזן...

לדעתי, טוב שצמד השייטים שהתורה, או המאמן ביום־כיפור, נזר בפוסאן. אילו חוזר ארצה היתה לנו עוד תגיגה והיינו מספקים כותרות לרוב לכלי־התקשורת בעולם, שלא היו מחמיאים לנו. אין ספק, האחים טורטן הפרו משמעת בצורה חמורה. אבל לא ב"בית־דין שדה" נפתור את הבעיות. בית־דין משמעתי בארץ ידון אותם ויקבע את עונשם, אם ימצא אותם חייבים. על עניני משמעת אין להתפשר.

אגב, לעתים מאבדים כלי־התקשורת שלנו את אמת־המידה. שוכחים, שבנוסף לבעיות הישראליות יש גם משחקים אולימפיים...

ברטל ונאסטי

מי זה אנטוני נאסטי? — תמהו רבים ממומחי השחייה והספורט שהתקבצו בסיאול, כאשר השחיין המולטי האלמוני מסורינאם, הוליך סנסציה ב־100 מטר פרפר וניצח את כל הגדולים, ביונדי, גרוס, ג'ייקובסון ואחרים שלטשו עין למדליית־הזהב. הסתבר שקדים הלוקסמבורגי יוזף ברטל, שזכה במדליית־זהב בריצת 1,500 מ' במשחקים האולימפיים בהלסינקי ב־1952, לא נשאר יחיד.

נאסטי נציג סורינאם, הוכיח כי גם מרינה קטנה מסוגלת להפתיע. לגבינו מתסלים הישגים כמו אלה של ברטל ונאסטי תיאוריה שאנו קטנים מדי כדי לזכות במדליית־זהב, או גם במדליה אחרת.

סורינאם שוכנת בצפון־מזרח אמריקה הדרומית, בין גויאנה הבריטית לבין גויאנה הצרפתית. נקראה בעבר גויאנה ההולנדית. היא הרסמה לאחרונה ביצוא כדורגלנים מצטיינים להולנד, שאמנם לא נולדו בסורינאם, אבל הוריהם הגיעו מהאי: רוד חוליט ופראנק רייקארד. עכשיו בא אנטוני נאסטי והוכיח כי במרינה שיש בה עשר בריכות בלבד, מהן אחת אולימפית, יכול לצוץ אלוף אולימפי. אמת, נאסטי לומד ומתאמן בארה"ב אבל את ראשית צעדיו עשה במולדתו.

מומחים שונים ניבאו בשנים האחרונות שליטה בלעדית לגדולות, כמו ארצות־הברית, ברית־המועצות, מזרח ומערב גרמניה, בורית הספורט. והנה בא נאסטי האלמוני, כמו ברטל בזמנו, וטרף את כל הקלפים. גם שלנו. בעתיד לא נוכל להסתתר מאחורי התירוץ השדוף שמדינות קטנות אינן מסוגלות להגיע לפיסגה, במיוחד לא בענפי ספורט אישיים.

פתיחת עונת הכדורסל

בעיצומם של המשחקים האולימפיים בסיאול תיפתח ביום שלישי הליגה הלאומית שלנו בכדורסל. אין ספק, משחקי־סיאול מאפילים על הפתיחה שבעבר עוררה עניין־שיא. קשה יהיה לזהות בשני הערבים השבוע על ציפייה באירועים בסיאול לטובת הכדורסל שלנו.

התכנית הבין־לאומית הצפופה בכדורסל, כמו גם בכדורגל, אילצה את ההתאחדויות הישראליות להתגבר על המכשול־האולימפי ולירות את כדור־הפתיחה.

כיצד תיראה הליגה הלאומית בעונה הקרובה? מכבי ת"א התחזקה והכתר נראה מונח בידיה. גם הפועל חולון שואפת אל־על. משחקי־המבחן הוכיחו שרוב הקבוצות נחלשו אך ישתדלו להיאבק בהצלחה. נראה כי הקרב נגד הירידה העונה יהיה קשה ומר.

בינתיים אנו חייבים להיות ריאליים. לא להתלהב יותר על המידה, אבל גם לא להוריד מוראל, אם־כי מה שבטוח הוא שלא תהיה לנו ליגה כמו בעונה שעברה.

לאומית

הליגה הלאומית בכדורגל מתחממת. שלשום ואתמול, במחזור ה־2, הורחקו ארבעה שחקנים: נסים ברדה (שמשון ת"א), יחיאל אבן־צור (בית"ר ת"א), איתן אהרוני (מכבי חיפה) ואלי אוזן (הפועל באר־שבע). המעניין, שכל ארבע הקבוצות הצליחו לנצח, או לסיים בתיקו, עם עשרה כדורגלנים.

ארבע קבוצות מחקו את המינוסים שהיו להן: הפועל ת"א, מכבי חיפה, מכבי ת"א והפועל ירושלים. רק להפועל צפרירים חולון יש עדיין מינוס נקודה.

שוער הפועל ת"א, יום־טוב טליאס, הציל את קבוצתו בדקה ה־89 בבלומפילד כשעצר כדור־11 נגד הפועל באר־שבע — 1:1. באר־שבע, עם עשרה שחקנים, הישוותה בדקה ה־83.

תיקו 1:1 גם במשחק בנתניה, בין מכבי נתניה ומכבי ת"א.

שתי קבוצות זכו בנצחונות משכנעים: מכבי חיפה הכניעה את הפועל פ"ת — 0:3 ובית"ר ירושלים הלמה בשכונת־התקוה בבני יהודה, באותה תוצאה.

בקרב־העולות בימק"א זכתה הפועל ירושלים בנצחון־מחמיא על הפועל טבריה — 0:2, מצמד שערים של יהודה עמר.

בית"ר ת"א, עם עשרה כדורגלנים, ניצחה במפתיע בכפר־סבא — 0:1.

במשחק היחידי ביום שישי נפרדו קבוצות הפועל צפרירים חולון ושמשון ת"א בתיקו אפס.

שער שוויון "תוצרת ג'מאייקה"

דוד בכר

רני עציוני, שחקנה נמוך־הקומה של מכבי נתניה, הציל אתמול את קבוצתו מהפסד כשנכנס במחצית השנייה, גרם למהפך במשחק, "בישל" את שער השוויון וקבע תיקו 1:1 על מכבי תל־אביב, שהוליכה 0:1 במחצית.

עד לכניסתו של עציוני, בדקה ה־55, התנהל במגרש משחק חלש ומפוזר, כששתי הקבוצות מיעטו לתקוף זו את זו.

למכבי ת"א היה יתרון במרכז המגרש, בזכותם של מוטי איוניר ואלון נתן, שהיו הדומיננטים במשחק. מנגד היה, למכבי נתניה יתרון במצבי־ההבקעה. כך בעט החלוץ נתי עזריה מ־20 מטר לקורת שערו של התל־אביבי משה מרכוס ודקה מאוחר יותר (25) החמיץ שוב (טיגה) דיירוס, השחקן הג'מאייקני של נתניה, הזדמנות נוחה כשבעט החוצה.

גם למכבי ת"א היתה הזדמנות־הבקעה טובה בדקה ה־28 כשחיים גולדברג בעט מחמישה מטר לגופו של שוער מכבי נתניה, יעקב בלדב.

בדקה ה־37 כבשה מכבי ת"א שער די מקרי: מוטי איוניר בעט כדור־עונשין מ־25 מטר לעבר שער נתניה; פגע במעופו במרדכי חלפון מנתניה, שינה כיוון, הטעה את השוער בלדב, וחדר פנימה — 0:1. שער עצמי, אם־כי שער שלא קיפח את נתניה מבחינת יחסי־הכוחות בשדה.

בדקה ה־55 נכנס רני עציוני למשחק, ושינה ללא־הכר את צורת משחקה של קבוצתו. עציוני עשה סדר בקישור של נתניה, ושער השוויון נראה עניין של זמן בלבד. ואכן, בדקה ה־70 שוויון: עציוני מסר כדור מדוד לדייויס, השוער התל־אביבי מרכוס שגה כשיצא משערו: דייויס ניצל זאת ובעט מ־14 מטר שטוח פנימה — 1:1.

עד לסיום עשו שתי הקבוצות מאמצים לכבוש שער ולנצח, אך ללא תוצאות.

צהובים נשלפו לעברם של דראביץ' מנתניה: מוספי ואיתן לוי ממכבי ת"א. שיפוטו של צבי שריר היה מרוייק.

מכבי נתניה – מכבי ת"א 1:1 (1:0)

● איצטדיון מכבי נתניה. 6000 צופים. שופט: צבי שריר.
● השער למכבי ת"א: שער עצמי, חלפון (37). למכבי נתניה: דייויס (70).
● שחקן מצטיין: רני עציוני.
● מכבי נתניה: בלדב, שמעון מנחם, בר, דרביץ', קורן, גואטה (עציוני), חלפון, גבאי, רוני לוי (סקר), נתי עזריה, דייויס.
● מכבי תל־אביב: מרכוס, מוספי, אבי כהן, מנשה שמעונוב, איתן לוי, גולדברג, לולו (זוהר), איוניר, אלון נתן, טבק, דריקס.

במחזור הבא

ליגה לאומית

הפועל פ"ת - הפועל כפר־סבא; שמשון ת"א — מכבי חיפה; בית"ר ירושלים - הפועל צפרירים חולון; הפועל באר־שבע — בני־יהודה ת"א; הפועל טבריה — הפועל ת"א; מכבי ת"א — הפועל ירושלים; בית"ר ת"א — מכבי נתניה.

ליגה ארצית

בית"ר נתניה — הפועל חדרה; מכבי שעריים — הפועל רמת־גן; הפועל לוד — מכבי טמרה; הפועל יהוד — מכבי יפו; הפועל בת־ים — בית"ר רמלה; מכבי רמת־עמידר — מכבי יבנה; הפועל חיפה — מכבי פ"ת.

עמר, פעמיים, בעשר דקות

נפתלי קרן

שני שערים מרגלי יהודה עמר, שחקן־הרכש של הפועל ירושלים, היקנו אתמול נצחון־בכורה לקבוצת הבירה על הפועל טבריה — 0:2, בדו־קרב העולות החדשות לליגה הלאומית.

הפועל טבריה, עם עופר דן המצוע, ששותף רק ב־15 הדקות האחרונות, צופפה את משחקה כאשר שחקניה ניסו "לגנוב" שער בהתקפה מתפרצת.

הפועל ירושלים, במשחקה הביתי הראשון העונה, לא איכזבה את 3500 אוהדיה. תניכיו של המאמן דוד שוייצר ניסו לתקן את הרושם העגום שהותירו במשחק פתיחת העונה בבאר־שבע, ועם מערך התקפי, שכלל גם את מגיני הקבוצה, תקפו את שערו של אריה אלטר. המגינים, יואב בסון ויוסי תא־שמע, סייעו לשחקני מרכז המגרש וההתקפה, כאשר מעל כולם התעלה יהודה עמר, שהשתלט על המשחק, והפך להיות בעל־בית אמיתי. כל הכדורים של ירושלים עברו דרך עמר, והוא התגלה כשחקן בעל־רמה גבוהה ביותר.

שערו הראשון של עמר נכבש בדקה ה־61: עמר קיבל כדור מבסון, כשהוא ניצב כ־25 מטר משערו של אריה אלטר: עמר חלף על פני מגן טבריני, ושיגר לפתע טיל שחדר לרשת — 0:1.

בדקה ה־71 נכבש שערו השני, שהיה יפה מהראשון: עמר השתלט על כדור־טועה, הרים את ראשו, הבחין כי אלטר מחוץ לשערו, והקשית כדור מעל לשוער — 0:2.

הפועל טבריה ניסתה להגיב. פעמיים ניצב מאיר עמור במצבים נוחים. בפעם הראשונה החמיץ עמור בדקה ה־38, לאחר שחלף על פני של תא־שמע, אך מול ג'רבי כשל כטירון. בפעם השנייה, בדקה ה־48, שוב החמיץ עמור, לאחר פריצה ממחצית המגרש.

הפועל ירושלים – הפועל טבריה 0:2 (0:0)

● המגרש בימק"א. 3500 צופים. שופט: עובדיה בן־יצחק.
● השחקן המצטיין: יהודה עמר.
● שערים להפועל ירושלים: יהודה עמר (61, 71).
● הפועל ירושלים: תני ג'רבי, תא־שמע, כחילה, בסון, שפירא, נחמיאס, ריין, עמר, שלומי מלכה, יחזקאלי (אסייג), ששון (שכטר).
● הפועל טבריה: אלטר, שינו, עזור, אורדי, אייל ח. אזולאי (עופר דן), אבוחצירא, יעקב לוי, נעים כהן, ממן (לוי ליטרשטיין), עמור.

המורחק הראשון העונה: ברדה

אלכס קליין

מורחק ראשון העונה בליגה הלאומית נקבע כבר ביום שישי במשחק התיקו אפס בין הפועל צפרירים חולון ושמשון תל־אביב. המורחק הוא בלם שמשון, נסים ברדה.

סיפור הרחקתו של ברדה החל בדקה ה־44. עד אז לא היו אירועים ראויים לציון במשחק. בדקה זו פגע ליאון פנסו בברדה, שנזקק לטיפול רפואי במשך שלוש דקות. חלפה דקה, וברדה גמל לפנסו. הפעם פגע הבלם בפנסו מאחור, לעיני השופט ראור סוהיל, וזה שלף את הכרטיס האדום לעברו של הבלם השמשוני.

המשחק היה נוקשה, ונוסף לאדום שלף השופט גם שלושה כרטיסים צהובים לעבר רוני צמח מחולון; יפתח הלוי ואבינועם עובדיה משמשון.

דווקא בנחיתות מספרית היתה לשמשון הזדמנות להכריע את גורל המשחק בדקה ה־54. שלמה מזרחי בעט כדור קשתי מעל השוער יעקב ביטרן והמגן גיל זיתוני הרחיק את הכדור בידו. בעיטת־11. שלמה מזרחי בעט חלש לפינה הימנית וביטרן לא התקשה להדוף את הכדור.

עד לסיום התגוננו השמשונים והחולונים תקפו ללא־הועיל והחטיאו מרגלי מרקו בן־ברוך (55) וחזר אהרונוב, הטוב במגרש (65).

הפועל חולון – שמשון ת"א 0:0

● המגרש בחולון. 1000 צופים. שופט: ראור סוהיל.
● השחקן המצטיין: דוד אהרונוב.
● הפועל צפרירים חולון: ביטרון, גיל זיתוני, צמח (יעקבי), פרחון, מולחו, אהרונוב, פס, בני דימנטי, בן־ברוך, שרעבי, פנסו.
● שמשון ת"א: אורן, ברדה (הורחק), אפרים שמעונוב, הלוי, עובדיה, יגאל הלל, שלמה מזרחי, מוזר (יגאל מזרחי), גרשון למזי (ארמוני), שלומי אדרי.

הניחושים הנכונים

1. הפ. כפר־סבא — בית"ר ת"א 2
2. מכבי נתניה — מכבי ת"א x
3. הפועל י־ם — הפועל טבריה 1
4. הפועל ת"א — הפ. באר־שבע x
5. בני־יהודה — בית"ר י־ם 2
6. הפ' חולון — שמשון ת"א x
7. מכבי חיפה — הפועל פ"ת 1
8. הפ' חדרה — הפועל חיפה 1
9. מכבי פ"ת — מכבי עמידר 1
10. מכבי יבנה — הפועל בת־ים 1
11. בית"ר רמלה — הפועל לוד x
12. מכבי יפו — הפועל לוד x
13. מכ' טמרה — מכבי שעריים x
14. הפועל ר"ג — בית"ר נתניה 1

32 ניחשו 14

32 מנחשים הצליחו לנחש נכונה את 14 משחקי־חשבת בכדורגל, וכל אחד מהם יקבל 23,500 שקל. זאת לאחר שנבדקו כ־95 אחוז מכלל הטפסים.

900 משתתפים ניחשו 13 תוצאות נכונות, וכל אחד יקבל כ־200 שקל; 8,600 דייקו ב־12 תוצאות, וכל אחד יקבל 21 שקל; למעלה מ־51 אלף ניחשו 11 תוצאות נכונות, וכל אחד יקבל כ־3.5 שקל.

מלך השערים

1. אוחנה (הפועל ב"ש) 2
– מלמיליאן (בית"ר ירושלים) 2
– מרדכי (מכבי חיפה) 2
– עמר (הפועל ירושלים) 2

המשחק המרכזי

טליאס מנע עיוות צדק

שלום זגן

ורמה בבלומפילד. עד לדקה ה־83 הוליכה האלופה, הפועל תל־אביב, ביתרון בן שער שהובקע כבר בדקה ה־21, מרגלי יעקב אקהויז. הכל נראה עד לדקה זו ורוד, מבחינת הפועל ת"א, אך שחקני באר־שבע וזכיתו כי קורנו מחומר עיקש, וסחטו נקודה (1:1), ולא היו רחוקים מנצחון כשהחמיצו בעיטת־11.

שליטתה של הפועל ת"א היתה ללא־עוררין. החל מהדקה ה־70 שיחקה הפועל באר־שבע עם עשרה שחקנים בעקבות הרחקתו של אלי אוזן (פלט מילים מיותרות לשופט יעקב שיינר, ואף העיף את עטו...) באר־שבע נראתה בדקות אלו כשבר־כלי, לעומת משחק משובח של

הפועל ת"א – הפועל באר־שבע 1:1 (0:1)

★ איצטדיון בלומפילד 4500 צופים, שופט: יעקב שיינר.

השער להפועל ת"א: יעקב אקהויז (21). להפועל באר־שבע: יוסי שושני (83).
★ השחקן המצטיין: יום טוב־טליאס.
★ הפועל ת"א: טליאס, מוסטרל, סגל, קרביאן, דוד הורשליקוביץ (שוקרון), ארמה, אקהויז, אלי כהן (אחמד מוסה), סיני, שמואל, ז'אנו.
★ הפועל באר־שבע: ליברמן, בן־חמו (גונן), דוידי, אילוז, אוזן (הורחק), סתיו אלימלך, עזרן, שושני, יובל אוחנה, ביטון (שמואלי), יוסי אביטן.

הפועל ת"א, ששחקניה גילו תיאום ללא־דופי. אך הנאיביות והתחושה כי הנצחון מונח־בכיס ורגע אחד של איבוד־עשתונות גרם לכך שהתל־אביבים נאלצו להתגונן בסיום ולעלות מתוצאת־תיקו (1:1), בזכות שוער הקבוצה, יום־טוב טליאס, שהדף בדקה ה־89 כדור־11 מטר שנבעט מרגלי יובל אוחנה.

דווקא פתיחת המשחק היתה בשליטת הפועל באר־שבע. שחקניה "שרפו" את הרשא ובדקה ה־4 הדף טליאס כדור מסוכן שנבעט מרגלי יובל אוחנה.

המשחק התאזן והפועל ת"א השתלט על מרכז השדה, כשעל המלאכה ניצחו משה סיני, יעקב אקהויז, ובעיקר רפי שמואל,

שהטרידו שוב־ושוב את הגנת באר־שבע בכדורים מדוייקים ששוגרו להלוצים אך הם עצמם לא בעטו לעברו של השוער אבי ליברמן.

בדקה ה־21, סידרת מסירות נפלאה בין ארבעה משחקני האלופה: רפי שמואל מסר ליוריס ז'אנו, זה גביר למשה סיני שנגח לרגליו של יעקב אקהויז. ששיגר טיל בו ל ימין, ממרחק של 18 מטר, שהפתיע את ליברמן — 0:1.

בדקה ה־27 מסר אקהויז לאלי כהן, שממצב קורץ בעט לחוץ.

בדקה ה־83 מסר דוידי לחברו, יוסי שושני, שהגיע לעימות עם השוער טליאס, ומשם היתה הדרך קצרה לרשת — 1:1.

דקה לסיום הכשיל אילן שוקרון את שמואלי מבאר־שבע ברחבה. השופט יעקב שיינר הורה על הנקודה־הלבנה: יובל אוחנה בעט לשמאלו של טליאס, שזינק והדף נפלא, ומנע קיפוח של קבוצתו.

אהרוני הורחק – וחיפה הגדילה

יוסף גלזר

גם מכבי חיפה במנצחות. ועוד איזה נצחון — 0:3 על הפועל פתח־תקוה, ובעשרה שחקנים. כל זאת לאחר הרחקתו של המגן איתן אהרוני, בדקה ה־42.

כמו בשבת קודם־לכן, במשחקה הביתי מול הפועל כפר־סבא, כך גם אתמול הצליחו החיפנים לכבוש שני

שערי־בזק במחצית הראשונה, אך הפעם שמרו על יתרונם עד לסיום, ואף הגדילוהו בהציגם משחק שוטף, תנועה ערה ורוח־הקרבה. לעומת המארחים גילתה הפועל פ"ת משחק נוקשה בכל המערכים.

מכבי חיפה, ללא הקשר ראובן עטר, שיוחק לבסיסו הצבאי, כבשה שער מהיר בדקה ה־25: ירון גבעול בעט כדור אדיר לקורה הרחוקה מ־25 מטר ופנימה — 0:1.

השער השני נכבש כעבור שמונה דקות: ציון מרילי שיגר כדור־עומק, רגלו של ניר אלון הסיטה את הכדור ימינה, ואיתי מרדכי עט על המציאה, ומזווית אלכסונית בעט לרשת — 0:2.

בדקה ה־43 סערו הרוחות: ניר לוין ביצע עבירה חמורה על יוסי קרמר, מגן מכבי חיפה; איתן אהרוני שהוצחב קודם־לכן, הסב את תשומת־ליבו של השופט הגרוע אריה וולף, וזה הדהים כאשר שלף אדום לאהרוני, ואת לוין הזהיר בצהוב בלבד.

מאמן מכבי חיפה, אמציה לבקוביץ, סגר את המערך החיפני, עם שילובו של בלם נוסף, יוסי צרפתי, בבכורה מוצלחת (46), במקום צדוק מלכה. הפועל פ"ת החלה לתקוף בחמת־זעם, החיפנים כבשו בשלישית.

בדקה ה־61 מסר ירון גבעול לארמלי: זה הבחין ממרחק של 20 מטר כי השוער רפי כהן נמצא מחוץ לשערו, והקשית כדור מתוחכם מעליו — 0:3.

ארמלי, ששיחק מדקות־הפתיחה כשראשו חבוש, היווה מוקד־פגיעה מצד שחקני הפועל פ"ת ומצער היה לראות כיצד השופט אריה וולף נייחס בסלחנות כלפי הפגיעות בו.

מכבי חיפה – הפועל פ"ת 0:3 (0:2)

● האיצטדיון בקרית־אליעזר. 5000 צופים. שופט: אריה וולף.
● שערים למכבי חיפה: ירון גבעול (25); איתי מרדכי (33) וזאהי ארמלי (61).
● השחקן המצטיין: סביאן גרינברג.
● מכבי חיפה: אנטמן, אהרוני (הורחק), דוד לוי, גרינברג, מרילי, אבו־קרט, קרמר, גבעול (אוסמו הקטן), צדוק מלכה (צרפתי), מרדכי ארמלי.
● הפועל פ"ת: רפי כהן, קלמנוביץ (גראון), בודניוק, אלון (בולקין), דוד לוי, גיא לוי, טאבה, איליה, מחפוד, לוין, בסון.

בית־המשפט החזיר פרשת קלינגר למכבי חיפה

יוסף גלזר

עניינו של הכדורגלן הבין־לאומי נויר קלינגר ממשיך להתבדר בערכאות. ביום שישי פסק שופט בית־המשפט המחוזי בחיפה, מיכאל טלוצקי, בבקשת הכדורגלן להשתחרר ממכבי חיפה, כי הוא מחזיר את העניין לטיפול הקבוצה והחיפנים.

השופט פסק כי תוך 15 יום יהיה על קלינגר ומכבי חיפה להגיע להסכם, ואם לא יחזור התיק לבית־המשפט.

כיום רכישת ירון כורך והתאחדות לכדורגל בעניינו של הבלם אלי כהן, המבקש לעבור להפועל חולון. מכבי חיפה תדרוש את הישארותו בשורותיה.

● קבוצת הכדורגל של הפועל קרית־שבענ זכתה אתמול בגביע המדינה לגילאי 15 לאחר שניצחה בגמר את אס"א ת"א — 6:10.

יעקב אקהויז, קשר הפועל ת"א, מבקיע שער לרשת הפועל באר־שבע (1:1) (תצלום: אריה קנפר)

נצחון עם עשרה שחקנים

חיים לוי

שער־נגיחה נפלא של חלוץ הרכש של בית"ר ת"א, אלי בן־אמו, בדקה ה־29, לרשת הפועל כפר־סבא, העניק אתמול לקבוצתו נצחון־חוץ יקר וחשוב — 0:1.

חניכיו של המאמן הכפר־סבאי יצחק שום מבית"ר ת"א, הגם שלא הפגינו כדורגל גדול ידעו במשחק

זהיר, שאפתנות רבה, ומעל לכל רוח־לחימה לאורך כל המשחק, לצנן את התלהבותם של שחקני כפר־סבא, להבקיע שער נאה ולזכות בסיום בנצחון צודק.

שחקני בית"ר ת"א נאלצו לשחק החל מהדקה ה־13 עם עשרה שחקנים כשמגינם, יחיאל אבן־צור, הורחק לאחר פגיעה ביצחק מימוני. לשחקני בית"ר ת"א מגיעות מירב המחמאות.

מנגד, שלטה הפועל כפר־סבא במרבית שלבי המשחק, במרכז השדה, והחזיקה יותר בכדור, אך משחקה היה מסורבל, חסר־דיוק, ולעתים משעמם. הגנת הקבוצה כשלה כל אימת ששחקני בית"ר הגיעו לרחבת השער. חוליית הקישור שיחקה בסירבול רב. הקהל הכפר־סבאי לא הורגש כלל.

פתיחת המשחק היתה שקולה. זאת עד לדקה ה־13. בדקה זו פגע יחיאל אבן־צור, ללא כדור, ביצחק מימוני, ולשופט המצויין סבי אלנקווה, שהיה קרוב לאירוע, לא נותר אלא להרחיק את אבן־צור. נראה היה כי כפר־סבא תשתלט על המשחק ותצליח להבקיע, אך לא כך היה. האורחים מת"א, בשתיים־שלוש מסירות חזרו מבעד למערך המקומי, ובדקה ה־29 לבשו שער־נצחון: נסים כהן הגביה כדור־עונשין מצד ימין,

ואלי בן־אמו, שהתמקם ברחבה, נגח בעוצמה אל בין חיבורי הקורות, כדור שלא הותיר סיכוי לשמיר — 0:1 לבית"ר.

לאחר כיבוש השער נסוגו שחקני בית"ר ת"א להגנה על שערם, ואיפשרו ליריבים מכפר־סבא לתקוף, אך התקפות אלו היו חסרות תכלית.

השופט אלנקווה שלף צהובים ליצחק נעמן ואופיר בן־חיים מכפר־סבא ולאריה חביב, ישראל מאיה ונסים כהן מבית"ר ת"א.

בית"ר ת"א – הפועל כפר־סבא 0:1 (0:1)

● האיצטדיון בכפר־סבא. 4000 צופים. שופט: סבי אלנקווה.
● השער לבית"ר ת"א: אלי בן־אמו (29).
● השחקן המצטיין: נסים כהן.
● בית"ר ת"א: אריה חביב, טורס, פרסלני, עמר, אבן־צור (הורחק), איזמירלי, ניסן כהן, נסים כהן, מאיה, תגר, בן־אמו (עמרן).
● הפועל כפר־סבא: שמיר, אופיר בן־חיים, סיימון, רבינוביץ, רפיבו, נעמן, פולבר, יפת, סמבל, מימוני (סטולפר), סלקטר (מוהר).

שיוט העירים – תבוקר

שיוט־העירים המסורתי ה־37 על־שם ויאמת חייקין מטעם הפועל ייערך היום ומחר בהשתתפות 70 כלי שייט.

הזינוק יהיה הבוקר ב־10 בנהריה והגמר מחר בשדות־ים.

שלישיית־פיסגה בארצית

מכבי יבנה – בת־ים 0:1; הפועל ר"ג – בית"ר נתניה 0:1; מכבי פתח־תקווה – עמידר 0:1

שלוש הראשונות בטבלת הליגה הארצית בכדורגל זכו אתמול, במחזור השני, דל השערים (הובקעו רק 8 שערים), במלוא הנקודות כשניצחו במגרשיהן בתוצאה הזהה של 0:1; מכבי יבנה את הפועל בת־ים; הפועל רמת־גן את בית"ר נתניה ומכבי פ"ת את מכבי רמת־עמידר.

שלושה משחקים הסתיימו בתיקו 0:0: מכבי יפו — הפועל לוד; הפועל חדרה — הפועל חיפה; בית"ר רמלה — הפועל יהוד.

הפועל חדרה זכתה בנצחון ביתי נאה על הפועל חיפה — 1:2.

ארצית

1. מכבי יבנה	2	1–5	6
2. הפועל ר"ג	2	1–4	6
3. מכבי פ"ת	2	0–3	6
4. מכבי שעריים	2	1–2	4
5. הפועל חדרה	2	4–3	3
6. בית"ר רמלה	2	2–2	2
–. הפועל לוד	2	2–2	2
8. מכבי טמרה	2	1–1	2
9. הפועל חיפה	2	4–3	1
10. מכבי עמידר	2	3–2	1
11. בית"ר נתניה	2	2–1	1
–. מכבי יפו	2	2–1	1
13. הפועל יהוד	2	4–1	1
14. הפועל בת־ים	2	3–0	0

מכבי יבנה – הפועל בת־ים 0:1 (0:1)

שער מהנקודה־הלבנה שהבקיע קשר יבנה, ציון יעקב, היקנה לקבוצתו נצחון ביתי צודק — 0:1 על הפועל בת־ים.

למעשה יכלה יבנה להוסיף עוד חמישה שערים, אך השוער משה מרקוביץ, והחטאות של דוד ועקנין, היו בעוכרי הקבוצה המארחת.

שער־הנצחון הובקע בדקה ה־41, לאחר שמגן בת־ים, יעקב חן, נגע בכדור בידו והשופט גבי פרץ הורה על הנקודה־הלבנה. ציון יעקב לא התקשה לקבוע את תוצאת המשחק.

500 צופים חזו במשחק שנערך ביבנה.

הפועל רמת־גן – בית"ר נתניה 0:1 (0:0)

במשחק בינוני ברמתו, שהיה אתמול בגבעתיים, גברה קבוצת הפועל רמת־גן על בית"ר נתניה — 0:1, לאחר 0:0 במחצית.

כתבנו יוסף חכם דיווח שהשער נכבש בדקה ה־47 כאשר שמואל פונדקי הרים כדור לרחבה; שוקי נומרר הסיטו לרונן חרוי, שבנגיחה הכניע את שוער בית"ר נתניה, יהודה בארון — 0:1.

שפט דוד דימקרדו, לעיני 600 צופים, במכתש בגבעתיים.

מכבי פ"ת – מכבי רמת עמידר 0:1 (0:1)

דורון רבינזון המשיך להבקיע שערים במדי מכבי פ"ת. הפעם כבש שער נצחון — 0:1 על מכבי רמת־עמידר, במשחק מאכזב וחלש.

שער־הנצחון נכבש בדקה ה־40: רפי כהן שלח כדור־עומק ורבינזון מול השוער עופר נוסובסקי, לא התקשה לבעוט ממרכז הרחבה לרשת — 0:1.

שפט רחמים דינצ'י, לעיני 500 צופים, בפ"ת.

הפועל חדרה – הפועל חיפה 1:2 (1:0)

מיכה רוחן, שחקן־הרכש של הפועל חדרה, היה מגורמי־נצחון קבוצתו 1:2 על הפועל חיפה.

רוחן, שנכנס בדקה ה־50 במצב של 0:1 להפועל חיפה, הישווה כעבור שמונה דקות בבעיטה מ־20 מטר לבין החיבורים וגרם למהפך במשחק, אס־כי בדקה ה־76 נטש בגלל פציעה. הדבר לא מנע משחקני חדרה לשלוט, וארבע דקות לסיום הרים אלון סלומון כדור ויגאל אלחדד נגח לרשת הפועל חיפה — 1:2.

החיפנים, בניצוחו של טל בנין, גילו עדיפות במחצית הראשונה. בדקה ה־23 כבשו שער. טל בנין בעטן שוער הנוער החדרתי, רז זהבי, הדף, ומשה חננאל בעט מקרוב פנימה — 0:1.

שפט יהושע לויה, לעיני 800 צופים, בחדרה.

מכבי טמרה – מכבי שעריים 0:0

אריה שמואלי, שוער מכבי טמרה, הציל את קבוצתו במשחק התיקו אפס נגד מכבי שעריים. השוער עצר לפחות ארבעה כדורים מסוכנים מרגלי שמחה גד ויורם אורן.

מנגד, לא היתה לשוער שעריים, יעקב בנוריס, תעסוקה, להוציא כדור מסוכן שבעט ראוף המאם בשלבי הסיום.

שפט ראובן זיני, ללא קהל במשחק־דאריוס, במעלות.

מכבי יפו – הפועל לוד 0:0

במשחק משעמם ודל־אירועים סיימו ביום שישי קבוצות מכבי יפו והפועל לוד בתיקו 0:0.

כתבנו יוסף חכם דיווח כי לשחקני הפועל לוד היו שתי הזדמנויות לכבוש שערים בדקות ה־32 וה־53, אך שוער יפו, לביא קוזניצקי, היה במקום והציל את שערו.

שיפוטו של הלאומי עובדיה צבי, לעיני 600 צופים באיצטדיון גאון ביפו, היה חלש.

בית"ר רמלה – הפועל יהוד 0:0

במשחק חלש וירוד נפרדו קבוצות בית"ר רמלה והפועל יהוד, בתיקו ללא שערים.

היחידי שבלט היה יעקב בוזגלו מרמלה, שסיכן את שער יהוד בדקות ה־50 וה־62.

שפט יוסף שועי ברמלה.

שלוש טעויות – שלושה שערים

נפתלי כהן

את הסימן ל"סבל" שעבר־ חענה אוהדי בני־יהודה ת"א קיבלו אתמול בתבוסה הביתית לבית"ר ירושלים — 3:0, בשכונת התקוה. המשחק היה ברובו בשליטתם של המארחים, אם־כי ללא סיכון ממשי של שער בית"ר ירושלים. נסיונות

התקיפה של החלוצים היו מעטים, מאחר שלא נהנו מאספקה סדירה של הכדורים מהקישור, מה גם שלא ניצלו את העובדה שבשער בית"ר ירושלים ניצב השוער יובל מימון ההססן, שהדף פעמים מספר כדורים למרכז הרחבה, אך שם לא היה חלוץ שיגלגל את הכדור פנימה. אין ספק, חסרונם של החלוצים השובתים מפעילות, דוד גורדנה ומשה איזנברג, פגע בקבוצה כולה.

לא חלפה דקה וההתקפה הראשונה של בית"ר ירושלים הכשיל בלם בני־יהודה, ירון אריב, את החלוץ המהיר, רונן רוקמן, בתוך רחבת ה־16; השופט חיים ליפקוביץ הורה ללא־היסוס על כדור־11; השוער יעקב אסייג ניצב כשער מול השמש: אורי מלמיליאן, המומחה לבעיטות־העונשין, לא נכשל ובעט פנימה — 0:1.

מכאן ואילך נראתה רק קבוצה אחת במגרש — בני־יהודה. המשחק התנהל כמו "תחול ועכבר"; בית"ר התגוננה וחלוצי בני־יהודה ניסו להשוות. בדקה ה־38 כמעט שוויון: המגן משה עלו הגביה כדור־קרן, שנראה מפרפר ברשת אך מאיר קרוש הצליח, בשנייה האחרונה, להציל מקו השער: הכדור הגיע לרוני מאיר, שבעט כדור אדיר לחיבורים: שוער בית"ר, מימון, הציל בזינוק מצויין את שערו מהבקעה בטוחה.

לקראת סיום המחצית הראשונה יכול היה אלי ויצמן לקנות את

עולמו: הוא בעט כדור חזק מ־16 מטר, שעבר גם את שוער בית"ר, אך המגן אבי כהן הרחיק בזינוק את הסכנה.

במחצית השנייה המשיכו שחקני בני־יהודה לתקוף. הם ויתרו על ההגנה, ונראו לא פעם עם שמונה שחקנים בתוך רחבת ה־16 של בית"ר ירושלים. בית"ר ניצלה זאת עד תום. בדקה ה־84 הרחיקה הגנתה כדור לרוקמן משמאל, זה דהר יחידי, הבחין בשוורץ שניצב חופשי במרכז, מסר לו ושוורץ, מול השוער אסייג, בעט שטוח לפינה הימנית — 0:2.

בדקה ה־89 חזר ותסריט על עצמו: שוב הפקירה בני־יהודה את הגנתה: אורי מלמיליאן קיבל כדור מהגנתו, פרץ יחידי מול אסייג, שיצא לקראתו, והקשית מעליו את הכדור — 0:3.

שפט חיים ליפקוביץ, ששלף שלושה כרטיסים צהובים לחנן אזולאי מבית"ר ירושלים; רוני סלמן ואלי ויצמן מבני־יהודה.

בית"ר ירושלים – בני־יהודה ת"א 0:3 (0:1)

● המגרש בשכונת־התקוה. 2000 צופים. שופט: חיים ליפקוביץ.
● השערים למית"ר ירושלים: אורי מלמיליאן (1 בבעיטת־11, 89) ויעקב שוורץ (84).
● השחקן המצטיין: רונן רוקמן.
● בית"ר ירושלים: מימון, אבי כהן, חנן אזולאי, אשש, שלמה שירזי, בני כהן, שמואלי, קרוש (שוורץ) מלמיליאן, יאני, רוקמן.
● בני־יהודה ת"א: אסייג, סלמן, אריב, אייל חיים, עלו (ניר מנחם), רוני מאיר, גיא שרעבי, פרי, תמיר בן־חיים (איזמירלי), ויצמן, חזי שירזי.

הקרב המדהים בריצת 100 מ' הקפיץ את האיצטדיון בסיאול

ג'ונסון עשה צחוק מלואים — שיא עולמי 9.79

ג'קי ג'וינר־קרסי הצילה את כבוד ארה"ב בשיא עולמי בקרב־7 – 7291 נקודות ★ טימרמן ממזרח־גרמניה גבר על בארנס מארה"ב בהדיפה האחרונה ★ זהב לבולגרי מרקוב במשולשת ★ רוסה מוטה מפורטוגל – ראשונה במרתון

בן ג'ונסון מקנדה לעג אור לשבת לקארל לואיס הגדול מארה"ב. הוא הוריד אותו מגדולתו. ניפץ את תקוותיו לגמול לו בריצת 100 מטר על נצחונו באליפות העולם ברומא אבל החשוב מכל: ג'ונסון הוכיח שאין גבול ליכולתו. הוא ניפץ פעם נוספת את שיאו העולמי בשקבע הפעם זמן מדהים — 9.79 שנ'.

קארל לואיס ידע לקבל את הפסדו בכבוד. הוא מיהר בתום הריצה ללחוץ את ידו של ג'ונסון כאילו לומר לו אתה באמת הגדול מכולם... אחר־כך שקע כאילו במרה שחורה, נראה תוהה־ונבוהה, אפ־כי גם הזמן שקבע הוא ללא־תקדים לגביו — 9.92 שנ'.

ההתנצחות הגדולה בין שני הרצים המהירים בהיסטוריה שהשתרעה על פני חודשים רבים התנפצה ב־5.30, אור לשבת, שעון ישראל. לואיס, שגאוותו נרמסה לאחר הפסדו לג'ונסון ברומא, שאף לגמול לו בסיאול. הוא זכה בנצחון פסיכולוגי לפני כמה חודשים על ג'ונסון בציריך, אבל ג'ונסון, שסבל מפציעה במשך זמן ממושך, הפטיר: „הקרב בינינו יהיה בסיאול ואז אתן ללואיס תשובה ניצחת".

לא רבים האמינו לרץ הקנדי, ממוצא ג'אימקני. גם כשהופיע שלושה ימים לפני המירוץ במסיבת עתונאים וחזר על טענותיו היו שהפטירו: התרברבות... הפעם כל הסיכויים ללואיס, מה גם שג'ונסון לא גילה גדולות־ונצורות בשלבים המוקדמים ובאחת הריצות המוקדמות אף הגיע במקום שלישי.

אבל בשעת־האמת של השניים הוכיח ג'ונסון מי הטוב ביותר. היו אף שניסו להשמיצו ש„גנב" בזינוק באליפות העולם ברומא כשקבע את השיא העולמי המדהים שלו — 9.83 שנ'. ג'ונסון התעלם מכך. מקורביו טענו שזו רק מלחמה פסיכולוגית של מצדדי לואיס.

בשבת נתן ג'ונסון את הנוק־אאוט ללואיס. ריצת 100 מטר. האיצטדיון בסיאול היה מלא עד אפס מקום. רבים שרצו לראות את הקרב ההיסטורי נשארו בחוץ. נאלצו להסתפק בציפייה מעל אקרני־הטלוויזיה. שמונה רצים שחורים: שלושה מארה"ב, שניים מקנדה, אחד מבראזיל, אחד מג'מאייקה ואחד מבריטניה. אבל העיניים התמקדו בשניים: לואיס, במסלול 3, וג'ונסון, במסלול 6.

אות־הזינוק ניתן והצופים קמו על רגליהם. ג'ונסון, שזינק היטב, רץ כאילו נורה מלוע־של־תותח. האם יצליח לואיס להדביקו ב„פינישי" האדיר שלו. לא. ג'ונסון היה במיטבו, אולי למעלה מזה. הוא לא הותיר כל סיכוי ללואיס, שנראה מדי פעם מעיף מבט עצוב, תוך כדי ריצה, ביריבו הגדול. ג'ונסון ראשון — 9.79 שנ', שיא עולמי חדש. תוצאה לא תיאמן. לואיס שני, גם הוא בזמן מצויין — 9.92 שנ'; הבריטי כריסטי שלישי — 9.97 והשיאן העולמי בעבר מארה"ב, קלווין סמית, רביעי — 9.99 שנ'.

על דוכן המנצחים נראה ג'ונסון מאושר. לואיס עצוב. כיום אין עוד סיכוי לקארל לואיס להוכיח כי הוא טוב מג'ונסון, שניצח בשני המאבקים החשובים, ובשניהם קבע שיאים עולמיים: באליפות העולם ברומא — 9.83; במשחקים האולימפיים בסיאול — 9.79 שנ'.

מאזן הנצחונות בין השניים: לואיס — 9; ג'ונסון — 7.

מעניין לציין שעדיין לא היה רץ שניצח בשני משחקים אולימפיים ברציפות.

● אתלטיקה

התוצאות: 1. בן ג'ונסון (קנדה) 9.79 (שיא עולמי; הקודם, שלו - 9.83); 2. קארל לואיס (ארה"ב) 9.92; 3. לינפורד כריסטי (בריטניה) 9.97; 4. קאלווין סמית (ארה"ב) 9.99; 5. רנים מיטשל (ארה"ב) 10.04; 6. רובסון סילבה (בראזיל) 10.11; 7. דסיי ויליאמס (קנדה) 10.11; 8. ריימונד סטיוארט (ג'מאייקה) 12.26.

שיא עולמי בקרב־שבעה

ארה"ב זכתה לקצת נחת כאשר ג'קי ג'וינר־קרסי ניצחה בצורה משכנעת בקרב־שבעה, עם שיא עולמי חדש — 7291 נקודות, וניפצה ללא בעיות את שיאה העולמי הקודם.

ג'קי, בכושר מעולה, גילתה יכולת רבה בכל המקצועות ולא הותירה כל סיכוי לשתי יריבותיה ממזרח־גרמניה.

התוצאות: 1. ג'קי ג'וינר־קרסי (ארה"ב) 7291 נקודות (שיא עולמי; הקודם שלה 7215); 2. סבינה יון (מזרח־גרמניה) 6897; 3. אנקה בהמר (מזרח־גרמניה) 6858; 4. נטליה צ'ובנקובה (בריה"מ) 6540; 5. רמיג'ואה סבלוסקייטה (בריה"מ) 6456; 6. אינס שולץ (מזרח־גרמניה) 6411; 7. יאן פלמינג (אוסטרליה) 6351; 8. סינדי גריינר (ארה"ב) 6297.

מרקוב — זהב במשולשת

הספורטאי הבולגרי לחיסטו גופני, כריסטו מרקוב, בן ה־28, ניצח בקרב מעניין שני סובייטים בקפיצה משולשת.

מרקוב, אלוף העולם, ג'ינג'י, בעל רעמת שיער עצומה, נשוי ואב לבת, קבע שיא אולימפי חדש — 17.61 מטר. השיא הקודם, ויקטור סאנאייב מבריה"מ, שזכה בזהב בשלושה משחקים אולימפיים — 17.39 מטר.

אכזבה גדולה גרמו האמריקנים. צ'ארלי סימפקינס דורג רק במקום החמישי והשיאן העולמי ווילי בנקס במקום השישי (שיאו העולמי — 17.97 מ').

התוצאות: 1. כריסטו מרקוב (בולגריה) 17.61 (שיא אולימפי); 2. איגור לאפשין (בריה"מ) 17.52; 3. אלכסנדר קובלנקו (בריה"מ) 17.42; 4. אולג פרוטשנקו (בריה"מ) 17.38; 5. צ'ארלי סימפקינס (ארה"ב) 17.29; 6. ווילי בנקס (ארה"ב) 17.03; 7. איוון סלאנאר (צ'כוסלובקיה) 16.75; 8. ז'ק פסטושינסקי (פולין) 16.72.

הנצחון הדרמטי של טימרמן

דרמה גדולה היתה ביום שישי בהדיפת כדור־ברזל לגברים. אולף טימרמן ממזרח־גרמניה חטף, בהדיפה האחרונה שלו, את מדליית־הזהב מהאמריקני ראנדי בארנס. מאבק אדיר, חפכפך.

בהדיפה האחרונה קבע בארנס 22.39 מטר. הזהב נראה כבר בכיסו. טימרמן המנוסה לא ויתר. הגיע תור ההדיפה האחרונה שלו. הקהל עצר את נשימתו. ואכן, האתלט המצויין ממזרח־גרמניה הדף למרחק 22.47 מטר, וזכה במקום הראשון.

האלוף העולמי, ורנר גינתר משוייץ, נאלץ להסתפק במדליית־הארד בעוד שהודפים נודעים כמזרח־גרמני אודו באייר והאיטלקי אלסנדרו אנדריי נותרו בידיים ריקות.

הישגי שלושת הראשונים טובים מהשיא האולימפי.

התוצאות: 1. אולף טימרמן (מזרח־גרמניה) 22.47; 2. ראנדי בארנס (ארה"ב) 22.39; 3. ורנר גינתר (שוייץ) 21.99; 4. אודו באייר (מזרח־גרמניה) 21.40; 5. רמיגיוס מאצ'ודה (צ'כוסלובקיה) 20.57; 6. גרט וייל (צ'ילה) 20.38; 7. אלסנדרו אנדריי (איטליה) 20.36; 8. סרגיי סמירנוב (בריה"מ) 20.36.

אוי, רוסה, רוסה!

רוסה מוטה, בת ה־30, שמשקלה 45 ק"ג בלבד וגובהה 1.57 מטר, זיכתה את פורטוגל במדליית־הזהב בריצת המרתון.

רוסה, המתאמנת בארה"ב ומדי פעם מסתכסכת עם ראשי ענף האתלטיקה בארצה, גמאה את 42 הק"מ ו־146 המטרים בשעתיים, 25 דקות ו־40 שניות, כשעל משמה הראשון, מאוימת. האוסטרלית ליסה מרטין, שפיגרה ב־13 שניות.

מירוץ המרתון היה מעניין וצפוף. רוסה היתה פייבוריטית, אפ־כי היו לה יריבות מסוכנות ביותר.

התוצאות: 1. רוסה מוטה (פורטוגל) 2:25.40 שעות; 2. ליסה מרטין (אוסטרליה) 2:25.53; 3. קטרין דורה (מזרח־גרמניה) 2:26.12; 4. טטיאנה פולובינסקאייה (בריה"מ) 2:27.05; 5. יאופנג זאו (סין) 2:27.06; 6. לאורה פוגלי (איטליה) 2:27.49; 7. דניאלה קאבר (לוכסמבורג) 23. 2:29; 8. מריה קוראטולו (איטליה) 14. 2:30.

זהב לצ'כוסלובקיה בהליכה

גם בהליכה ל־20 ק"מ היה קרב צמוד. הצ'כי יוזף פריבילינץ' ניצח את המזרח־גרמני רונאלד וייגל, בעל ההישגים המצויינים בעבר, ב־3 שניות בלבד.

התוצאות: 1. יוזף פריבילינץ' (צ'כוסלובקיה) 1:19.57 שעה; 2. רונאלד וייגל (מזרח־גרמניה) 1:20.00; 3. מאוריציו דאמילאנו (איטליה) 1:20.14; 4. חוזה מארין (ספרד) 1:20.34; 5. רומן מרזק (צ'כוסלובקיה) 43. 1:20; 6. מיכאיל צ'ש־ניקוב (בריה"מ) 1:20.47; 7. קארלוס מרקנאריו (מכסיקו) 53. 1:20; 8. אקסל נואק (מזרח־גרמניה) 1:21.14.

קראם ומקין בחוץ

הרץ הבריטי המצויין סטיב קראם בשל במוקדמות ולא עלה לגמר בריצת 800 מטר, במקצה בו ניצח המרוקני סעיד אוואיטה, שישתתף גם ב־1500 וב־5000, בריצות בהן הוא מחזיק בשיאי עולם.

הבריטי השני, מקין, נפסל, על־אף שסיים רביעי במקצה שלו, וזאת, לאחר שדחף את יריביו כדי לפלס לו דרך ב־50 המטרים האחרונים.

שיאן ואלוף העולם והאלוף האולימפי אד מוזס מארה"ב, קבע זמן מצויין בחצי־גמר 400 מטר משוכות — 47.89 שניות, ובן־ארצו אנדרה פיליפס ניצח בחצי־הגמר השני — 48.19 שניות.

ריצת הגמר הדרמטית ב־100 מטר בסיאול: המנצח בן ג'ונסון (משמאל, 159) מעיף מבט לעבר יריביו; מימין: קארל לואיס (102), לינפורד כריסטי (413) וקלווין סמית (130) (תצלום: איי.פי.)

אתה הגדול מכולם: קארל לואיס (משמאל) לוחץ את ידו של מנצחו, בן ג'ונסון (תצלום: איי.פי.)

גרונדמן טס לפוזנן לראות המשחק אוסטרליה־בריה"מ, היום

מוטי חביב

נבחרת הכדורגל של אוסטרליה, יריבת ישראל במשחקים המוקדמים בגביע העולמי, תתמודד היום בשלב רבע־הגמר נגד נבחרת ברית־המועצות. המשחק יערך בפוזנן ב־9 בבוקר, שעון ישראל.

במשחק יחזה המאמן הישראלי, יעקב גרונדמן, שכבר עקב אחרי הנבחרת האוסטרלית בשלב המוקדם: „הגדולה שלהם שלא משחקים כנבחרת, אלא כקבוצה. קבוצה שכאילו משחקת יחד הרבה שנים. הם משחקים כאן לא חזק ולא נוקשה. יש להם חמישה־שישה שחקנים, בעלי יכולת טכנית גבוהה. ברור שיש גם נקודות־תורפה. זו לא נבחרת שאי־אפשר להתמודד עמה. כאן, בסיאול, אני מסתכל על האוסטרלים ולא מעניינים אותי היריבים. עשיתי כבר דוקטורט עליהם. יש לנו חצי שנה להתכונן למשחק נגדם, ואני מקווה לטוב".

במחנה האוסטרלי כבר יודעים על משימת־הריגול של גרונדמן. המאמן פרנק ארוק לא ידע כלל כי לפני ארבעה ימים ישב גרונדמן לידו בנמל־התעופה של פוזנן.

פורטוריקו ניצחה במפתיע את יוגוסלביה 72:74

● כדורסל

הפתעה מרעישה היתה בשבת בטורניר הכדורסל האולימפי, כאשר פורטוריקו גברה על יוגוסלביה — 72:74. קורז, שקלע את רוב הנקודות, הוא זה שקלע את סל הנצחון, 22 שניות מהסיום.

ארה"ב סיימה את משחקיה בבית בלי הפסד, בהביסה את מצרים — 35:102, על־אף שמשורותיה נעדרו ארבעה משחקני ההרכב הראשון בגלל פציעה.

קנדה גברה על סין — 96:99.

ספרד הכניעה את בראזיל — 110:118 ועלתה לחצי־הגמר, כשהברזילאי אוסקר שמידט קלע 55 נקודות.

אוסטרליה ניצחה את קוריאה — 75:95, ובריה"מ גברה על מרכז אפריקה — 78:87.

נצחונות קלים לגדולות ביום שישי

כל המובילות בכדורסל גברים זכו ביום שישי בנצחונות קלים.

בית א': יוגוסלביה — אוסטרליה 78:98, ברית־המועצות — קוריאה 73:110; פורטוריקו — מרכז אפריקה 67:71.

בית ב': ארה"ב — סין 57:108; בראזיל — מצרים 85:138; ספרד — קנדה 84:94.

הטבלות בבתים

בית א'

1.	יוגוסלביה	5	384־468	9
2.	בריה"מ	5	393־460	9
3.	אוסטרליה	5	408־429	8
4.	פורטוריקו	5	387־382	8
5.	מ. אפריקה	5	436־346	6
6.	קוריאה	5	461־384	5

בית ב'

1.	ארה"ב	5	302־485	10
2.	ספרד	5	438־484	9
3.	בראזיל	5	522־590	8
4.	קנדה	5	455־479	7
5.	סין	5	527־433	6
6.	מצרים	5	568־338	5

● שיט

מערב־גרמניה זכתה בדקר לגברים

ארנר שמידט ממערב־גרמניה זכה במדליית־זהב בדקר לגברים, לפני פיליפ ריבו (צרפת) ואנדרי צ'ובאלוב (בריה"מ).

גרוס התנחם בנצחון ב־200 מ' פרפר

ברקוף קבע שיא עולמי בבוקר והסתפק בכסף אחה"צ

● שחייה

דוד סיבור

היום יסתיימו תחרויות השחייה במשחקים האולימפיים בסיאול. עד התחרויות אלו נקבעו בבריכה השנה שיאי־עולם, וגם בתחרויות היום האחרון צפויים להישבר שיאים עולמיים ואולימפיים. תחרויות אתמול היו מרגשות ומפתיעות.

מיכאל גרוס הגדול, שבע נצחונות, הלך על כל הקופה, במשחה 200 מ' פרפר. רבים מהצופים בבריכה האולימפית ציפו לגרוס הצלחה. מיכאל יצא מהר, בלי טקטיקה, בלי תוכמות וזה הרבה התלהבות. הוא קבע לאחר 50 מטר — 25.94, ולאחר 100 מטר עבר את השעונים בזמן של 55.59 שניות, ובסיום — 1:56.94.

עוד לא הספיקה רבבת הצופים להתנתק מגרוס וקיבלה את מאט ביונדי, מהר ובאופן אלגנטי, עבר הכוכב האמריקני את מרחק 50 מטר חופשי בשיא עולמי חדש - 22.14 שנ'. גייגר, השיאן הקודם, היה שני והסובייטי פריגודה שלישי.

אם הצופים רצו בנצחונו של מאטי, הם אהבו עוד יותר את נצחונה של ג'אנט אוונס בת־ארצו של ביונדי, במשחה ל־800 חופשי. ביום בנצחונה, השלימה זכייה במדליית־זהב שלישית, הישג נאה. זמנה — 8:20.20 דק'.

המשחה המעניין היה למרחק 100 מטר גב גברים: מעטים, אם בכלל, היו מוכנים להמר על מנצח אחר, לא מהאמריקני דייויד ברקוף, שקבע במוקדמות שיא עולמי חדש. אבל בגמר סיים ברקוף שני (55.18) והסובייטי פוליאנסקי שלישי (55.37). ראשון — דאיצ'י סוזוקי מיפאן, שהצליח להשיג לארצו מדליית־זהב ראשונה בבריכה, משנת 1972 — 55.05. כל התוצאות נופלות משיאו העולמי של ברקוף בבוקר — 54.51 שנ'.

אין ספק כי הצלילה הארוכה פגעה בברקוף. הוא טוען כי היה תולה בימים האחרונים.

אתמול הושגו גם שני שיאים אולימפיים. במשחה ב־200 מעורב אישי לנשים ניצחה, לאחר שהוליכה לאורך המשחה, המזרח־גרמנית דניאלה הונגר — 2:12.59. הונגר, בת ה־16, היתה רחוקה משבירת השיא העולמי של בת־ארצה, גוויניגר ב־0.86 השנייה. מרי וייט מארה"ב נפסלה במשחי המוקדמות, לאחר שביצעה תנועה דולפינית בסגנון החזה.

גם המשחה שסיים את יום התחרויות אתמול, הניב שיא אולימפי. שחייניות מזרח־גרמניה קבעו זאת במשחה 100×4 מעורב.

השחיין האמריקני דייויד ברקוף – שיא עולמי בבוקר ורק כסף אחה"צ (תצלום: איי.פי.)

שיא עולמי בבוקר

שבת בבוקר, ושוב סיפור גדול כבר במוקדמות. אתחיל במשחה השלישי בתכנית, 100 מטר גב, גברים. הקהל המשתעשע מתצוגת־צלילה של כמה שחיינים. בלט בכך סיים מרפי מארה"ב, שצלל עד 40 מטר לאחר הזינוק. במקצה מספר 5, הסובייטי איגור פוליאנסקי, בעל מדליית־הזהב ב־200 מטר. הוא צלל 25 מטר, הסתובב עם 26.08 שנ' וסיים בשיא אולימפי חדש — 55:04 שנ'.

במשחה 6 התייצב למסלול 4 היהודי־אמריקני דייויד ברקוף. זינוק והשחיין נעלם ועלה מעל פני המים לאחר 35 מטר. לפתע הגיע במהירות של 25.23 שנ'. הקהל הריח שיא והריע. ברקוף סיים בשיא עולמי מדהים — 54:51 שנ', וכל זאת במוקדמות.

ערן גרומי שלנו היה מסיים כאן במקום הי־33.

לפני המשחה המהמם הזה, 200 מטר מעורב אישי נשים, משחה בו הרמה נמוכה זה כמה שנים. קטלין נורד ממזרח־גרמניה, אחת המועמדות למדליה, נמחקת מהמשחה. עייפות? סיבה אחרת? אלנה דורדרובה מבריה"מ עלתה ראשונה לגמר.

משחה 1500 מ'. הסתכלתי בולאדימיר סלניקוב הוותיק מברית־המועצות ששחה במקצה 4. כל הכבוד לשחיין זה המחזיק עד היום בשיא העולמי. הסדר בגמר: סלניקוב — 15:07.83; פייפר — 15:07.85; צ'טליינסקי — 51:07.91 ואחרון בגמר, דריאן פטריץ' — 15:16.99.

תוצאות אתמול

200 מעורב אישי, נשים: 1. דניאלה הונגר (מזרח־גרמניה) 2:12.59 (שיא אולימפי); 2. אלנה דנדרבובה (בריה"מ) 2:13.31; 3. נעמי לונג (רומניה) 2:14.85; 4. ג'ודי קלאטוורטי (אוסטרליה) 2:16.31; 5. מריאנה מויס (הולנד) 2:16.40; 6. אנטה פטרסקו (רומניה) 2:16.70; 7. לי לין (סין) 2:17.42; 8. ויטני הדגפט (ארה"ב) 2:17.99.

200 פרפר, גברים: 1. מיכאל גרוס (מערב־גרמניה) 1:56.94 (שיא אולימפי); 2. בני נילסן (דנמרק) 1:58.24; 3. אנטוני משה (ניו־זילנד) 1:58.28; 4. תומאס פונטינג (קנדה) 1:58.91; 5. מלווין סטיוארט (ארה"ב) 1:59.19; 6. דייויד וילסון (אוסטרליה) 1:59.20; 7. ג'ון קלי (קנדה) 1:59.48; 8. אנטוני נאסטי (סורינאם) 2:00.80.

50 חופשי, גברים: 1. מאט ביונדי (ארה"ב) 22.14 (שיא עולמי, הקודם של ג'ייגר — 22.23); 2. תומאס ג'ייגר (ארה"ב) 22.36; 3. גנדי פריגודה (בריה"מ) 22.71; 4. דנו הלסל (שוייץ) 22.84; 5. סטפן וולרי (שוייץ) 22.84; 6. ולאדימיר טקשנקו (בריה"מ) 22.88; 7. פרנק הנטר (מערב־גרמניה) 23.03; 8. אנדריו ביילדון (אוסטרליה) 23.15.

800 חופשי, נשים: ג'אנט אוונס (ארה"ב) 8:20.20 (שיא אולימפי); 2. אסטריד שטראוס (מזרח־גרמניה) 8:22.09; 3. יוליה מקדונלד (אוסטרליה) 8:22.93; 4. אנקה מוהרינג (מזרח־גרמניה) 8:23.09; 5. תמי ברוס (ארה"ב) 8:30.86; 6. ג'נלין אלפורד (אוסטרליה) 8:30.94; 7. איזבלה ארנולד (בלגיה) 8:37.47; 8. אנטואנטה סטרומבלייאבה (בולגריה) 8:41.05.

100 גב, גברים: 1. דאיצ'י סוזוקי (יפאן) 55.05; 2. דייויד ברקוף (ארה"ב) 55.18; 3. איגור פוליאנסקי (בריה"מ) 55.20; 4. סרגיי זבולוטנוב (בריה"מ) 55.37; 5. מארק טבקסבורי (קנדה) 56.09; 6. פרנק בלטרוש (מזרח־גרמניה) 56.10; 7. פרנק הופמייסטר (מערב־גרמניה) 56.19; 8. סיאן מורפי (קנדה) 56.52.

100×4 מעורב, נשים: 1. מזרח גרמניה 4:03.74 (שיא אולימפי); 2. ארה"ב 4:07.90; 3. קנדה 4:10.49; 4. אוסטרליה 4:11.57; 5. הולנד 4:12.19; 6. בולגריה 4:12.36; 7. מערב־גרמניה 4:12.89; 8. איטליה 4:13.85.

בייש־מזל לאחים טורטן: התורן נשבר

סערה בים דחתה את השיוט בהולנדי־המעופף, בו סיימו סלע ואמיר במקום הראשון ביום שישי

בליל־שבת עוד חיינו שמועות אופטימיות לגבי השייטים הישראלים המתחרים במוסאן, אלא שאתמול התחלפה האופטימיות בפסימיות, ועיקר הדברים אמורים לגבי האחים רן ויהודה טורטן, המתחרים בדגם 470.

הצוות שכן יעניין אותנו מהיום הוא הצוות בדגם ההולנדי־המעופף יואל סלע ואלדד אמיר, שסיימו את השיוט ביום שישי במקום הראשון, ואתמול לא התחרו בגלל סערה בים. השיוט הרביעי נדחה ביום, וייערך מחר.

יואל סלע ואלדד אמיר מדורגים כעת במקום השלישי (אם לוקחים בחשבון, כמובן, לכל אחד שיוט הגרוע ביותר הפחתת שיוט ביום־הכיפורים).

ביום שישי הם סיימו את השיוט עם אפס נקודות־חובה, והקדימו את הצוות האמריקני, שזכה לחובתו 3 נקודות שליליות; צוות ניו־זילנדי עם 8 נקודות־חובה וצוות סובייטי — 10 נקודות. בסך־הכל מצבם די טוב.

לא כך מצבם של האחים טורטן, שאתמול לא סיימו את השיוט מאחר שתורן סירתם נשבר. הם זקפו לחובתם 36 נקודות־חובה, ובדירוג הכללי ירדו למקום ה־16. לפני שיוט אתמול היו האחים דורגו במקום ה־7, לאחר שאת שיוט יום שישי הם סיימו במקום השלישי, עם 5.7 נקודות שליליות.

בשיוט ה־470 ניצח אתמול הצוות הסובייטי, ראנטייב, במקום הראשון, אולם בדירוג הכללי מוליכים בראש פיונט ופילוט מצרפת, שאתמול סיימו במקום הי־11.

★ טבלת המדליות ★

		זהב	כסף	ארד
1.	בריה"מ	25	10	18
2.	מזרח־גרמניה	19	14	13
3.	ארה"ב	9	10	5
4.	בולגריה	7	7	4
5.	הונגריה	6	4	2
6.	מערב־גרמניה	5	4	4
7.	בריטניה	3	4	4
8.	סין	2	6	8
9.	רומניה	2	6	3
10.	איטליה	2	2	3
11.	צ'כוסלובקיה	2	1	0
12.	יוגוסלביה	2	0	2
13.	נורבגיה	2	0	0
14.	אוסטרליה	1	4	3
15.	קוריאה	1	3	5
16.	פולין	1	3	2
17.	צרפת	1	2	2
18.	יפאן	1	2	2
19.	הולנד	1	2	0
20.	דנמרק	1	1	0
21.	ניו־זילנד	1	0	6
22.	קנדה	1	0	1
23.	פורטוגל	1	0	0
-.	סורינאם	1	0	0
-.	תורכיה	1	0	0
26.	שבדיה	0	2	2
27.	פינלנד	0	1	1
28.	שוייץ	0	1	1
29.	צ'ילה	0	1	0
-.	קוסטריקה	0	1	0

● כדורעף

פרו — סין 2:3, בכדורעף נשים

האלופה האולימפית והעולמית, נבחרת סין, נוצחה ביום שישי במפתיע ע"י פרו — 3:2 (ראה יומן אולימפי).

במשחק נוסף בבית ב' גברה ארה"ב על בראזיל — 2:3.

בבית א' הכניעה בריה"מ, המובילה, את קוריאה — 0:3, ומזרח־גרמניה גברה על יפאן — 2:3.

● הוקי

הפתעה: אוסטרליה — פאקיסטן 0:4

אוסטרליה הדהימה אתמול בנצחון 0:4 על פאקיסטן ומובילה בבית א' בטורניר ההוקי לגברים בסיאול.

הולנד גברה על קניה — 1:2 וארגנטינה גברה על ספרד — 0:1.

בבית ב' מובילה מערב־גרמניה לאחר נצחון על קוריאה — 0:1.

תוצאות נוספות: בריטניה — בריה"מ 1:3; הודו — קנדה 1:5.

● כדורמים

ספרד־הונגריה 6:6

במשחק מרתק בכדורמים ביום שישי סיימו ספרד והונגריה בתיקו 6:6; בבית ב'.

תוצאות נוספות בבית: יוגוסלביה — יוון 7:17; ארה"ב — סין 7:14.

בבית א': מערב־גרמניה־קוריאה 2:18; איטליה — אוסטרליה 5:7; ברית־המועצות — צרפת 4:18.

סוף סוף נצחון למיכאל גרוס ממערב־גרמניה – השחיין המצטיין צוהל אחרי שנטל את הזהב ב־200 מ' פרפר (תצלום: איי.פי.)

זהב וכסף לבולגריות ב־100 חזה: המנצחת, טניה דאנגלקובה (משמאל), שחיינית בהריון, עם בת־ארצה, אנטואנטה פרנקבה (תצלום: איי.פי.)

הבולגריה דאנגלקובה הפתיעה ביום שישי בחזה

זהב לשחיינית בהריון

דוד סיבור

קשה מאוד לעכל את שמתרחש בבריכה. כבר בשעות הבוקר, במשחים המוקדמים, יש אווירה של גמר. מאבקים מורטי־עצבים על הכניסה בין השמונה. אותם מאבקים הופכים את השחייה בסיאול למשהו שעוד לא היה.

עוד לא מספיקים להירגע משיאה העולמי של האמריקנית ג'אנט אוונס ב־400 חופשי ומיכולתו המדהימה של בן־ארצה, מאט ביונדי, ב־100 חופשי, וכבר למחרת הצגה חדשה ונפלאה: 400 מטר חופשי, גברים. הראש ממש מסתחרר. אני מחפש את המנצח. הקרב בעיצומו, ובסיום מגיע ראשון אוכה דסלר ממזרח־גרמניה, מניף את ידיו מעלה, מאושר עד אין קץ. שיא עולמי מדהים — 3:46.95 דקות. אפילו הפתעה במידה מסויימת.

הסיפור החל עוד בבוקר כשריינר הנקל ממערב־גרמניה קבע 3:51.50 דק' ונשאר מחוץ לתמונת הגמר. אלוף העולם נפל. הנקל המאוכזב נמחק מגמר ב', כואב.

במשחה הגמר ניסה האוסטרלי ארמסטרונג לשחזר את נצחונו המפתיע ב־200 מטר חופשי, אבל הפעם זה לא הלך. הוא רק שני. גם זה מצויין. שלישי, הפולני ויידאט, שיאן העולם. אגב, כל השלושה שיפרו את השיא העולמי הקודם.

במשחה השני שוב כבוד והדר למלכת הבריכה, קריסטין אוטו ממזרח־גרמניה, שגברה במשחה מרתק ב־100 פרפר על חברתה וייגנר. שיא אולימפי ומדליית־זהב רביעית לאוטו.

200 מטר חזה. הבריטי ניק גילינגהאם הוביל עד ל־150 מטר, אבל יוזף סאבו מהונגריה סגר עליו וניצח בשיא אולימפי חדש. שלישי, במפתיע, הספרדי סרגיו לופז. רמה מצויינת. לגמר ב' עולה שחיין רק עם זמן של 2:18.3 דק'.

מכאן סרט מתח חדש. 100 חזה לנשים. סילקה הורנר ממזרח־גרמניה מועמדת לנצחון. היא פתחה את המשחה ביתרון השווה שיא עולמי — 31.90 שנ'. לידה טניה דאנגלקובה מבולגריה, לשעבר בוגומילובה, נשואה ואם לבן. היא ביום בחודשי ההריון הראשונים. לא ייאמן. כח הרצון של הבולגריה אדיר. אחרי 80 מטר התמונה השתנתה. טניה, בכוחות עילאיים, גברה על הורנר ש„שבקה" בסיום, והשאירה את מדליית הכסף לבולגריה נוספת, אנטואנטה פרנקבה, בת ה־17. הקהל המום והריע לאם הצעירה.

[illegible] חופשי לגברים. מאבק־אדירים. בחילוף האחרון זינקו האמריקנים והסובייטים יחד. אבל לארה"ב יש את המלך ביונדי, שסחף את נבחרתו לזהב ולשיא עולמי. ברית־המועצות נאלצת להסתפק בכסף ובשיא אירופי.

תוצאות יום שישי

400 חופשי, גברים: 1. אוכה דסלר (מזרח־גרמניה) 3:46.59 (שיא עולמי; הקודם, ווייראט מפולין — 3:47.38); 2. דאנקן ארמסטרונג (אוסטרליה) 3:47.15; 3. ארתור ווידאט (פולין) 3:47.34; 4. מאתיו צ'טלינסקי (ארה"ב) 3:48.09; 5. מאריוס פודרקוסצ'לני (פולין) 3:48.59; 6. סטפן פרייפר (מערב־גרמניה) 3:49.96; 7. קווין בויד (בריטניה) 3:50.16; 8. אנדרס הולמרץ (שבדיה) 3:51.04.

100 פרפר, נשים: 1. קריסטין אוטו (מזרח־גרמניה) 59.00 (שיא אולימפי); 2. בירט וייגנד (מזרח־גרמניה) 59.45; 3. הונג קוואן (סין) 59.52; 4. קטרין פלבינסקי (צרפת) 59.58; 5. ז'אנל יורגנסן (ארה"ב) 1:00.48; 6. קורנליה ואך־כנטום (הולנד) 1:00.62; 7. מרי מאהר (ארה"ב) 1:00.97; 8. קסיונג ואנג (סין) 1:01.15.

200 חזה, גברים: 1. יוזף סאבו (הונגריה) 2:13.52 (שיא אולימפי); 2. ניק גילינגהאם (בריטניה) 2:14.12; 3. סרגיו לופז (ספרד) 2:15.21; 4. מייק בארואמן (ארה"ב) 2:15.45; 5. ואלדי לוזיק (בריה"מ) 2:16.16; 6. ואדים אלכסייב (בריה"מ) 2:16.70; 7. ג'ונתן קלבלנד (קנדה) 2:17.10; 8. פטר סאבו (הונגריה) 2:17.12.

100 חזה, נשים: 1. טניה דאנגלקובה (בולגריה) 1:07.95 (שיא אולימפי); 2. אנטואנטה פרנקבה (בולגריה) 1:08.74; 3. סילקה הורנר (מזרח־גרמניה) 1:08.83; 4. אליסון היגסון (קנדה) 1:08.86; 5. אלנה ולקובה (בריה"מ) 1:09.24; 6. טרייסי מקפרלן (ארה"ב) 1:09.60; 7. קסיומין הואנג (סין) 1:10.53; 8. אנט רקס (מזרח־גרמניה) 1:10.67.

100×4 חופשי, גברים: 1. ארה"ב (ג'ייקובס, דאלבי, ייגר, ביונדי) 3:16.53 (שיא עולמי; הקודם, ארה"ב 3:17.08); 2. ברית־המועצות 3:18.33; 3. מזרח־גרמניה 3:19.82; 4. צרפת 3:02.02; 5. שבדיה 3:21.07; 6. מערב־גרמניה 3:21.65; 7. בריטניה 3:21.71; 8. איטליה 3:22.93.

שטיגמן נכשל גם ב־200 חזה: „איבדתי מבטחוני"

דוד סיבור

אייל שטיגמן איכזב ביום שישי גם ב־200 חזה. הוא הגיע במשחה המוקדם במקום השביעי, הלפני אחרון, בזמן חלש של 2:25.18 דקות. המנצח במשחה זה היה המכסיקני האביר קארדה — 2:20.11 דק', לפני השבדי פייר אברלה — 2:20.65. אייל הקדים רק את הפיליפיני פטריק קוך סמסון — 2:29.62 דק'.

מה היו המישגים של אייל. שוחחנו על־כך רבות. לטענתו של שטיגמן נעשתה כל ההכנה של במערב־גרמניה, ומעניין שגם לגרמנים „לא הלך". „בתקופה שלפני סיאול שהיתי בארץ. איבדתי מבטחוני ונכנסתי בסיאול ללחץ. התמקדתי ב־100 מטר ורק עכשיו אני מרגיש שחוזרות אלי המהירות. במשחקים האולימפיים אתה רוצה להצליח. זו פיסגת־המטרות, ודווקא אז לא יוצא לך כמו שרצית".

לשאלתי, היכן הוא רואה את המישגים בעבודתו, ענה שטיגמן:

„הגענו לסיאול ואני עוד בבית התרעתי על כך שאין מעסה. כעסו עלי והנה, כאן בסיאול, זכיתי במשך שבועיים לקבל רק שלוש פעמים טיפול מידי עסיין. אני מאוד שרירי ולכן זקוק לטיפול נכון. ניסינו את העסיינים הקוריאנים אבל הם פשוט לא מכירים אותי ולא התאימו. עד היום אני מרגיש מתח בשרירי הרגל ואין מושיע. איני מחפש תירוצים. אבל פרט כזה בהחלט משפיע עלי לרעה. זו גם הסיבה שמחקתי את עצמי ממשחה 200 מטר מעורב אישי".

מה הלאה? שטיגמן: „אמשיך לשחות. אני אוהב את השחייה ואשלב את העיסוק הספורטיבי שלי עם עבודה. תראה כמה שחיינים בגיל מבוגר שוחים בסיאול ועוד משתפרים. כאן זה היה הכשלון האישי הגדול ביותר ואני צריך לתקן אותו".

★ בבייסבול: יפאן — הולנד 1:6; פורטוריקו־טייוואן 0:2.

מאיוט למנסדורף: עד כאן, חביבי!

● טניס

מוטי חביב

הציפיות מהטניסאי מספר 1 של ישראל, עמוס מנסדורף, היו כנראה מוגזמות. הטניסאי האמריקני, טים מאיוט, המדורג מספר 2 בסיאול, אמר אתמול למנסדורף: "עד כאן חביבי", ובנצחון בשלוש מערכות שלח אותו להגשים את חלומו במשחקי הזוגות בלבד.

טים מאיוט, שבמשחק יומיים קודם-לכן מול האיטלקי נארג'סו לא היה במיטבו, הציג נגד מנסדורף רמה גבוהה, ולדברי שלמה גליקשטיין היה זה אחד ממשחקיו הטובים ביותר.

עמוס מנסדורף לא מצא תשובה למשחקו המצויין של מאיוט. כאשר ניסה מנסדורף לשחק מול יריבו מהקו האחורי, היה מאיוט מרוכז מספיק כדי לצבור נקודות, וכאשר התקרב מאיוט לרשת ניצל עד תום את גובהו, ואת ידיו הארוכות, כדי לענות לכל הכדורים של מנסדורף.

היכולת המשכנעת של מאיוט הכניסה את מנסדורף ללחץ ולעצבים, והדבר בא לידי ביטוי במשחקו.

מאיוט פתח את המערכה הראשונה ביתרון — 0:2. מנסדורף הקטין ל-1:2, ומאיוט עלה ל-1:3; עמוס קבע — 2:3; מאיוט עלה ל-2:4; עמוס הותיר לעצמו סיכויים — 3:4, שמר על פיגור — 4:5, ואז ניצח האמריקני — 4:6.

המערכה השנייה היתה פשוטה מבחינתו של מאיוט. הוא הוליך — 0:4; מנסדורף הקטין ל-1:4; מאיוט קבע — 1:5; מנסדורף צבר עוד נקודה, אך מאיוט ניצח — 2:6.

במערכה השלישית לא נראה מנסדורף כמי שמניף דגל-לבן. הוא הוליך — 0:1, 1:2 ו-2:3. במשחקון השישי רתח על השופטים (בצדק), שלא ראו שני כדורים שלו בפנים, ואיבד ריכוז. טים מאיוט הפך את הפיגור שלו ליתרון — 3:5; מנסדורף הקטין ל-4:5 ומאיוט עלה לרבע-הגמר עם נצחון — 4:6.

כשירד מהמשטח היה למנסדורף משהו לומר לשופט הראשי...

בסיום אמר: "ראו את החולצה שלי: זה לא היה קל; היו לי הרבה הזדמנויות לשבור את חבטות-ההגשה שלו, ולא ניצלתי זאת".

מאמנו, שלמה גליקשטיין, סיכם את המשחק: "לעמוס קל יותר לשחק מול שחקן כמו מצ'יש מאשר נגד מאיוט. חשבתי כי מאיוט לא בכושר, אך טעיתי. הוא היה מצויין. בסך-הכל צריך לראות את החיוב אצל מנסדורף. הוא עבר שני סיבובים, וזה מכובד".

המרגיז בכל העניין שטים מאיוט יפגוש בשלב רבע-הגמר את המערב-גרמני, שטיב, שהדיחם אתמול בנצחון על השבדי אנדרס יאריד בארבע מערכות. "חבל, אני מופתע מהנצחון של הגרמני. יכלה זו להיות הזדמנות טובה להעפיל לשלב רבע-הגמר" — אמר מנסדורף.

המדורג מספר 1 במשחקים בסיאול, השבדי שטפן אדברג, עלה לרבע-הגמר לאחר שניצח את השוויצרי יעקב לאשק — 2:6, 4:6, 6:7 (בשובר-שוויון, בו ניצח 3:7). אדברג ישחק ברבע-הגמר נגד האיטלקי פאולו קאנה שהדיח את המדורג מספר 6, סאנשז מספרד; קאנה ניצח — 6:7, 6:4, 1:6, 2:6.

בראד גילברט, המדורג חמישי, ניצח את סגוסו מארה"ב — 2:6, 1:6, 2:6, ועלה לרבע-הגמר, שם יפגוש את הארגנטינאי גאס, שגבר על הקוריאני קים — 3:6, 1:6, 4:6.

במשחק הרביעי יתמודד מילוסלאב מצ'יש מצ'כוסלובקיה עם מיכאל סחייפרס מהולנד. מצ'יש, המדורג שלישי, גבר על פרוגט מצרפת — 6:7, 3:6, 5:7. סחייפרס, שאינו מדורג, גבר על קאמל מספרד — 4:6, 6:4, 6:2, 3:6, 4:6.

מבין 16 המדורגים נותרו במעגל המשחקים רק חמישה טניסאים. 11, ובהם עמוס מנסדורף, שדורג 12, מחוץ למשחקים. בין השמות שהודחו: לקונט, יאריד, צ'סנקוב, קאהיל, לאשק, פיצ'ג'ראלד ווביונוביץ'.

עמוס וגלעד — במבחן קשה הבוקר בסיבוב השני

מוטי חביב

עמוס מנסדורף וגלעד בלום העפילו ביום שישי לסיבוב השני במשחקי הזוגות בטניס כאשר גברו במגרש מספר 2 על הצמד מאירלנד, קילינס וקיימי, בארבע מערכות — 1:3. המשחק הבא של הצמד הישראלי נגד מור כריסטנסן ומייקל טאוסון נערך לפנות-בוקר.

הצמד הישראלי פתח מצויין, ולמעשה לא הותיר ספק מי הטובים במגרש. מנסדורף ובלום הוליכו 0:1 ו-1:2. האירים השוו ל-2:2, ואז חבטו הטניסאים שלנו לנצחון — 2:6.

המערכה השנייה היתה שקולה לכל אורכה — 2:2, 4:4, 6:6. הוכרע בשובר-שוויון — 1:3, ו-3:7, ובסיום — 6:7.

את המערכה השלישית פתחו האירים ביתרון — 0:2. הם שיחקו כאילו "אין להם מה להפסיד", הירבו לעלות לרשת וניצחו — 4:6.

המערכה הרביעית היתה שקולה. במצב של 4:4 עלה הצמד הישראלי ליתרון 4:5 והיה קרוב לנצחון, אבל האירים הצליחו להשוות ל-5:5. שוב התעלות של מנסדורף ובלום, נצחון 5:7, ועלייה לשלב הבא.

בסיום סיכם המאמן שלמה גליקשטיין את המשחק: "בסך-הכל לא הציגו החבר'ה שלנו את הטניס הטוב ביותר שלהם אבל שיחקו מספיק טוב כדי לנצח. האירים אינם זוג חזק ואינם זוג ידוע אבל עצם האירוע והאווירה האולימפית הביאה אותם לשיא מסויים מבחינתם, ובשלוש המערכות האחרונות הציגו טניס טוב מאוד. המשחק היה סביר והיווה הכנה טובה לקראת הסיבוב השני בזוגות שיהיה קשה יותר".

עמוס מנסדורף שיחק ביחידים בערב החג, שיחק ביחידים בסיבוב השני, יום לאחר החג, שלשום הופיע בזוגות ואתמול ביחידים מול טים מאיוט. שאלנו את גליקשטיין אם הדבר לא מהווה עומס מסויים על מנסדורף: "לא, עמוס נמצא בכושר טוב. משחק זוגות אינו מעייף במיוחד. להיפך, ניתן להפיק ממשחק זוגות הרבה בכל הקשור למשחק הרשת, ליווים ולשחק התקפי".

בסיבוב השני ישחקו מנסדורף ובלום מול מור כריסטנסן ומייקל טאוסון, שניצחו את גלן מיצ'יבטה וגרנט קונל מקנדה — 5:7, 2:6, 7:6, 5:7.

הפתעה בכדוריד: קוריאה — צ'כוסלובקיה 28:29

הפתעה היתה אתמול בבית ב' בכדוריד כשקוריאה גברה על צ'כוסלובקיה — 28:29 ותפסה מקום ראשון, לפני מזרח-גרמניה, שניצחה את ספרד — 20:21. הונגריה-יפאן 19:22.

בבית א' ניצחה בריה"מ את ארה"ב — 14:26, וזכתה בבכורת הבית, לפני איסלנד, למרות שהפסידה לשבדיה — 20:14. יוגוסלביה — אלג'יריה 22:23.

יוגוסלביה ובריה"מ מובילות בכדוריד לנשים

יוגוסלביה (בית א') וברית-המועצות (בית ב') מובילות בטורניר הנשים בכדוריד.

תוצאות יום שישי: בית א': יוגוסלביה-קוריאה 19:22; צ'כוסלובקיה-ארה"ב 19:33.

בית ב': ברית-המועצות — חוף-השנהב 11:32; נורבגיה — סין 20:22.

הבולגרים פרשו

נבחרת המשקולות של בולגריה פרשה ממשחקי סיאול בגלל פסילת משקולאים בולגרים בטענה שנטלו סמים.

במשקל עד 82.7 ק"ג נטל אתמול את הכתר הסובייטי איזראיל ארסמאקוב — 377.5 ק"ג, לפני אישטון מצי (הונגריה) — 370 וליי היונג-קיון (קוריאה) 367.5 ק"ג.

שמואל חושש מגובהו של יריבו — מחר בבוקר

● איגרוף

מוטי חביב

המשלחת הישראלית, בהרכב במעט מלא, תגיע מחר לאולם האיגרוף שם יתמודד יעקב שמואל, במשקל עד 57 ק"ג, מול ג'יראלד פיטמן מאיי-קוק, בשלב שמינית-הגמר בסיאול.

שמואל החייכן ערך אתמול שני אימונים, עם מאמנו חיים ליפמנוביץ. הוא יקיים אימון נוסף, וינוח עד לקרב, שיחל ב-11 בבוקר, שעון ישראל.

פיטמן, בן ה-31, גבוה מיעקב שמואל, ועל-כך אומר המתאגרף הישראלי: "אשתדל להיכנס מלמטה, ולהכניס לו מכות חזקות שיתקשה להמשיך. הוא לא הספיק לראות את הקרב שלי מול הפיני, יארום הסקלטן, מאחר שזה היה קרב מהיר. אני הספקתי לראות את הקרב שלו. הוא כבר ניצח כאן שני קרבות, שניהם בנקודות".

היום יש התרגשות מיוחדת? שמואל: "אני יודע שכל המדינה תסתכל עלי. אני מודע לכך שאני צריך לתת את כל מה שיש לי".

בחודש שעבר מלאו ליעקב שמואל 20 שנה. הוא חייל, ורוצה בכל מאודו לא לאכזב את חבריו ביחידה, וכמובן לא את חבריו במקום מגוריו, אור-יהודה.

בריה"מ גרפה הרבה זהב

● התעמלות

מתעמלי ברית-המועצות בלטו בתחרויות על מכשירים בודדים במשחקי סיאול, כשהותירו רק "פירורים" למתעמלים ממדינות אחרות אם-כי סין, בולגריה, והונגריה ומזרח-גרמניה זכו במדליות-זהב.

הזוכים במדליות במקצועות ההתעמלות האישיים:

קרקע: 1. סרגיי קריקוב (בריה"מ) 19.925 נקודות; 2. ולאדימיר ארטימוב (בריה"מ) 19.900; 3. יון לאו (סין) ודוקיו איקטני (יפאן) 19.850.

סוס קפיצות: 1-3. ליובומיר גוארסקוב (בולגריה), זולט בורקיי (הונגריה) ודמיטרי בילוזרצ'ב (בריה"מ), כולם זהב — 19.950.

שלושת הראשונים זכו פעמיים בציון 10.

סוס סמוכות: 1. יון לאו (סין) 19.875; 2. סילביו קרול (מערב-גרמניה) 19.862; 3. יונג-חוק פארק (קוריאה) 19.775.

טבעות: 1-2. הולגר ברנדט (מזרח-גרמניה) ודמיטרי בילוזרצ'ב (בריה"מ) — שניהם זהב — 19.925; 3. סוון טיפל (מזרח-גרמניה) 19.875.

מקבילים מדורגים: 1. ולאדימיר ארטימוב (בריה"מ) 19.925; 2. ואלרי ליוקין (בריה"מ) 19.900; 3. סוון טיפל (מזרח-גרמניה) 19.750.

מתח: 1-2. ולאדימיר ארטימוב ואלרי ליוקין (בריה"מ) 19.900; 3. הולגר ברנדט (מזרח-גרמניה) ומאריוס גרמן (רומניה) 19.800.

שושונובה — אלופת ההתעמלות
גברה בקרב דרמטי על סיליבס

הסובייטית אלנה שושונובה זכתה במדליית-הזהב בקרב-רב בהתעמלות בצבירה 79.662 נקודות.

שושונובה זכתה לאחר מאבק צמוד עם הרומניה דניאלה סיליבס — 79.637, שנאלצה להסתפק במדליית-הכסף. במדליית הארד זכתה הסובייטית סווטלנה בוגוינסקיה — 79.400.

אחריהן: 4. גבריאלה פוטוראץ' (רומניה) 79.037; 5. נטליה לצ'טצ'ובה (בריה"מ) 78.875; 6. אורליה צהרה (רומניה) 78.812, אחריהן שתי מזרח-גרמניות.

המתעמל הסובייטי ארטימוב ומדליית-הזהב

תצלום: איי. פי.

בולגרי ומזרח-גרמני זכו בזהב בקליעה

בולגריה ומזרח-גרמניה זכו אתמול בתחרויות הקליעה בסיאול.

באקדח אויר ניצח טאניו קיריאקוב מבולגריה, עם 687.9 נקודות, לפני אריך בוליונג ממזרח-גרמניה — 687.9 והייפנג קסיו מסין — 684.5.

בקליעה בצלחות חרס, סקיט, ניצח אקסל ואגנר ממזרח-גרמניה — 222 נקודות, לפני אלפונסו אידואר-זואנה מצ'ילי — 221 ויורגה גוארדיולה — 220.

האחים טורטן — הביתה

מוטי חביב

הנהלת המשלחת הישראלית למשחקים האולימפיים לסיאול, דנה מחדש בהחלטתה בקשר לשייטים רן ודן טורטן, אשר שטו בתחרות שנערכה ביום-כיפור ולאחר שנוכחה לדעת כי הם אכן שטו באותו יום יוחזרו לישראל.

המפנה בפרשייה חל אתמול לאחר שראשי המשלחת נוכחו כי לאחר השיוט שבו נשבר תורן סירתם של השייטים נרשם בדף המחשב: די.אן.אס. (עדיין לא סיימו את השיוט).

לפיכך, החליטו ראשי המשלחת כי אין הבדל בין השיוט שהוזה אתמול לבין זה של יום-כיפור שם התעלמו השייטים מהוראות מפורשות ותוך הפרת משמעת חמורה.

לכן, החליטו ראשי המשלחת, לאחר שיקול דעת נוסף, כי לא תינתן לשייטים אפשרות להמשיך וליטול חלק במשחקים האולימפיים והם יוחזרו לארץ כהקדם.

נצחון לצרפת בחרב

ז'אן-פרנציוס לאמור מצרפת זיכה ביום שישי את צרפת במדליית-זהב בחרב, לפני יאנוש אלף מפולין (כסף) וג'ובאני סקלו מאיטליה (ארד).

● כדורעף

ארגנטינה — הולנד 0:3 בגברים

נבחרת הולנד, שמאמנה הוא הישראלי לשעבר אריה זליגר, דורגה רק במקום הרביעי בטורניר הכדורעף בסיאול, כשנוצחה בבית ב' ע"י השנייה, ארגנטינה — 3:0.

בבית ב' זכתה ארה"ב שהכניעה את צרפת — 0:3. יפאן ניצחה את תוניסיה — 0:3.

בבית א' זכתה בריה"מ שגברה על איטליה — 1:3; שנייה, בראזיל, שניצחה את שבדיה — 1:3; בולגריה — קוריאה 0:3.

רויטל: אני מרוצה!

מוטי חביב

מותק של בחורה היא רויטל שרון. אתמול הגיעה למגרשי הטניס לעודד את עמוס מנסדורף. מתלוצצת כל הזמן עם חברי המשלחת, המתאגרף אהרון יעקבשווילי, מנסה לנחם את אייל שטיגמן, מדברת עם הקלעים על "הבולים" שלהם, ומוצאת זמן גם לאנשי התקשורת.

עוד לא בת 18 (בדצמבר), מתגוררת בקרית-ביאליק ובסיאול נמצאים גם הוריה שבאו כדי להיות אתה ברגעים הגדולים.

האם את שבעת-רצון? "אני חושבת שהיתה לי הופעה טובה בסיאול. הופעה די מרשימה, לבד משני מושגים שביצעתי. קיבלתי 9.625 בקפיצות, וזה לא פשוט להשיג בתחרות בליגה גדולה. השארתי רושם טוב וקיבלתי ביקורות טובות מהשופטים. רבים הופתעו כאן ממני".

האם הופתעת מעצמך? "אני לא כל-כך. התפתעות היחידות שהיו לי כאן היו אלו שלא ידעתי אם אתחרה או לא. עבר עלי יום-כיפור קשה. עד הרגע האחרון לא ידעתי אם אופיע וזה גרם למתח מסויים, שעלול היה להשפיע על התרגילים אבל אני מאושרת מכך שידעתי להפריד בין הדברים ולא התרגשתי בזמן ביצוע התרגילים".

מה קרה על הקורה, איך נפלת ממנה? "לא נפלתי מהקורה. פשוט פספסתי רגל ביציאה. יש הבדל גדול. וגם כך ביצועי בורג וחצי שוה המון. הכל מאללה. כשנפלתי והרגשתי שלא קיבלתי מכה חזקה מיהרתי לחייך. אמרתי לעצמי, אולי עוד עשירית הנקודה. ידעתי שעשיתי תרגיל די טוב".

יומן אולימפי

מוטי חביב שליחנו בסיאול

חוויה ששמה גבריאלה

בשלוש השנים האחרונות התלוויתי לקבוצת הנשים של הפועל בת-ים בכדורעף במשחקי גביע-אירופה. נוסף למשחקים אלה הוזמן לי לראות כמה קבוצות אירופיות. עם "המטען" הזה הגעתי לסיאול וחשבתי לתומי שראיתי משהו בכדורעף הנשי.

בסוף השבוע התברר לי שמה שראיתי עד היום זה אפילו לא דמוי-כדורעף. בסיאול ראיתי את הכדורעף הנשי האמיתי. כדורעף במלוא עוצמתו. כדורעף שבלי צל של ספק אינו מבייש אף קבוצת גברים.

בשלל ענפים כמו שיש בסיאול, בשפע של שיאים המוכיחים שאין גבול ליכולתו של אדם, קשה מאוד להחליט לאן ללכת. בכל בוקר אני מתעכב עוד קצת ליד המרקע כדי לראות משהו מכל ענף. הבחירה קשה, אבל יום אחד החלטתי: כדורעף נשי; אינני מצטער על-כך.

כדורעף מעולם אחר. המשחק הנשי הראשון שראיתי היה בין נבחרות ארה"ב ובראזיל. שימו לב, הבראזילאיות ניצחו במערכה הראשונה — 14:16. האמריקניות הפכו והוליכו 1:2, לאחר נצחונות בשיעור 5:15 ו-13:15. המתח גאה. הבראזילאיות לא הניפו דגל-לבן ובמערכה הרביעית זכו — 12:15. 2:2 ואז באה המערכה החמישית שעמדה בסימן יתרון לארה"ב, שניצחה 3:15 והותירה את בראזיל פעורת-פה.

וזה עוד לא הכל. חשבתי להישאר באולם ולראות רק מערכה אחת במשחק לאחר-מכן בין סין ופרו. המערכה הסתיימה בנצחון הסיניות — 13:15. לא יכולתי לעזוב את האולם. אמרתי לעצמי: עוד מערכה! כאן כבר ניצחו כדורעפניות פרו — 13:15, כשהן הבליטו שחקנית שאילו הייתי ראשי לברוח אותה ספק אם הייתי מוצא אשה... שמה: גבריאלה פרז דל-סולר. מהתנהגותה שלה גם אליעזר כגן היה נבהל. לחסימות שלה גם אורי חבר לא היה מוצא מענה. ממש שחקנית נפלאה.

חשבתם שעזבתי את האולם אחרי המערכה השנייה? בשום פנים ואופן לא. הסיניות ניצחו במערכה השלישית — 7:15, ועלו ליתרון — 1:2. גבריאלה שלנו לא ויתרה. היא דאגה ל-2:2 אחרי נצחון — 12:15.

ואז הגיעה המערכה החמישית שלעולם לא אשכח אותה. מערכה שאם גם אלווה את בנות הפועל בת-ים מאה שנה בגביע-אירופה לא אראה כדורעף כזה. הסיניות הוליכו — 9:14 והכדור היה אצלן. כדור-הפתיחה היה מצלח, אבל גבריאלה דאגה לחנחית ולהעבירו לפרו. אחרי 10:14 עבר הכדור לסיניות. שוב משגה והכדור אצל הפרואניות — 11:14; 12:14; 13:14 ו-14:14, ובסיום — 14:16 לפרו. איזה דרמה!

הספקתי עוד לראות מערכה אחת במשחק בין מזרח-גרמניה ויפאן. מסתבר שהמשחקים האולימפיים אינם רק קארל לואיס, ביונדי, אוונס, שושונובה, ג'ונסון, אדברג ואחרים.

יש גם כדורעף נשי ברמה גברית.

לוטון ניצחה את אברטון בליברפול 0:2

● הליגה האנגלית

הפתעה גדולה היתה במחזור השישי בליגה האנגלית בכדורגל, כאשר אברטון הפסידה במגרשה ללוטון-טאון — 2:0.

מילוול, שעלתה לראשונה בתולדותיה לליגה הבכירה, כפתה תיקו 2:2 על המוליכה נוריץ', במגרשה של האחרונה.

בתוצאות חוץ נוספות השיגו קווינס-פארק-ריינג'רס על דרבי — 0:1, משערו של הרכש החדש, מרק סטין. קובנטרי ניצחה בלונדון את ווימבלדון, מחזיקת הגביע — 0:1, והאלופה ליברפול, ללא שבעה שחקנים מההרכב הראשון (פציעות) גברה על סאותהמפטון — 1:3.

נוריץ', בראש הטבלה, 13 נקודות, ומקדימה בשתי נקודות את מילוול וליברפול.

מנצ'סטר-יונייטד גברה על וסטהאם 0:2, משעריהם של פיטר דווינפורט והוולשי מרק יוז.

תוצאות נוספות: אסטון-וילה — נוטינגהאם 1:1, צ'רלטון — ניוקסל 2:2, שפילד-וונסדיי — ארסנל 1:2, טוטנהאם - מידלסברו 2:3.

● בסקוטלנד צועדת ריינג'רס בראש הטבלה, לאחר שגברה על סנט מירן - 1:2, ואילו סלטיק נוצחה על-ידי דנדי — 1:0. שער של החלוץ הסקוטי הבין-לאומי הוותיק, צ'ארלי ניקולאס, שעבר מארסנל לפני כמה חודשים, זיכה את אברדין בנצחון על הארטס — 0:1.

נידחו בקשות חנינה של יגאל מנחם, לם ובן-שטרית

ראובן חנניה

ועדת החנינות של ההתאחדות לכדורגל דחתה ביום שישי את בקשות-החנינה של שחקני מכבי נתניה, בני לם ויגאל מנחם, ושחקן הפועל ת"א בעונה שעברה, מיקי בן-שיטרית, המרצים עתה עונשי הרחקה בגלל עבירה על תקנון התשלומים.

חבריים החליטו כי העבירות שביצעו לא מצדיקות הקלה, והשלושה ירצו את עונשם עד תום.

מכבי ת"א — הפועל ירושלים רק 91:93

● כדורסל

נפתלי קורן

במשחק-פרידה לכבוד הפועל ירושלים, עדי בן-ארי, גברה אמש בבירה, האלופה, מכבי תל-אביב, על הפועל ירושלים — 91:93 (49:52).

למכבי תל-אביב הרבו לקלוע: מאגי 34; בארלו 24 ומרסר 10.

להפועל ירושלים: גרהאם 23; בלקול 23 ושפע 21.

זינו עשוי להחליף את מקדונלד

טוני זינו, בן 25, המתנשא לגובה של 2.06 מ', יהיה כנראה הזר השני של הפועל חולון, וישחק לצידו של אדי טיליס.

זינו, שהובא לחולון מאיטליה, אמור להחליף את בנג'מין מקדונלד, שטופס השחרור הבין-לאומי שלו לא הגיע לישראל. ראשי חולון הבהירו כי במידה שהשחרור למקדונלד יגיע היום, הוא יירשם באיגוד הכדורסל וישחק בפתיחת משחקי הליגה ביום שלישי.

זינו שיחק שבע עונות באיטליה, וקבוצתו האחרונה היתה פאסקרה.

אתמול שלוש שעות לאחר הגעתו לישראל נטל זינו חלק במשחק-אימון של הפועל חולון נגד הפועל איתן גבת. חולון ניצחה — 76:90 (37:45). הירבו לקלוע לחולון: בורמור 24; מקדונלד 19 ודלזל 14. לגבת: ברו 30 וינאי 13.

אוונס טס לספרד כדי לקבל שחרור

רנדי אוונס, מועמד-הרכש של קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה, המריא בסוף השבוע החולף לספרד, כדי להסדיר את שחרורו.

החיפנים מקווים כי אוונס יוכל ליטול חלק כבר במחזור-הפתיחה, ביום שלישי, מול הפועל תל-אביב. אוונס אמור להחליף את דרל בריידן, שנרשם במשרדי האיגוד, אך איכזב במשחקי-המבחן.

● כדורגל

גביע-ליליאן — מחרתיים בכפר-סבא

שני המשחקים על גביע-ליליאן בין ארבע הקבוצות שסיימו בארבעת המקומות הראשונים בתום העונה שעברה בליגה הלאומית בכדורגל ייערכו ביום שלישי, חול המועד סוכות, באיצטדיון בכפר-סבא.

בשעה 1.30 תשחק מכבי נתניה עם הפועל באר-שבע ובשעה 3.30 תתמודד הפועל תל-אביב, אלופת המדינה, עם שמשון ת"א.

נוער: מכבי ת"א — מכבי נתניה 0:0

יוסי פנטילט

משחקי הליגה הלאומית לנוער בכדורגל נפתחו אתמול. האלופה, מכבי תל-אביב, סיימה בתיקו 0:0 עם סגניתה, מכבי נתניה.

יתר התוצאות: מכבי חיפה — הפועל פ"ת 0:0; מכבי פ"ת — גדנ"ע יהודה 0:2; מכבי יפו — הפועל אשדוד 1:1; בני-יהודה ת"א — בית"ר ירושלים 1:2; הפועל ת"א — הפועל באר-שבע 1:3; הפועל ירושלים — הפועל חיפה 0:2; הפועל כפר-סבא — הפועל עכו 0:2.

● במשחקי בית-הגמר בליגה הלאומית בכדורמים הושגו ביום שישי במכון-וינגייט התוצאות: הפועל גבעת-חיים — הפועל גוש-זבולון 9:15; אס"א ת"א — הפועל עמק-הירדן/אפיקים 4:4; מכבי קרית-אונו — הפועל קרית-טבעון 9:15.

● במשחקי המחזור הרביעי של הסיבוב השני בליגה הלאומית לנשים בטניס, ממשיכה הפועל ת"א להוליך בראש לאחר שניצחה את מכבי ת"א א' — 1:2. יתר התוצאות: מכבי הצפון א' — מכבי ת"א 0:3, מועדון הכרמל — הפועל ירושלים 0:3.

היום בסיאול

● אתלטיקה: מ-01.00 — 08.10: פטיש (מוקדמות); 400 משוכות, נשים (מוקדמות); 110 משוכות, גברים (סיבוב ראשון); כידון, גברים (04.00, הגמר); 100, נשים (חצי-גמר); גובה, גברים (04.00, גמר); 400, גברים (סיבוב שני); 400, נשים (חצי-גמר); רוחק, נשים (מוקדמות); 110 משוכות, גברים (סיבוב שני); 400 משוכות, נשים (05.35, גמר); 100, נשים (05.55, גמר); כידון, נשים (מוקדמות); 800, נשים (חצי-גמר); 800 גברים (חצי-גמר); 3000, נשים (08.00 גמר).

● כדורסל, נשים: יוגוסלביה — צ'כוסלובקיה; ארה"ב - סין; קוריאה — בולגריה, בריה"מ — אוסטרליה.

● איגרוף: מוקדמות ושמינית-גמר (מ-02.00).

● כדורגל: רבע-גמר: זמביה — מערב-גרמניה; בריה"מ — אוסטרליה; שבדיה — איטליה; בראזיל — ארגנטינה.

● התעמלות: גמר, נשים, יחידות (מ-04.00).

● כדוריד: גברים: קוריאה — ארה"ב; סין — חוף-השנהב; צ'כוסלובקיה — יוגוסלביה; בריה"מ — נורבגיה.

● הוקי: ארה"ב — בריטניה, קניה — מערב-גרמניה; הולנד — ארגנטינה; אוסטרליה — קוריאה.

● ג'ודו: גברים, משקל עד 60 ק"ג, גמר (09.00); נשים, משקל עד 48 ק"ג, גמר (02.00).

● חתירה: תחרויות גמר בכל הסוגים (מ-02.00).

● שחייה: 200 מעורב אישי, גברים; 200 פרפר, נשים; 50 חופשי, גברים; 1500 חופשי, גברים; 200 גב, נשים; 100x4 מעורב, גברים (גמר 12.00).

● קפיצות למים: גמר נשים מ-10 מ' (02.00).

● טניס-שולחן: המשך תחרויות גברים ונשים, יחידים ווזוגות (מ-01.00).

● טניס: שמינית-גמר זוגות גברים, יחידות נשים.

● כדורעף, נשים: בריה"מ — מזרח-גרמניה; יפאן — קוריאה; סין — בראזיל; פרו — ארה"ב.

● הרמת-משקולות: משקל עד 90 ק"ג, גמר.

● שייט: שיוט שישי.

מחר

● אתלטיקה: מ-01.00 — 08.30: כדור-ברזל, גברים, מוקדמות; 10000, מוקדמות, נשים; 400, מוקדמות גברים; 400 משוכות, חצי-גמר, נשים; 110 משוכות, חצי-גמר, גמר; 800, גמר נשים (05.25); כידון, גברים (05.40); 200, גברים (07.00); רוחק, גמר, נשים; כידון, גמר, נשים (08.00); 110 משוכות, גמר, גברים (07.30); 400 חצי-גמר, גברים; 400, גמר, 10.000 (08.20), גמר גברים (08.30).

● כדורסל: רבע-גמר ומשחקי דירוג.

● איגרוף: מוקדמות ושמינית-גמר (מ-02.00).

[illegible]

● קאייקים: תחרויות מוקדמות.

● אופניים: מירוץ כבישים, גמר, נשים.

● סיוף: רומח, גברים, קבוצתי.

● כדוריד: איסלנד — יוגוסלביה; ספרד — הונגריה; ארה"ב — שבדיה; צ'כוסלובקיה — מזרח-גרמניה; אלג'יריה — בריה"מ; יפאן — קוריאה.

● הוקי: אוסטרליה — ספרד; מערב-גרמניה — בריה"מ; ארגנטינה — קניה; בריטניה — הודו; הולנד — פאקיסטן; קנדה — קוריאה.

● ג'ודו: גברים, עד 65 ק"ג (09.00); נשים, עד 52 ק"ג (02.00).

● קפיצות למים: מוקדמות לגברים, קפיצות מ-10 מ'.

● שחייה צורנית: יחידות.

● כדורמים. איטליה — מערב-גרמניה; קוריאה — בריה"מ; אוסטרליה — צרפת; ארה"ב — יוון; הונגריה — סין; ספרד — יוגוסלביה.

● טניס-שולחן: יחידים, יחידות, זוגות.

● טניס: רבע-גמר גברים, יחידים; רבע-גמר נשים, זוגות.

● כדורעף: גברים: איטליה — קוריאה; ארגנטינה — צרפת; ארה"ב — תוניסיה; יפאן — הולנד; בראזיל — בריה"מ; בולגריה — שבדיה.

● הרמת-משקולות: עד 100 ק"ג (13:00).

● שייט: שיוט שביעי, אחרון.

● בייסבול: חצי-גמר.

טלוויזיה

היום

● מ-04.00 — 09.00: התעמלות נשים — גמרים על ארבעה מכשירים; קפיצות למים — גמר, נשים, מ-10 מ'; אתלטיקה, נשים — 400 משוכות, 800 מ', כידון, 100 מ' (חצי-גמר מ-04.00: גמר ב-05.00); 3000 מ', (גמר, 08.20), גברים — פטיש, 110 משוכות, 400 מ', רוחק, 800 (מוקדמות עד חצי-גמר), כידון (גמר מ-4.00), 400 משוכות (גמר, 05.33).

● מ-12.00 - 14.30: גמרים: 200 מעורב אישי, גברים: 200 פרפר, נשים: 50 חופשי, נשים: 1500 חופשי, גברים: 200 גב, נשים: 100x4 מעורב, גברים. משקולות, עד 90 ק"ג.

● מ-20.00 — 21.00: תקציר.

מחר

● מ-00.00 — 01.00: יומן לילה.

● מ-01.00 — 09.00: איגרוף (מוקדמות בכל המשקלים); אתלטיקה — נשים: 400 מ' משוכות, 10,000 (מוקדמות עד חצי-גמר), 800 (גמר ב-05.25), כידון (גמר, מ-08.00), 400 מ' (גמר ב-08.20); גברים — כדור-ברזל, 200 מ', 400 מ', 3000 מכשולים (מוקדמות עד חצי-גמר), פטיש (גמר, מ-04.40), 110 משוכות (חצי-גמר ב-05.00; גמר ב-07.30), 800 (גמר ב-05.40), רוחק (גמר מ-07.00), 10,000 (גמר ב-08.20), — שידורים ישירים.

● מ-20.00 — 21.00: תקציר.

מאחורי הקלעים

לייבוביץ מספק כדורסלנים...

שוער הכדוריד ההונגרי של הפועל רמת-גן מתארח אצל הקפטן גרא ★ תקרית חיפנית בירושלים: הבן של ברגמן הרחיק את זלוטיקמן ★ מנסדורף בטלוויזיה הירדנית ★ בן למולי קצורין ★ מנהל הפועל בת-ים משחק במכבי בת-ים ★ צחר נהנה מטבריה ★ הצעה קוסמת לרוני מלכה מעיר הכנרת

*** קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה החתימה את הזר הלבן שלה, גיים יוסוביץ, שהדרשים במשחקי-המבחן. יוסוביץ הומלץ להפועל חיפה על-ידי כדורסלן-העבר של הקבוצה, בארי לייבוביץ, השוהה בארה"ב, ושהציע גם להפועל ת"א את דיגים ויליאמס. יוסף גלזר מוסר כי הפועל חיפה פירסמה על בואו הצפוי של שחום-עור נוסף, דייק גלוואי, שכלל לא הגיע. יש אומרים כי עשו זאת כדי למתן את דרישותיו של יוסוביץ. הפועל חיפה כבר החתימה בעבר זרים לבנים כמו הגרמני ברנט קימסל והאמריקנים ראנדי אלטר ודן מדרמן. מי שחוזה במשחקו של יוסוביץ במפעל-ליבנרל בצמח, בשבוע שעבר, התרשם ממנו לטובה *** מירוץ מטורף אחרי רישום זרים באיגוד הכדורסל היה ערב יום-כיפורים. טלקסים וטלפונים התנהלו במשך הימים שלפני סיום הרשמת הזרים. אחת הסיבות שהפעם היו קשיים יוצאי-דופן נעוצה בכך שראשי פיב"א, התאחדות הבין-לאומית בכדורסל, וראשי ההתאחדות האמריקנית, שוהים במשחקים האולימפיים בסיאול. לא היה עם מי לדבר. בכל זאת הצליחו רוב הקבוצות להשיג את השחרורים הבין-לאומיים ורק ארבעה כדורסלנים נרשמו על-תנאי *** במשחק האימון בין קבוצות הפועל ת"א ואליצור נווה-דוד רמלה לא שיחקו דייויד תרדיקיל וארנסט גראהם. הסיבה, אליצור רמלה, למרות שחתמה עמם, בחנה כדורסלן זר נוסף, בריד קורפורד. השניים נראו עצבנים ביציעי אולם הפועל ת"א — דיווחו של יוסף חכם *** ביום-הכיפורים נרשמו 119 לידות. אחת מהן היתה של תמר קצורין, רעייתו של מאמן הפועל הגליל-העליון, מולי קצורין. למשפחת קצורין בת, שרון, והמשפחה — מוסר יצחק ויסחוף — יכלה לבשר לחברים כי הפעם נולד בן *** ד"ר אילן גונן, רופא קבוצת הכדורסל של אליצור נתניה, הוזמן להשתתף בכנס רפואה ספורטיבית מטעם איגוד הכדורסל הים-תיכוני. הקונגרס עומד להיערך בחודש מארס 1989 ב...תוניס. גונן השתתף בכנס דומה, שנערך בצרפת, ושם נבחר כחבר בוועדה הרפואית, למורת-רוחם של נציגי מדינות ערב *** קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה ששבעה מרורים בשנים האחרונות מהזרים שלה החליטה העונה, לקראת פתיחת הליגה מחרתיים, ללכת "על בטוח" ולהחתים שני זרים שכבר שיחקו בעבר בישראל: בובי ואלאס, שכיכב באליצור קרית-אונו כשהיתה בלאומית, וראנדי אוונס, ששיחק בהפועל חולון. מאחר שמסמכיו של אוונס טרם הגיעו החלטו לרשום את דארל בריידן, אך בחיפה מקווים כי היום, המועד האחרון לרישום זרים, שלא על-תנאי, יצליחו להחליפו באוונס. מעניין לציין שבריידן ואוונס שיחקו באותה קבוצה בספרד ***

שטיינהאואר אומץ בפלורידה

*** הקהילה היהודית בפלורידה אימצה את הכדורסלן הבין-לאומי תומר שטיינהאואר, שחקן מכבי חיפה ונבחרת ישראל, המתאמן במכללת טמפה בדרום-פלורידה. יוסף גלזר מוסר כי הכדורסלן סיפר בשיחה טלפונית עם חבריו בארץ שאימוני הכושר של הקבוצה מתחילים ב-6 בבוקר, דבר שהקשה על הישראלי, הרגיל להתעורר בארץ בשעה מאוחרת. מאז שמונה בובי משטל כמאמן מכללה זו היא ניצחה ב-42 משחקי-ליגה ונוצחה ב-14 בלבד *** רומן בספורט החיפני: כדורסלן מכבי חיפה, אסף ברנע, ומתעמלת הפועל קרית-ביאליק, דפנה בן-יצחק, שהיתה בעבר מועמדת לתואר מלכת-היופי של ישראל. השניים ניראים לאחרונה הרבה ביחד *** שבועיים לאחר נשואיה של הכדורסלנית הבין-לאומית רונית דיאמנט, ובחיפה כבר חגגו כדורסלניות נבחרת ישראל בחתונה נוספת. שחקנית אליצור ת"א והנבחרת, זיוה רון (27), באה בברית-נישואין בסוף השבוע במלון דן קיסריה עם אילן בק (31), סוכן ביטוח שהיה כדורסלן בקבוצת הנוער של מכבי חיפה וכיום מטובי שחקני הסקוואש במרכז החיפני *** צעיר שופטי הכדורסל בליגה הארצית יהיה בעונה הקרובה יערי ריינישׁ (21), בנו של ראש המועצה המקומית נשר, שמואל ריינישׁ. בליגה הארצית ישפוט צעיר נוסף, עידו ברגמן (23), בנו של השופט הבין-לאומי לשעבר והמשקיף, יוסף ברגמן, שנישא לפני שבועיים. כנשוי צעיר וטרי כבר הספיק להרחיק בשבוע שעבר את חיים זלוטיקמן במשחק-אימון בבירה בין הפועל ירושלים ומכבי ראשל"צ. גם זלוטיקמן הוא חיפני לשעבר, כמו עידו ברגמן. השניים עקרו לאוור תל-אביב ***

הוותיקות גוייסו

*** שוער הכדוריד ההונגרי, יוסף מרקש, בן ה-32, שגובהו 1.96 מטר, ששיחק בליגה הראשונה בהונגריה, מרוצה מהאימונים בקבוצת הכדוריד של הפועל רמת-גן, לשורותיה הוא מתכונן להצטרף. גם מאמן הקבוצה, שלמה הופמן, מתלהב מהשוער ההונגרי. בינתיים מתגורר פרקש, שהוא גרוש, בדירתו של הקפטן הרמת-גני, אמיר גרא, בסביון — דיווחו של יוסף חכם *** ועוד בכדוריד. קבוצת הנשים של מכבי הארזים רמת-גן, קבוצה מצטיינת בעבר ומשופעת בתארים, נסוגה לאחרונה והותירה את הכתרים והתהילה בידי הקבוצה הצעירה של מכבי קרית-שרת/חולון. הדבר לא מצא חן בעיני היו"ר הוותיק, ישראל וידס, שגייס את כל הכדורייניות הוותיקות של המועדון ומקווה, בעזרתן, לזכות שוב באליפות ובגביע. השחקניות שיחזרו לככב הן מנטה בר, טובה לנל, סמדר סניור, תמר הג'בי, ודה סרינה, וכן עליזה פריץ מאליצור הרצליה *** מאמן הכדורעף הוותיק, מי שאימן גם את נבחרות הגברים והנשים של ישראל, אבי הולצמן, אמור היה לאמן את קבוצת-המשנה של הפועל קרית-אתא עונה נוספת בליגה הארצית. בינתיים הועלתה הקבוצה (לקרית-אתא יהיו שתי קבוצות בלאומית) לליגה הבכירה, בגלל התפרקותה של הפועל שריד. הולצמן, החושש להישארותה של הקבוצה בלאומית, החליט שלא לעלות לליגה ולהסתפק באימון קבוצת הנערים של האגודה, עמה זכה בראכל *** הפתעה: אפשר היה לראות את הטניסאי שלנו בסיאול, עמוס מנסדורף, בטלוויזיה הירדנית. כדרך-כלל נוהגת רשות השידור הירדנית להתעלם מספורטאים ישראלים. כבר היו מקרים שכאשר הופיע ספורטאי ישראל "החביאה" אותו הטלוויזיה הירדנית, והכניסה קטע פירסומי... הפעם נראה מנסדורף מנצח את יריבו הקוריאני. כנראה שזו היתה פאשלה, שכן קשה להניח — מרגיש יצחק ויסחוף — שהירדנים שינו את מדיניותם *** לא בכל יום מוזמן עסקן ישראלי לקונגרס בין-לאומי בבולגריה. מנהל היחידה לחינוך גופני בטכניון, מאמן-הכדורגל משה ששון, יצא לסופיה לקונגרס הבין-לאומי לספורט אוניברסיטאי כנציג אס"א ***

שבתאי לוי לא ידע

*** כשהופיע בשבוע שעבר מאיר נזהר, כדורגלן הפועל מכרסבא, באימון הפועל ת"א, העלה מישהו רעיון שאולי כדאי להעביר לכפר-סבא, כתמורה לנזהר, את שבתאי לוי. הדבר לא פורסם שכן לוי לא היה בסוד-העניינים ובהפועל ת"א לא רצו לפגוע בכדורגלן, השוכב בגלל הרתקה בגמר גביע-המדינה וכן על חריגה בתקנון התשלומים *** אמרגן פרטי מתכנן נשף-ענק ב...איצטדיון בלומפילד, אליו ינסה להביא את הזמרים שלום חנוך ושלמה ארצי. אם אכן ייצא הדבר לפועל תזכה גם הפועל ת"א בנתח כספי ניכר *** במשחק הליגה הארצית בכדורגל, בין הפועל בת-ים ומכבי פ"ת, התנחמו הבת-ימים המנוצחים (2:0), כי במשחקים הקרובים יופיע בשורותיהם גיל לנדאו. למרות התאכזבו מאוד כאשר לנדאו הופיע במדי הפועל ת"א נגד בית"ר ירושלים (0:1) *** יצחק ויסחוף שהביא קטעים אלו, מוסיף כי עמי סלומונוביץ משמש כמנהל קבוצת הכדורגל של הפועל בת-ים, בשורותיה שיחק שנים רבות. אולם סלומונוביץ אינו מוכן לוותר על פעילות, ולפיכך חתם על חוזה הופעות במכבי בת-ימי מליגה נמוכה. לכל משחק שיופיע יקבל ...1000 שקל *** משה צחר, בן ה-84, היה ראש עיריית טבריה שנים רבות, עד לשנת 1977. במשך שנים היה פטרון קבוצת הכדורגל של הפועל טבריה. כשהקבוצה הפגינה נגד קיפוחה בתל-אביב עמד בראש הבאים באוטובוסים מטבריה. כיום, אין עוד צחר הולך לתחרויות, אבל הוא עוקב אחרי הישגי הקבוצה. בשבת שעברה, סיפר בתכנית ראדיו בקול-ישראל, עקב אחרי מהלך המשחק בין הפועל טבריה ומכבי נתניה ב"שירים ושערים". כל הזמן — גילה צחר — היתה לי הרגשה שטבריה תבקיע: "מאד שמחתי שמרדכי אבו-חצירה כבש שער בכורה בליגה הלאומית" — דיווחו של יוסף חכם *** גם האוהדים המושבעים של הפועל חיפה התקשו לדעת מיהו אילן שקד שהבקיע את שהשער השני לזכות הפועל חיפה במשחק-החוץ נגד מכבי רמת-עמידר, במחזור-הפתיחה. יוסף גלזר מציין כי המרובר בכדורגלן בן 27, ששיחק לפני שבע שנים בקבוצה הבוגרת כשוער אומנה ע"י שמעון שנהר. הוא נעלם בעת שרותו הצבאי, אחר-כך התרכז בלימודיו כמהנדס תעשייה וניהול בטכניון ובתום ארבע שנות היעדרות חזר לשחק בליגה ג' בהפועל חליסה וקרית-חיים. המאמן רוני דורה שראה אותו נזכר בו והחליט להחזירו לקבוצה החיפנית *** אחרי ש"חטפה" מהפועל חיפה את קשר-הרכש, ברוך מימן, מנסה הפועל טבריה ל"דוג" גם את מלך-השערים החיפני, רוני מלכה. טבריה כבר הפנתה למלכה הצעה קוסמת. בעקבות זאת החליט מלכה להחרים את אימוני הקבוצה החיפנית והוא תובע שחרור *** שניים מכדורגלני הפועל חיפה יעברו למכבי עפולה מליגה א', צפון. יהיו אלה המגן אבנר חדד והחלוץ אהרון פרידית. גם מאמן מכבי עפולה, אהרון בהן, הוא יוצא הפועל חיפה *** בדרבי של נצרת בליגה א' ייפגשו שני בלמי-עבר מצטיינים משני עברי המתרס: הבין-לאומי של מכבי חיפה, ישעיהו שווגר, יהיה מאמן הפועל בני-נצרת והייום טל, בלם הפועל חדרה, יאמן את מכבי אח"י נצרת *** צעיר שופטי הכדורגל הלאומים, יעקב בן-יחמו (26), הוא אקדמאי בעל תואר ראשון במדע-המדינה באוניברסיטת חיפה ומשמש כמנהל המחלקה לנוער במועצה המקומית מעלות-תרשיחא. קודם-לכן היה מנהל-הצגות בתיאטרון העירוני בחיפה. את צעדיו הראשונים עשה דווקא ככדורסלן בקבוצת הנוער של הפועל חיפה ***

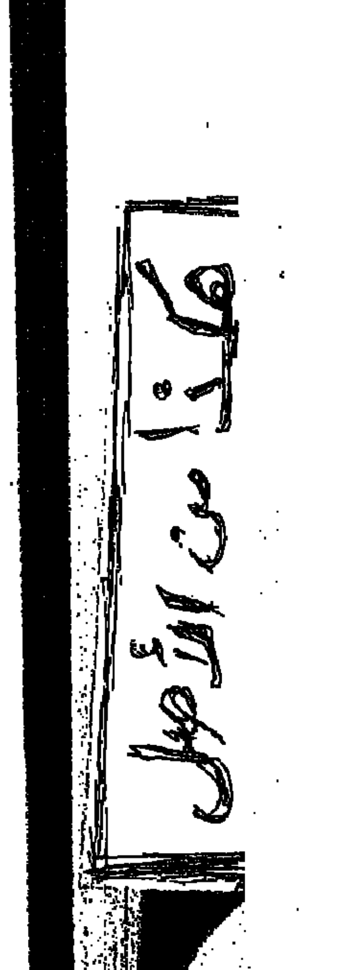

טלוויזיה

יום א' – ערב סוכות

09.05 [illegible] רצף רצף הטלטקסט. 09.15 סאו סאו, האריה והארנב. 10.10 [illegible] נעגועים לחברים. 10.35 המול [illegible] פרק 1: יום פתוח. [illegible] פרק 1: גב'י ודניאל הם [illegible] שאמם נוסעת לסינגפור. [illegible] לעבור לבית קרובי־משפחה [illegible] להישאר בביתם ולנסות את [illegible] 11.00 והריזה, שידור [illegible] 12.00 שידור חי מאולימפיאדת [illegible] הרמת משקולות (גמר). [illegible] רצף רצף הטלטקסט. 14.05 [illegible] „מחול הרוח חום". קורותיה של [illegible] 16.30 דרמה לילדים [illegible] 17.40 שלוש, ארבע חמש [illegible] סוכות בטבע — ילדים במתנה [illegible] על החג ומנהגיו ועל הקשר [illegible] 18.30 קיצור החדשות (ערבית). [illegible] סרגם דרבי (ערבית). [illegible] 1. החללית היוגד [illegible] 2. מהר על יונקים (ערבית). [illegible] (ערבית). 20.00 יומן ערב [illegible] 21.00 חדשות. 21.15 מגדים משירי [illegible] 22.10 סרט קולנוע רבי אברהם [illegible] (1979), קומדיה על בחור [illegible] שנשלח להיות רב הקהילה [illegible] משתתפים: ג'ין וילדר [illegible] 00.05 פסוקו של יום והחדשות [illegible] 00.10 אליסטירת סאול: יומן לילה [illegible] 01.00 סרט טלוויזיה משמר לילה [illegible] 02.10 בלוז (חלק א'). ליגרה [illegible] ליטה גאלווי, ארני [illegible] 03.10 פרק בסדרת סרטי [illegible] „בולמן". 04.00־09.00 [illegible] (ש"ג. א. א"ק וחצאי [illegible] אנווף מוקרמות. ג. תקציר.

[illegible]

[illegible] שבעת המינים. 18.45 [illegible] שלוש המישאלות. 19.00 [illegible] הבינלאומי בחיפה. 20.00 [illegible] ארוחת חג. 20.10 לקראת [illegible] היאוקליפים בחיפה. 21.15 [illegible] — 40 שנה אחרי.

יום ב' – סוכות

[illegible] (ערבית). 16.32 את, [illegible] מי לואים. בתפקיד את בכתי [illegible] בסדר הטוב של [illegible] 18.00 בירור הוצ'לארץ — [illegible] מסנרו בלט [illegible] דוראן. 18.30 [illegible] בעיות הסרט עוקב [illegible] והל בתחום הרפואה [illegible] בפעם הראשונה וכלה [illegible] באמנות ובאנרגיית השמש. [illegible] (ערבית). 20.00 יומן [illegible] 21.00 מבט לחדשות. 21.35 [illegible] ים סוף המשדר הזה [illegible] הקטעים שהועברו בשידור [illegible] לארה"ב, לאנגליה ולישראל [illegible] במבצע משותף של [illegible] הטלוויזיה הישראלית. סדרת [illegible] העוללים לבעלי החיים [illegible] 22.15 סוכת שלומך — תכנית [illegible] ישראל בחג הסוכות בזמר [illegible] להקת עולי אתיופיה, [illegible] להקת „שבע אחיות", [illegible] 22.55 סרי מיימון — [illegible] 00.15 פסוקו של יום. החדשות [illegible] יומן אולימפי.

[illegible]

[illegible] 19.08 מרעתיר — [illegible] מרבר על החלל והמרחב, על [illegible] לטים כבריה"מ ועל [illegible] שכב הלבון מוערי [illegible] 19.30 סרט [illegible] — הסרט עורך מסע [illegible] באמצעות איורים [illegible]

שלישייה לפסנתר כנור וצ'לו; ומלינסקי: בת־הים טואמה סימפונית. אלגר: קונצ'רטו בסי מינור לכנור ותז. היידן: סימפוניה מס. 92. 11.57 פינת השיר, משירי זלדה. 12.00 אמנים באולפן: דורית פלק: כנור. רחל קירשטיין־כהן: פסנתר. מוצרט: סונטה בסי במול מג'ור. ק. 454 מאסנה: הרהור. בלוך: ניגון מתוך בעל שם. אנגל: מחול, אופוס 20/2: ויאניאבסקי: פולונז בריאנט, אופוס 21: סרסאטה: נעימות צועניות אופוס 20. 13.05 בהאזנה נינוחה: שופן: 1. אמפרומפטו: 2. סונטה לצ'לו ולפסנתר: 3. שלישייה לפסנתר, כנור וצ'לו: 4. קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ולתז. 15.00 רסי פסנתר. 16.00 פרקי מקהלה לקראת חג. 18.00 מוסיקה כאן ועכשיו. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 קונצרט ליל החג: גסטולדי: בלטים לזמרה, לנגינה ולמחול: באך: סוויטה מס' 4 לתזמורת: מנדלסון: פרק תהילים: בוסקוביץ: שרשרת הזהב: שוברט: סימפוניה מס' 5. 22.30 מן המקורות, מנהגי סוכות אצל עדות ישראל. 23.00 מחזורי יצירות, הרביעיות של בטהובן.

רשת א'

07.30 ישן בעניין, שירים ישנים. 08.05 תוגה, עם בני הנדל. 09.05 טלרדיו, שירות מידע למאזינים. 10.05 פניני בוקר. 11.05 ירוק ירוק שירים ירוקים. 12.05 מעורב ים־תיכוני. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.05 בראש צעיר, תכנית לחג. 15.00 והיית אך שמח, תכנית לחג הסוכות. 16.05 שירי עדות לסוכות. 17.05 שירים עבריים. 18.05 התשמע קולי, על המשוררת רחל (ש"ח). 19.00 שידורים לעולים. 22.05 המכשפה, על־פי מחזה של אברהם גולדפדן כפי שהועלה בתיאטרונו של גיורא גודיק. פזמונים: חיים חפר, משתתפים: יוסי בנאי, שמוליק סגל, נירה גל, שמעון בר ואחרים.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 סעו לשלום, עם גדעון הוד. 09.05 בראש צעיר, לילדים ולבני־נוער. 10.05 כל צבעי הרשת עם יואב גינאי. 12.05 אלף־אלף בבית, עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום, חדשות ופזמונים. 14.05 רגעי קסם. 16.05 ושמחת בחגך, שירים ומקראות לחג עם דן כנר. 17.05 סיפורים ארץ־ישראליים, עם יצחק נוי. 18.05 זמרת הארץ: משירי דוד זהבי. משתתפים: ברעו, שרעבי, נורית גלרון, שלמה יידוב, רני ליטני, מזי כהן וגלי עטרי. עם אהוד מנור. 19.05 זרמים ביהדות, עם נשיא התנועה הקונסרבטיבית פרופ' איסמר שורש (ש"ח). 20.05 פייר בנוסטן בירושלים, אילתורי גיטרה וקול. 22.05 חג אסיף, תכנית לחג. 23.05 מת אב ומת אלול על דמותו ושירתו של ר' שמואל הנגיד מגדולי המשוררים בתקופת תור הזהב בספרד משתתפים: אריה זקס ועדי צמח (ש"ח). 00.05 הוי ארצי מולדתי.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר שירים עבריים. 06.30 סוקוחים עין, החדשות הראשונות. 07.07 תוספת בוקר, עם צביקה ספירא, ועיתוני ערב החג. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר, עם אלי ישראלי. 10.05 מכת שמש, מערכונים ופזמונים. 11.05 קולה של אמא, עם אלכס אנסקי. 12.05 סגולי חג, עם דורי בן זאב. 14.05 על המפה, מגאזין למטיילים בסוכות. 15.05 תזמורת חיל האוויר מארחת את מיטב אמני ישראל: עופרה חזה, אילנית, אלי לוזון, רבקה זוהר, יהודה כהן, ג'קי מקייטן וטוביה צפיר. מנצח: נגסי ברנרס. 16.05 אל תלעגו לרש. אלי ישראלי משוחח עם אריק איינשטיין על אברהם חלפי ושירין (ש"ח). 17.05 שירים לערב חג. 18.05 אסיף, עם המשורר אורי ברנשטיין. 19.05 קונצרט לערב חג. 20.05 לא על הלוף לבדו, שעתיים של מוסיקה ומשחקי רדיו. 22.05 מרתון שמוליק קראוס. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי חג.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר, וותיקים וטובים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 מה, כבר תשע? 10.05 דברים טובים. 11.05 „70 פלוס". רצף להיטים משנות ה־70 וראשית שנות ה־80. 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בערב חג. 15.05 לפנות ערב, שירים עבריים. 17.05 שירים הם חברים. 19.05 זמר שכזה, שירים עבריים. 20.05 מתרות. 22.05 טיול לילי, שירים עבריים. 23.05 ענוג הוא הלילה.

יום ב' – סוכות

קול המוסיקה

(ת) תקליטור. 07.10 שחרית לחג — ארה: סימפוניה מס' 4 ברה מינור (להקת קנטילנה/א. שפורד) (ת) מוצרט: סימפוניה קונצרטית במי במול מג'ור לכנור, ויולה ותז. ק. 364 (י. פרלמן/פ. צוקרמן/התז. הפילה. הישראלית/ז. מהטה) דבוראק: רביעיית פסנתר במי במול מג'ור אופוס 87 (א. רובינשטיין / חברי רביעיית גוורנריו) שומאן: סימפוניה מס' 1 בסי במול מג'ור אופוס 38 (אביב) (התז. הפילה. הניו־יורקית/ל. ברנשטיין) (ת). 09.00 קונצרט לבוקר חג — ולנקה: סונטה מס' 4 בסול מינור לשני אבובים, בסון ובאסו קונטינואו (נ. גלצנר) (ת) רוסיני: סונטה מס' 1 בסול מג'ור לתז. כלי קשת (הסולנים מונטה/ק. שימונה) בטהובן: קונצ'רטו בדו מג'ור לפסנתר, כנור, צ'לו ותז. אופוס 56 (י. קליכשטיין/ח. לרדו/ש. רובינסון/התז. הקמרית האנגלית/סר. א. גיבסון) (ת) ק.מ.ע. באך: „בני ישראל במדבר". אורטוריה (ס. גסטי/ק. גייר/א. הפליגר/ת. פריי/ מקהלת האקדמיה ותז. סימס. של רדיו ברלין/ מ. לנגג). 11.57 פינת השיר — משירי זלדה. 12.00 מן הסרטים. 13.05 קונצרט לצהרי חג: בויס: סימפוניה מס' 8: באך: קנטטה מס' 103: מוצרט: סימפוניה קונצרטית לכלי־נשיפה ולתזמורת: שופן: וריאציות לפסנתר ולתז. על נושא מתוך „דון ג'ובאני" שומאן: סימפוניה מס' 3, „הריינית". 15.00 מוסיקה ישראלית. 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם: גרעתן קרמר: כנור/קים קשקשיאן: ויולה/יו־יו־מה: צ'לו: בטהובן: סרנדה ברה מג'ור, אופוס 8: שניטקה: שלישייה לכלי קשת: מוצרט: דיברטימנטו ק. 563. 18.00 באומר ובצליל: זמיר וצפע, היינה בפריס. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו: שידור ישיר מאולם תיאטרון ירושלים הוירטואוזים של מוסקבה/ ולדימיר ספיבקוב: מוצרט: סימפוניה מס' 15 בסול מג'ור: מוצרט: קונצ'רטו בלה מג'ור לפסנתר ויבגני קיסין; ויואלדי: עונות השנה ולדימיר ספיבקוב. 23.00 מחזורי יצירות: הרביעיות של בטהובן.

רשת א'

07.30 ישן בעניין, שירים ישנים. 08.05 שירים לחג. 09.05 סיכתיות ותכליתיות, עם ר"ד חיים שאול ברטוב. 10.05 מילים שמנסות לגעת. השדוקיק בוכה: דיוקן של המשוררת אסתר ראב (ש"ח). 11.00 רדיודרמה: חלום ניו־יורק (הצגת תיאטרון קרום): מאת: יצחק גורמאגרגורן ובביום, מוסיקה: איציק ינקלביץ, משתתפים: לבנה פינקלשטיין, גרשון שמר, אלברט אילוז ושושה גורן. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.05 בראש צעיר, תכנית לחג. 15.05 תוגה, עם בני הנדל. 16.05 בן הארץ (ש"ח). 17.05 סיפור ושיר לחג. 18.05 אושפיזין, מתוי חג הסוכות. 19.00 שידורים לעולים. 22.10 בסוכות תשבו שבעת ימים. 22.05 שירים עבריים.

רשת ב'

07.00 זמר לחג. 08.05 בראש צעיר, תכנית לחג. 09.05 חו חיוך, מערכונים וקטעי הומור. 09.55 לאן נטייל בחג. 10.05 עוד נתראה. עם שמשון בר־נוי כוכב הזמר העברי בסוף שנות ה־40 וראשית ה־50 שהלך לעולמו לפני כחודשיים. (ש"ח). 11.05 המוסד לבירות לאומי, עם מוטי גלעדי וגרי יגיל. 13.05 סוס בודד הייתי, יהודית הנדל מספרת על אבות ישורון. 14.05 בפרדס ליד השוקת, פגישה עם יהורם טהרלב ועם שיריו. 15.05 השלווה שבין סער לסער, משירי זאב, במלאת 20 שנה למותו. 17.05 מעבר לים, אליעזר שמואלי מנהל בית התפוצות מספר על שבע קהילות יהודים בעולם. 18.05 „50 שנה להסכם מינכן". ההסכם האחרון שחתם את פרוץ מלחמת העולם השניה. 20.05 חיילים יוצא לדרך, משירי הלהקות הצבאיות. 21.05 על הגורן כליל לבנה, חרים מקלטים מכנס מספרים. 22.05 חזן ברכה, שירים בסגנון חסידי. 23.05 בשנה הבאה, והאסטרולוג אילן פקר על תשמ"ט. 00.05 הוי ארצי מולדתי.

גלי צה"ל

07.05 יופי של שירים. 08.05 מעל ומתחת לשמיכה. 09.05 מקולה עליזה לחג, עם שרה דורון. 10.05 הדרך, עם יוסי בנאי בתכניתו החדשה. 12.05 אסיק, עם מתי כספי. 14.05 קאנטרי בחורשה, עם חברי הפסטיבל סולם יעקב שייערך בחורשת טל. 16.05 „100 שנה לבאר טוביה". 17.05 שירים למוצאי החג. 18.05 גלגלי צה"ל, מבזקי חדשות, עדכוני תנועה, דיווחי ספורט ומוסיקה. 20.05 צער וחצי, תכנית מיוחדת לפתיחת עונת הכדורסל. 21.15 מבט לחדשות. 21.00 לילה לא שקט. 22.05 מסורת מסורת. 23.05 יומן השנה, מגישים: אילנה דיין ותום שגב (ש"ח). 00.05 ציפורי לילה, עם יותם ראובני. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

רשת ג'

07.09 בוקר של זהב. 09.05 כרטיס בכיוון אחד. 11.05 כמו צמח בר, השירים היפים שרה חוה אלברשטיין. 15.05 נעימה וזמר. 17.05 יהודית רביץ ונורית גלרון במופע חגיגי משותף בתיאטרון ירושלים. 19.05 זמר שכזה, שירים עבריים. 20.05 מתרות. 22.05 טיול לילי, שירים עבריים. 23.05 ענוג הוא הלילה.

תיקון טעות

ברשימתו של אשר שילוני מיום ה', 22 בספטמבר, „קרא לי את" חלו כמה שיבושים מהותיים. במקום: לרגע הצטערתי על שהבנתי אותו, יש לכתוב: הכבתי אותו. במקום: היחסים בינינו יתוחמו לאחר יחסי חולה — את, יש לכתוב: מעבר ליחסי תלה — את. במקום: צעירים שהתנפלו ל־3 אחים ערבים באחד מבתי החולים באיזור, יש לכתוב המועסקים באחד מבתי־החולים. במקום: הצעירים שלנו היהודים־קיצוניים יש לכתוב: הצעירים שלכם היהודיים.

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון

תיק בנין 5384

הודעה על פי סעיף 149(1)ג לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 112 בגוש 7167 ברח' גורדאו מס' 13 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 3.66% משטח המגרש 597 מ"ר בשתי הקומות.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב"2.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

ע' ה. שרון, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

רדיו

יום א' – ערב סוכות

קול המוסיקה

07.08 צלילי בוקר. [illegible]

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30
אסתר: ללא מעצורים 7.30, 9.45
אורלי: פגישה עם המוות 7.30, 9.45
בן־יהודה: פרסידיו 7.30, 9.45
בית ציוני אמריקה: לול 7.30, 9.30, 11.10
גת: בוקר טוב ויאטנם 7.30, 9.40
גורדון: החגיגה של באבט 7.30, 9.45
דקל: ביג 7.10, 9.45
דרייב אין: מחיר הבגידה 7.30, 9.30
סקס 12.00
חדר: אדי מרפי מגלה את אמריקה 7.30, 9.45
לימור חדש: מגפיים לוהטים 7.45, 9.45
טיילת 1: מעריצה צמודה 7.30, 9.45
טיילת 2: שם המשחק 7.30, 9.45
טיילת 3: מוכת ירח 7.30, 9.15
פאר: כוח משיכה 7.45, 9.45
פאריס: ליידי איב 7.15, 9.30
שוער הלילה 23.30
רב־חן:
חן 1: פרנטיק 7.35, 9.55
חן 2: בעל בהשאלה 6.40, 9.40
חן 3: פרחים בעליית הגג 7.45, 9.45
חן 4: הקיסר האחרון 7.35, 9.45
חן 5: טומי 7.45, 9.55
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45, 9.15
תל־אביב: חתיך מבוקש 5, 7.30, 9.45
תכלת: הקומיסרית 7.30, 9.45
לב:
לב 1: הנסיכה הקסומה 8.00, 10.00
לב 2: החיים הם נהר ארוך ודוגע 7.40, 9.55
לב 3: אהבנו כל כך 5, 7.45, 10
לב 4: חופשה בכפר 7.30, 9.55
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7, 9

רמת־גן

ארמון: ללא מעצורים 5, 7.30, 9.50
לילי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5, 7.30, 9.50
רב־גן:
גן 1: בוקר טוב וייטנאם 7.25, 9.50
גן 2: פרנטיק 5, 7.30, 9.50
גן 3: פרחים בעליית הגג 5, 7.25, 9.50
גן 4: הנסיכה הקסומה 7.30, 9.50

גבעתיים

חדר: פרסידיו 5, 7.30, 9.30

באר־שבע

חן: נס ברחוב 8 7.15
חרשה 9.30

ירושלים

אוריון: אדי מרפי מגלה את אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: פרנטיק 7.15, 9.15
רון: בעקבות האיגואנה הכחולה 9.30
כפיר: פרסידיו 7.15, 9.30
אורגיל: בוקר טוב וייטנאם 7, 9.15
מיטשל: החיים הם נהר ארוך ודוגע 4, 9
סמדר: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 7, 9.15
חביב: סגור לרגל שיפוצים
עדן: חתיך מבוקש 4.30, 7.15, 9.15
אורי:
סנטור 1: מעריצה צמודה 4.30, 7, 9
סנטור 2: פגישה עם המוות 7.30, 9.30
סנטור 3: עלובי החיים 5, 8.45
סנטור 4: נס ברחוב 8 4.30, 7, 9
תיאטרון ירושלים: תשוקת באמריקה
יום ב' ד' ה' 7, 9.30
יום ה' 5
אינספריה 1: סקין בלוז 11.30, 9.30
אינספריה 2: כוח משיכה
17.00, 19.15, 21.30
בית אגרון:
ביום א'
ביסל ג'וס 21.30
מציצים 23.00
מוכת ירח 24.30
ביום ב'
ריקוד מושחת 16.00
שם הורד 18.00
מציצים 20.15
פינק פלויד — החומה 22.00
שם הורד 24.00

חיפה

אורה: קפה בגדד 4.30, 7, 9.15
חן: פרחים בעליית גג 4.15, 6.45, 9.15
רב־חן 1: בוקר טוב וייטנאם 6.45, 9.15
רב־חן 2: בעל בהשאלה 4.30, 7, 9.15
עצמון 1: מצלמה בלי בושה 2, 4.30, 7, 9.15
עצמון 2: שם המשחק 5.20, 8.30
עצמון 3: מגפיים לוהטים 7, 9.15
שביט: הקיץ של אביה 7, 9.15
רון: אדי מרפי מגלה את אמריקה 4.30, 7, 9.15
רב־אור:
רב־אור 1: פרנטיק 6.45, 9.15
רב־אור 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 6.45, 9.15
אורלי: מת לחיות 7, 9.15
קרן אור המערש: החגיגה של באבט 5, 7.15, 9.15
פאר: ללא מעצורים 4.30, 7, 9.15
מוריה: מחיר הבגידה

נתניה

שרון: מצלמה בלי בושה 5, 7, 9.15
אסתר: מגלה את אמריקה 7.15, 9.30

חולון

מגדל: ללא מעצורים 7.30, 9.40
ארמון: כוח משיכה 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: אדי מרפי מגלה את אמריקה 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 6, 9

פתח־תקוה

היכל 1: מצלמה בלי בושה 7.45, 9.45
היכל 2: מגלה את אמריקה 6.45, 9.45
היכל 3: הנסיכה הקסומה 7.45, 9.45

עפולה

מפתחון: פרסידיו 9.30

ראשון־לציון

רון 1: מצלמה בלי בושה 7.15, 9.15
רון 2: מגלה את אמריקה 11.00, 7.15, 9.30
רון 3: סירונות 11.00, 7.15, 9.15

תן טרמפ לחייל

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
שמעונים

המשרד: חוות איבים ת.א. שער הנגב ת.ד. 50, שדרות טל. 051/899696

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה על ידי ארגון משקי הנגב וחברת על ניר מרח' הדרוץ 6 תל־אביב בקשה לשימוש חורג סעיף 149 (1) לתקופה של 3 שנים. דהיינו: הקמת מנחת למטוסי רסוס. המקום: פרדס קיבוץ בארי.

כל המעונין בקרקע יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית „שמעונים" בימים ובשעות הרגילות (8.00—12.00) ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני עותקים לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום מודעה זו.

אברהם רוזנמן, יו"ר הועדה המקומית שמעונים
תאריך: כ"ב אלול תשמ"ח, 4.9.88

הבימה
התיאטרון הלאומי
מחר יום ב', 26.9
סאלח שבתי: 20.30
בית־ספר לנשים: 20.30
הנפש הטובה מסצ'ואן בתיאטרון באר־שבע: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 26.9 בשעה 21.00
שלמה ניצן מספר עגנון

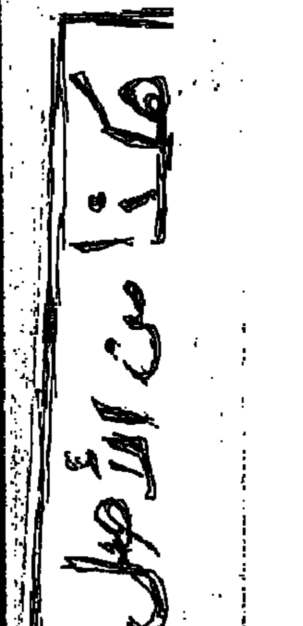

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

ראשון — ערב סוכות
בת־ים: מזור — חביבה רייק 20
חולון: קופ"ח עין יהב — בן גוריון לנראו 16
ירושלים: קופ"ח — מר. רוממה, המ"ג 28
נתניה: גבע — שער הגיא 14
פתח־תקוה: קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן: רמת־גן — ביאליק 51
תל־אביב: בס — פרישמן 66
ארלוזורוב — ארלוזורוב 76
חיפה: חניתה — חניתה 22

שני — סוכות
בת־ים: עצמאות — בלפור 78
חולון: תיקוה — כפר סטרומה
ירושלים: הר חוצבים (תג)
קופ"ח מר. רוממה המ"ג 28 (מצ"ח)
נתניה: הנשיא — שד' ויצמן 56
פתח־תקוה: קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן: רמת יצחק — שד' ירושלים 96
תל־אביב: נצח ישראל — כ"כר נצח ישראל 11
בבלי — עוזיאל 1, פ. טולדנו 10
חיפה: הנשיא — שד' הנשיא 33

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה - טל' 100. באר־שבע, טבריה, נתניה, נצרת - 100. אילת - 244. חדרה - 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ראשון
הדסה ע"כ - ילדים, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.
שערי צדק - פנימית, נשים
ביקור חולים - כירורגית
חג סוכות
הדסה ע"כ - כירורגית, אורטופדית.
שערי צדק - עיניים
ביקור חולים - ילדים, א.א.ג.
משגב לדך - נשים. הדסה הר"צ - פנימית
יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02־243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04־229488 (11.00–20.00)
גליל מערבי - 04־922222
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222782.
„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני נוער 03־222728 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הקופ"ח לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00–23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00–24.00. בשבתות ובחגים בין השעות 15.00–21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל': 523566. פתוחה כל יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעבר) קומה א'. טל': 03־285832, 294869.

מרכז סיוע לנפגעות אונס
לפניה האיזור הצפון, טל' 03־523432 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־537171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — טל' 04־988410
ער"ן נתניה — טל' 053־335316
ער"ן כפר־סבא — 052־915999
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111

סילוק מטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; רמלה — טל' 054־21022; עפולה — טל' 93333; קרית־גת — טל' 051־881333; באר־שבע — טל' 057־74767; אשדוד — 055־31333; שק"ל בגוש דן, טל' 03־530848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

מפקד עיוורים ארצי

המרכז לעיוור בישראל — ארגון הג[illegible] האגודות המטפלות בעיוורים, יחד עם ה[illegible] לעיוור של משרד העבודה והרווחה, [illegible] בימים אלה מיפקד ארצי של כל העיוו[רים] הרשומים בישראל. מטרת המיפקד היא [illegible] את המידע הקיים על העיוורים ה[illegible] בישראל ולהקים מאגר מידע מרכזי [illegible] למרכז לעיוור לייעל ולשפר את ה[illegible] הפרטניים והקהילתיים הניתנים לעיוו[רים]. בארגון המיפקד מסייע למרכז ד"ר [illegible] אפידימיולוג מהאוניברסיטה העברית, [illegible] ניסיון רב בסקרים ומחקרי אוכלוסיה. [illegible] הקומוניקט שקיבלתי — מלה במלה — [illegible] לא ברור לי למה מציינים שהמיפקד הוא [illegible] העיוורים הרשומים, לתומי חשבתי ש[illegible] עורכים כדי לאתר את מי [illegible] רשום.

טרמפ לחייל

במסגרת מעשים טובים של עם ישראל בימי החגים פונה חברת החשמל בקריאה גלויה לציבור לתת טרמפ לחייל. בעצם עובדי חברת החשמל מקיימים את מבצע „טרמפ לחייל" במסגרת פעילותם הקהילתית, אבל בימי החגים זה הולך ב„פול ווליום". לאחרונה מחולקת לחיילים בדרכים גלויה שימושית המסבירה להם את מטרת המבצע ומעודדת לשלוח מכתב הביתה. גלויות אחרות מחולקות למאות נהגי חברת החשמל לעודדם לאסוף חיילים ברכבם הפרטי.

מפרחי בר שלא רוססו

מוצרי הכוורת של קיבוץ שמיר ה[illegible] אריזה ועל זו החדשה, על רקע שחור [illegible] מודפסים פרחי בר בשלל צבעים. אלה [illegible] שימו לב — פרחי בר שלא רוססו. זה [illegible] במיוחד לטבעונים ושאר שוחרי בריאות [illegible] המאמינים בפלאי מזון המלכות.

בינינו הקצבים

ברנרד שדלר, יו"ר ארגון הקצבים השווייצרי, הוטס ארצה כאורח מעדניית הכט בכפר שמריהו, כדי להדגים חיתוך והכנה של מאכלי בשר. שדלר (40) מתמחה בשרקוטרי, הכנת מוצרי בשר, הוא בעל מעדנייה יוקרתית על שמו ובוחן ראשי בבחינות גמר של בית־ספר לקצבים בשוויץ. הוא התארח אצל הכט לפני החגים, הדגים ללקוחות חיתוכי בשר לחלקיו השונים והכין מאכלים מיוחדים לחגים, שנמכרו במקום. לא הוזמנו לראות, אבל קיבלנו מרשם של טרין כבד עוף. לא ניסיתי. מי שרוצה (והצירוף של שומן חזיר וחלב לא מרגיז אותו) מוזמן לנסות.

הבטחה והגנה

משהו שאינני מבינה בו, לכן אני [illegible] דברים כמעט כלשונם, בהנחה שיש [illegible] לשירות זה: מערכת אבטחה אלקטרונית מתוחכמת, פרי פיתוח ישראלי, ה[illegible] הגנה אישית והבטחה ביתית פותחה ע"י המהנדס אלי שריד, איש תעשיות [illegible] והיא משווקת ע"י חברת „סקיוכק", [illegible] שעוררה התעניינות רבה בארה"ב ובא[illegible] אירופה. ה„סקיוטק" מהווה שילוב של [illegible] להגנה עצמית ומערכת אזעקה. היא [illegible] בקול צופר על כל נסיון פריצה. [illegible] המצוקה הכלולים בה יאפשרו הפעלה [illegible] בבית ובסביבתו ביום ובלילה. לחיצה [illegible] לחצן השלט רחוק תפעיל את הצופר [illegible] עזרה בכל מקרה של נסיון תקיפה, [illegible] מחלה, התקף לב, ניסיון לאונס או כל [illegible] אחר הדורש עזרה מיידית. המערכת [illegible] ניתנת להעברה מדירה לדירה ו[illegible] אינטרקום המאפשר דיבור דרך דלת [illegible] במחיר ההיכרות 399 ש"ח ותמורת תשלום [illegible] ניתן להוסיף שכלולים כמו גלאים [illegible] גלאי עשן, חיוגן אוטומטי וכו'. זה [illegible] משהו כמו מו־ריחום: חיוני שיהיה [illegible] שלא נזקק.

הרי סיפרתי לכם שנקלעתי לפוסטר של ליכוד...

כמו בסרטים...

שוטרי ניידת תנועה, מחוז המרכז, [illegible] לאחרונה באשה הזועקת לעזרה מתוך [illegible] שנסעה במהירות מטורפת בכביש [illegible] שוטרי הניידת אותתו לנהג המונית [illegible] אך הוא המשיך לנסוע. התפתח מרדף [illegible] הוזעקה ניידת נוספת. כשהשוטרים [illegible] ירויות־אזהרה באוויר. במהלך המרדף [illegible] בסרטים) התנגשה המונית בניידת [illegible] ואחד השוטרים נפצע והועבר לחדר [illegible] בביה"ח מאיר. התקרית הסתיימה כאשר [illegible] המונית והאשה שישבה לידו הובאו ל[illegible] שם הוברר, כי השניים הם בעל [illegible] והמריבה ביניהם פרצה בגלל [illegible] של האיש.

טרין כבדי עוף

(הכין מאיסטר שדלר במעדנית הכט. לא כשר. למי זה מפריע, שלא יתחיל לקרוא).

1½ ק"ג שומן חזיר; 1 ק"ג כבדי עוף; 450 גרם חלב; 60 גרם מלח; 1 גרם גרגרי פלפל ירוק; 1 גרם קרדמון (הל); 5 גרם קוניאק.

מרסקים את הכבדים הטריים במעבד־מזון, עד שתתקבל עיסה אחידה. מוציאים. משרים את השומן בחלב, כדי שיתרכך מעט. מרסקים במעבד־מזון. מוסיפים את עיסת הכבד והתבלינים ומערבלים היטב. מכניסים את העיסה לתבנית גדולה. מחממים את התנור ל־150 מעלות צלסיוס, ושמים את התבנית בתוך תבנית גדולה עם מים. אופים כ־1½ עד 2 שעות.

לישון עם דורותי והחבר'ה

כבר שנים אחדות הילדים של עולם השפע ישנים בין מצעים המקושטים בדמויות מעולמו של וולט דיסני, חולמים מיקי מאוס ומתעוררים עם פו הדב. עכשיו גם הקוסם „מארץ עוץ הצטרף לחבורה העליזה, ומי שההורים שלו מוכנים לשלם 110.62 ש"ח תמורת מערכת (של כיתן) הכוללת סדין עם גומי, ציפה וציפית — יבלה את הלילה עם דורותי הקטנה, דחליל בלי ראש, איש הפח בלי לב והאריה שפעם היה פחדן. אולי הכניסו לחבורה גם את המכשפות הטובות והרעות, את הקוסם, את ראש לדעת והמוס המעופף, אם כי יש להניח שהמעצבת עמירה לויט הסתפקה בדמויות הבסיסיות.

מקרר את החדר מחמם את הרחוב

חרגע ההיסטורי: חונכים את הקלורימטר. ההשקעה — 600 אלף דולר; החסכון הצפוי — 2.4 מיליון ש"ח לחודש. בתמונה משמאל: מרים מילר, מנכ"ל מכון התקנים, נתן ארד ממשרד האנרגיה ומר ויליאמס, נציג E.T.L.

חם כטבריה ולא פחות בגוש דן; מי שיכול להרשות לעצמו, מודרו וקונה מזגן כבר בתחילת הקיץ. המזגן, בדומה למקרר, שואב חום מתוך חלל הדירה ומוציא אותו החוצה לרחוב. כל מי שלמד טרמודינמיקה יודע, שכמות החום שהמזגן פולט החוצה גדולה תמיד מזו שהוא שאב מתוך החדר כדי לקררו. תוספת חום זאת נשאבת מרשת החשמל. ככל שהמזגן יעיל יותר, יגדל היחס שבין קירור החדר וחימום הרחוב, וחשבון החשמל שלנו יצטמצם. נצילות המזגן מוגבלת מבחינה תיאורטית על־ידי נצילות מכסימלית הנקרית „נצילות קרנו" (על שם הפיסיקאי הצרפתי שפיתח את המשוואה הטרמודינמית בנושא) והיא תהיה תמיד קטנה מ־100 אחוז. המקרה היחידי שבו המזגן יפלוט רק את החום ששאב מבלי להוסיף חימום חשמלי יהיה כאשר הטמפרטורה בתוך החדר השווה לזו שבחוץ — אבל אז אפשר פשוט לפתוח חלון.

לכאורה, מדובר בעוד חשבון תיאורטי הקשור בחסכון בחשמל מצד אחד ובבלבול מוח שבהשוואת המזגנים המיועדים לקניה, מצד שני. מרביתנו מתייחסים לסעיף המחיר והעצוב הרבה יותר מאשר ליעילות (נצילות). ראו כמה אנשים מחליפים את כל נורות הלהט לנורות פלורסנציות או קונים מכונת כביסה עם כניסה נפרדת למים חמים? אך אם נעשה את החשבון הלאומי נראה שבארץ הקודש, אשר בעונת הקיץ פועלים בה יותר מ־400 אלף מזגנים (והמספר עולה משנה לשנה) מושקעים עשרות אחוזים (לעתים יותר מ־50%) מתצרוכת החשמל במיזוג. חסכון בתחום זה יביא מעבר לחסכון הכספי (כמה מיליוני ש"ח בחודש) להקטנת העומס על קווי החשמל, צמצום תדירות התקלות בתחנות הכוח ותחנות ההשנאה, צמצום הפעילות בתחנות הכוח (זיהום אוויר, יבוא פחות וכו' וכו'); בקיצור: פחות חשמל — פחות תשדירי שירות.

הבעיה היא, שבדיקת יעילות מזגנים מחייבת מיכשור כבד, יקר ומסובך, אשר אין בידי אף אחת מהחברות המייצרות מזגנים בארץ, כך שעד עכשיו הסתפקו היצרנים רק בהערכה של תפוקת המזגן ונצילותו.

מכיוון שהמדובר באינטרס משותף — הצרכן שמח לקנות מזגן חסכוני ויעיל יותר, היצרן מעוניין לשפר ומשרד האנרגיה רוצה להקטין את צריכת החשמל על כל הנובע מכך — חברו יחדיו מכון התקנים הישראלי, תדיראן, אלקטרה, אמקור ומשרד האנרגיה ובנו על־פי תכנון של חברת ELT האמריקנית את מיתקן הקלורימטר המיועד לבדיקת מזגני אוויר ביתיים. ההשקעה אמנם גבוהה — 600 אלף דולר — אך אם יתממשו הציפיות והיצרנים יצליחו הודות לתוצאות הבדיקה של המיתקן להגדיל את יעילות המזגנים ב־10 אחוז (ובכך להקטין את הזרם הדרוש להפעלתם ב־2 — 1 אמפר) ייחסכו למשק הישראלי כ־2.4 מיליון ש"ח בחודש, בהנחה, כמובן, שהקיץ הבא יהיה חם כמו הנוכחי והתחזיות בדבר מספר המזגנים שיימכרו (300 אלף) אכן תתממש.

המיתקן עצמו מורכב משני חדרים, מבודדים מהסביבה, המופרדים במחיצה עבה, שבה מותקן המזגן הנבדק. מפעילים את המזגן, מודדים את צריכת החשמל שלו ודואגים, בעזרת מערכת מיזוג ובקרת לחות, לשמור על תנאי טמפרטורה ולחות קבועים בשני החדרים. בחדר אחד תנאי חוץ, כפי שהם קיימים בארץ ובחדר האחר — תנאי מיזוג אופטימליים. המערכת, שהיא, כמובן, ממוחשבת, מודדת את כמות החום והמים שיש לספק לחדר המקורר מצד אחד ולהוציא מהחדר המחומם מהצד השני. היחס בין שני אלו כשהוא משוקלל עם כמות החשמל שצורך המזגן מהרשת מאפשר לחשב את יעילות המזגן. התהליך כולו נמשך מספר שעות ודיוק המכשירים המודדים מדהים. מדובר על רבעי גרם של מים, ואטים בודדים של חשמל וחלקי מעלות צלסיוס. בנוסף לכך מאפשר המתקן את מדידת כמות החום הנפלטת מאדם או קבוצת אנשים היושבת במשרד / עובדת עבודה פיסית קלה / קשה / ישנה וכו'. זאת כדי לחשב את תפוקת הקירור הדרושה ממזגן שיש להתקין בכדי לקרר משרד/אולם הרצאות/מפעל/חדר שינה וכו'.

לסיכום, אם יעמוד מכון התקנים בלוח הזמנים ייגמרו שלבי הניסוי וההרצה של המיתקן בסוף שנה זאת, וכבר בתחילת 1989 יחלו בבדיקות של המזגנים המיוצרים בארץ והמיובאים גם.

אמיר בן־שלום

זה מה שיש

השתלמויות לתכנון המשפחה

האגודה הישראלית לתכנון המשפחה מארגנת — בחודשים אוקטובר, נובמבר ודצמבר — שורה של השתלמויות לאנשי מקצוע בתחומי הבריאות, החינוך, הייעוץ, הפסיכולוגיה והעבודה הסוציאלית. ב־10 ו־11 באוקטובר תיערך סדנה למתחילים (הרשמה עד ה־5/10); ההשתלמות ב־17/10־18 תוקדש למיתוסים (גבריות ונשיות, מיתוסים מיניים וכו'); ב־26/10 השתלמות בנושא „מניעת ניצול מיני"; ב־31/10 ו־1/11 — הנושא הוא „הריון לא רצוי אצל מתבגרים"; ב־15/11 יום עיון בנושא „מחלות המועברות במגע מיני"; ב־21 ו־22 בנובמבר „זוגיות ואינטימיות בגיל ההתבגרות; ב־28/11־29 „חינוך מיני, העשרה בידע ומתודולוגיה" (התנהגות הטרוסקסואלית והומוסקסואלית, התמודדות עם סרטים כחולים, בניית משפחה עתידית וכו'); ב־7־8/12 „חינוך מיני לגיל הרך"; 11/12 „איידס: לדעת ולחיות"; 26/12־27 — סדנה בנושא „מיניות המתבגר"; 29/12 סדנא „יחסי קליינט מטפל" (טיפול בבריאות מינית).

כל הסדנאות וההשתלמויות ייערכו בתל־אביב. מספר המקומות מוגבל לכן יש להירשם בעוד מועד. התשלום (50 או 80 ש"ח) יוכר לצורך גמול השתלמות ע"י משרד החינוך והתרבות. פרטים וטופסי הרשמה במשרדי האגודה, רח' רמב"ם 9, תל־אביב, 65601.

מאה סוסים בתצוגה

מאה סוסים ערביים טהרי גזע ישתתפו בתצוגה הבינלאומית התשיעית של הסוס הערבי בישראל ויתחרו על תואר „אלוף ישראל" ו„אלופת ישראל". התצוגה תתקיים בימי רביעי וחמישי (28־29 בספטמבר) באמפיתיאטרון של ראשל"צ ותכלול מיפגן רכיבה ודריסג' (רכיבה אמנותית), תצוגת ביצועים, נעיצת רומח, מעברי מכשולים ומירוץ מרכבות... את הסוסים ישלחו לתצוגה כ־80 מגדלים מכל קצות הארץ, מכפר בלום בצפון ועד מרכז קשוואן באוניברסיטת באר שבע. שופטים בינלאומיים בעלי הסמכה הוזמנו מאנגליה, ארה"ב ומצרים. לקהל מומלץ לבוא ביום חמישי משעה 3 אחה"צ, לשלבי הסיום של התחרויות.

קרנבל של בר מצווה

איך להפוך בר מצווה לקרנבל, או להפך? בגן אורנים מסתדרים עם זה. עורכים חגיגות בר־מצווה למבוגרים לצד קרנבל לילדים. הגדולים אוכלים, שותים ומרכלים והילדים נהנים מאוכל נורמאלי, כמו פופקורן, נקניקיות, ברד, גלידה, או פלאפל (המוצע בדוכני כייף), מהופעת בדרן, ומכל מיני צופארים אחרים, כולל פרסים. לא מכבר הזמינה הנהלת הגן כ־100 בנות ובני מצווה, שחגגו באולמותיו במהלך ששה חודשים אחרונים לקרנבל מיוחד שכלל הופעת טלפתיה, פרסים והגרלות, ביניהן שלושה כרטיסי טיסה לדיסני וורלד, אופניים, ספות נוער ועוד. וכפי שרואים בתצלום כולם גם קבלו חולצות.

נוסחה לבינוי העור

כאשר משלבים את חומרי האנרגיה הפעילים, הדרוסטימולין (DERMO-STIMULINE) שהוא חומר ממריץ חזק במיוחד לתאי העור, בנוסחה החדשה לייצוב עור הפנים וקומפלקס GLP, המצוי בסידרת „אכויסטנס" — מקבלים את סקין בילדינג קרם, הלא הוא קרם לבינוי העור. ככה זה אצל הלנה רובינשטיין.

לא מכבר פיתחו שם את שיטת „סקין בילדינג" (בינוי העור), שהניבה את הסרום לטיפול אנרגיה אינטנסיבי, והנה כבר יש קרם, בריכוז גבוה של חומרים פעילים, תמציות ומה לא. „אחרי טיפול של 10 ימים ניתן להיווכח בתוצאות מהממות: העור הופך יציב יותר, רך, רענן וזוהר". דבר היצרן.

להשגת תוצאה מירבית, יש להשתמש בו בלילה, אחרי ניקוי העור. הקרם הוא בעל מירקם עשיר, אבל נספג במהירות, ואינו מכהיל את השותף למיטה. במקרים קשים רצוי לתת לו להשפיע על העור במשך כל היממה, ואז מורחים אותו גם מתחת לאיפור של היום. אריזה בת 40 גרם עולה 85 ש"ח, פחות מניתוח מתיחת עור, ואם כי גם פחות אפקטיבי — עשוי לדחות את הפעולה הכירורגית בשנים אחרות.

צילה ועופרה הן Z-0

המפעל „או זת" (ראשי תיבה של מייסדות החברה, האחיות צילה ועפרה) קיים כבר שנה וחצי אבל רק עתה יוצא בתצוגה רשמית. הקולקציה לסתיו־חורף 88/89 מתבססת על פריטים מאוד שימושיים, גם לשעות הערב לא זוכרות.

הקו של הבגדים העכשווי — ספורט אלגנטי — נעים־מראה ונעים ללבישה. המכנסיים, בדרך־כלל רחבים וחופשיים, נוחים להליכה, פה ושם גם מכנסיים הדוקים בעלי חגורה גבוהה שיפה להם המקטורן, חולצה או בולרו מתרחב מאחור וישר מלפנים.

חליפות־מכנסיים וחליפות־חצאיות מתאימים לכל הגילאים, ובצירוף של תכשיט יפה מתאים לכל אירוע חגיגי גם כן. בדים טבעיים, גימור יפה מקצועי, צבעים שקטים ונעימים ומחירים גבוהים. חולצה: 185 ש"ח. חליפה שני חלקים: 350 ש"ח ושמלה: 280 ש"ח.

(חיה יוסף)

יתפללו לשלומה של האשה שנפצעה מאבן ביום כיפור

יורם בר, עתי"ם

בעקבות זריקת האבנים ביום כיפור על רכב שהוביל אדם לאישפוז במגדל העמק שיגר רכז המטה הצעיר במפ"ם אילן גילאון מברק לשר המשטרה בו כתב שמעשה ברברי זה של רגימת רכב נוסע ביום כיפור, הנעשה כאילו לשם שמים, הפך לנורמה מקובלת בשנים האחרונות, נורמה אותה יש לשרש.

הרב הראשי לחיפה, שאר ישוב כהן, ביקר אצל האם הפצועה המאושפזת במרכז הרפואי רמב"ם, ובתום הביקור הורה לקיים תפילה לרפואת האם הפצועה ובנה החולה המאושפז בבית חולים שבעמק. הרב כהן הביע הזדעזעותו העמוקה ממעשה שפל זה, שדבר אין לו עם אמונה ודת ישראל.

מנכ"ל משרד החקלאות יטפל בבעיית הסדר החובות בגולן

חיים מרגלית

מנכ"ל משרד החקלאות, מאיר שמיר, לקח על עצמו את פתרון בעיית הסדר החובות של ישובי הגולן — כך מסר יהודה וולמן, יו"ר המועצה האיזורית גולן.

מאיר שמיר ביקר ביום שישי ברמת־הגולן ועסק בביקורו בכל הבעיות הקשורות להסדר החובות. עד כה קיבלו 5 ישובים את הכספים המגיעים להם ממנהלת ההסדר. בישובים אחרים נחתמו כבר כל המסמכים, אך לדברי וולמן לא ברור מדוע לא סודרו העניינים איתם. את ההסדר בישובים אלה לקח על עצמו כאמור מאיר שמיר.

מנכ"ל משרד החקלאות קיבל ביום שישי את „אות יקיר הגולן" על עבודתו המסורה למען הישובים.

אלמוני הודיע לפני הצגת „מאמי": יש פצצה באולם

זהבה מוזס

אלמונים ניסו להפריע אתמול להצגת מחזה הרוק הפוליטי „מאמי" באולם „צוותא", וכשעה לפני תחילת ההצגה הודיעו בטלפון כי פצצה הוטמנה באולם. המשטרה, שהוזעקה במהירות למקום, ערכה סריקה כללית ולא מצאה דבר. כן נבדקו כליהם של צופי ההצגה.

מחזה הרוק הפוליטי „מאמי" היה ללהיט מזה שנה וחצי, והפך למעין מחזה רוק מחתרתי, לאחר שאסרו את השמעת שיריו ברדיו ובטלוויזיה. תוכן המחזה אנטי־ממסדי, ו„מאמי" רכשה לעצמה מעריצים רבים הבאים לצפות במחזה כמה פעמים.

דיון ראשון בפדיון ילדים יהודים מנוצרים אחרי השואה

קובי מנדל

יום עיון ראשון מסוגו בישראל, שיעסוק בגאולת ילדים יהודים מידי הנוצרים לאחר השואה, יתקיים בחול המועד סוכות במוזיאון בית לוחמי הגיטאות. את יום העיון מארגן מרכז ההסברה. מנהל מרכז ההסברה בחיפה ובצפון, אריה שמרון, מסר כי מדובר בנושא שטרם נחקר דיו וכי אחת ממטרות יום העיון — לדרבן מחקר מעמיק בנושא.

אלפי ילדים יהודים נמסרו על ידי הוריהם בזמן השואה בפולין לידי מכרים נוצרים במטרה להצילם. מעוטים יהודים אחרים הושארו בתוך סלים בפתחי מנזרים, ויתומים ששרדו בכוחות עצמם הוטבלו כולם לנצרות ונחשבו לנוצרים לכל דבר.

עם סיומה של מלחמת העולם השנייה הציבו לעצמן תנועות הנוער החלוציות בפולין לגאול את הילדים היהודיים שהוטבלו לנצרות. כדי לרכז את המעילות ולעמוד בהוצאה הכספית הניכרת שנדרשה לפדות את אותם הילדים מידי המשפחות הנוצריות הוקם גוף שנקרא „הקואורדינציה הציונית לגאולת ילדים". במסגרת מבצע הגאולה הוקמו בתי ילדים אליהם הוסנו הילדים שנפדו, ואליהם צורפו ילדים שרידי מחנות השמדה, ילדים שהיו ביערות עם הפרטיזנים וילדים שחזרו מרוסיה במסגרת הרפטריאציה.

בבית לוחמי הגיטאות מעריכים כי מספר הילדים שנגאלו בדרך זו מסתכם במאות. חלקם התפזר בעולם וחלקם נשלח לארץ, ובה הקים את משפחתו. יום העיון יתקיים ב־28 בספטמבר בבית לוחמי הגיטאות.

אשה מארה"ב מנסה לרפא את יעל שפר במגע ידיים

דני בירן

ליד מיטתה של הילדה יעל שפר, החולה במחלת הטי־זקס ומאושפזת במחלקת הילדים בבי"ח הממשלתי בצפת, נמצאת בשבועות האחרונים אשה יהודיה מארה"ב הטוענת כי בכוחה להביא להחלמתה של הילדה.

האשה, בברלי קורבי, נמצאת במקום בהסכמת ההורים. לטענתה, כתוצאה מהזרמת גלי חשמל מכפות ידיה יש באפשרותה להרוס תאים פגומים ולשקם את הבריאים. לדבריה, עשתה זאת במספר מקרים קודמים וכאשר שמעה על מחלתה של יעל שפר החליטה לבוא לישראל כדי להתמודד בפעם הראשונה עם מחלת הטי־זקס.

דובר ביה"ח, ד"ר לב־אל, אמר כי האשה שוהה מדי פעם במחלקת הילדים של ביה"ח ומטפלת בילדה על דעת המשפחה. מבחינתנו היא אורחת ככל מבקר אחר, ומכיוון שאינה נותנת תרופות אלא מסתפקת במגע ידיים על גופה של הילדה אין הדבר גורם נזק. לדבריו, יתכן שבקוריה של האשה משפרים דווקא את הרגשתו של האב, וכי הטירדה היחידה שהיא גורמת קשורה בהזמנת כלי התקשורת לסקר את ביקורה.

נודע, כי משרד הבריאות שוקל לאסור את כניסתה של האשה לתחומי מחלקת הילדים בביה"ח בצפת.

כונס הנכסים מבקש מבית המשפט לפתוח את „אליאנס"

עתי"ם

כונס הנכסים הרשמי, עו"ד עמרם בלום, פנה ביום שישי לבית המשפט המחוזי בת"א בבקשה לפתוח מחדש את שעריו של מפעל הצמיגים „אליאנס" בחדרה.

בלום מציין בבקשה, כי נוצרו תנאים כלכליים חדשים הדרושים כדי לפתוח את „אליאנס". מדובר בהשגת המימון הדרוש לפתיחת המפעל על בסיס תוכנית ההבראה שנחתמה בחודש יוני עם נציגי העובדים.

הכונס מפרט בבקשה לפתיחת המפעל את מסגרות האשראי שיתקבלו מהבנקים: בנק הפועלים יעניק לאליאנס אשראי של 5 מיליון דולר, דיסקונט יעניק 2 מיליון ואילו בנק לאומי מיליון דולר.

בבקשה נאמר עוד, כי מבנק הפועלים יתקבלו נוסף לכך גם 3.3 מיליון דולר החזרי כספים תמורת היצוא של המפעל. בבקשה לפתיחת „אליאנס" מציין עו"ד בלום, כי חברת „כור" הסכימה לממן את הפעלת מפעל „שמשון", חברת הבת של אליאנס. כור הסכימה גם לספק ערבויות לספקים של אליאנס עד לסכום של 6 מיליון דולר.

הבקשה תידון היום לפני סגן הנשיא השופט ד"ר אליהו וינוגרד.

פגישה על „ליגת"

במסגרת המאמצים למנוע סגירת מפעל „ליגת" בקרית־גת, שהוא חלק מתשלובת „פולגת", נפגשו בסוף השבוע נציגי ועדי העובדים במפעל, בראשות מזכיר מועצת הפועלים, עם השרים גד יעקבי ומשה שחל וכן עם מנכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

בפגישות אלה העלה מזכיר מועצת הפועלים אלברט ארז תמונה קודרת על מצב התעסוקה בקרית־גת, לאחר שכבר קודם לכן היו פיטורים מורחבים בכל מפעלי תשלובת „פולגת", שהם מקור תעסוקה עיקרי לתושבי העיר והאיזור.

השרים יעקבי ושחל הבטיחו לאנשי קרית גת שיעשו הכל שהמפעל לא יסגר, והם ממתינים לשובו של אהרון דבורת, מנכ"ל קונצרן „כלל", מסיור בחו"ל, כדי שיחד עמו יטכסו עצה כדי שהמפעל ימשיך לעבוד.

כזכור, רכש הקונצרן את כל מפעלי תשלובת „פולגת" לפני כחצי שנה, אולם גם לאחר־מכן נמשכו ההפסדים במפעלים וגם הפיטורים ההמוניים. עתה יש סכנה של סגירת חלק מן המפעלים.

מלון חוף קטיף יופעל בסוכות

עזרא אבירן

מלון חוף קטיף, בחוף הים של גוש קטיף ברצועת עזה, מופעל היום שוב ולמשך כל חג הסוכות לקליטת 200 נופשים מירושלים.

הנהלת המלון חייבת לנושים, וכעיקר לקבלנים שעסקו בבניית המלון, כ־3 מיליון ש"ח. בתקופה האחרונה הוכשר הסדר במשרד האוצר להשגת אשראי ממשלתי לכיסוי חלק מן החובות. הנהלה חדשה תפעיל את המלון בהסכמת כונס הנכסים.

אתרוגים יקרים, פסטיבלים ואלפי נוצרים — בסוכות

בצלאל עמיקם, עתי"ם

תנועת־שיא של תיירים נכנסים ויוצאים היתה ביום חמישי בלילה בנמל התעופה בן גוריון, ועובדי הנמל העייפים אמרו שלא זכור להם עומס־תנועה כזה בכל חודשי הקיץ. יותר מ־30 מטוסים נחתו והמריאו בנמל בין חצות לבין השעה 7 בבוקר, בהם 18 מטוסי ג'מבו שנחתו כאן ויצאו לאחר מכן.

רוב הבאים היו צליינים, שבאו לקחת חלק באירועי חג הסוכות הנוצרי, שאורגנו על ידי השגרירות הנוצרית הבינלאומית בירושלים. הישראלים שיצאו לסיורי נופש, בחרו ברובם לטוס לתורכיה, ב־4 טיסות מיוחדות שיצאו לאיסטנבול, ולארה"ב.

האירוע השנתי הגדול ביותר של קבוצות תיירים בישראל יפתח בחג הסוכות בחסות השגרירות הנוצרית העולמית בירושלים. מעל 5,000 משתתפים ויותר מ־30 מדינות יטלו חלק במפגש הססגוני.

השנה אף צפויים להגיע נציגים מהגוש המזרחי: מזרח גרמניה, הונגריה, ברית המועצות, כמו גם מדינות אירופה, אפריקה השחורה, אוסטרליה, המזרח הרחוק וארה"ב.

השנה יגדל מספרם של הנוצרים ה„ציונים" המגיעים, וזאת במקביל לצמצום שחל בתיירות לישראל בשנה האחרונה. „הנושא השנה הוא מלכות־השמים", מסר מנכ"ל השגרירות הנוצרית העולמית, ד"ר יוהן לוקהוף.

שוק ארבעת המינים מגיע הבוקר לשיאו בסימן העלאה תלולה של מחירי האתרוגים והלולבים. לקראת החג טופקו לשוק אתרוגים מיוחסים, שמחיריהם מגיעים למאה־מאתיים דולר. מדובר באתרוגים מיוחדים ומהודרים, אך ניתן להשיג אתרוגים זולים יותר.

לפי הדיווחים האחרונים אין מחסור בלולבים. מרבית הלולבים הגיעו לשווקי מחנה יהודה ומאה שערים בירושלים מחאן יונס ומיריחו בעוד מועד. הספקים הערבים דאגו להמציא את הסחורה עוד בטרם תנחת עליהם ידם הקשה של מארגני האינתיפאדה, שאיימו למנוע אספקת לולבים ליהודים.

בירושלים הוקמו אלפי סוכות בחצרות החושבים, במקומות צבור ובתי כנסת.

ההכנות לקראת חג הסוכות בבאר־שבע החלו ביום שישי, מאחר שרבים מעובדי המפעלים ומוסדות הציבור בנגב יצאו לחופשות כבר אז.

אלפים מתושבי האיזור הגיעו ביום ו' לקניות בבאר שבע. תנועת קונים ערה מאד הייתה בשווקים. ענף המסחר המשגשג ביותר היה במכירת ארבעת המינים להוכה. למי שאינם מהדרין הוצעו „חבילות קניה" במחיר של 25 ש"ח עבור לולב, אתרוג ועלי ערבה. ואילו הציבור החרדי והמהדרין דאגו לעצמם מראש להספקת ארבעת המינים מסוג משובח ביותר.

נגנית העוגב מרי קלר אלן מתאמנת על העוגב בכנסיית עמנואל ביפו, לקראת פתיחת פסטיבל „מוסיקה דה קמרה".

מד"א: לא קיבלנו 1.4 מיליון למרות התחייבות של הממשלה

רינית מרגנשטרן

מגן דוד אדום טוען, כי עדיין לא הועברו אליו 1.4 מיליון ש"ח המגיעים לו על־פי הסכם ההת־ייעלות שחתם לפני כשלושה שבועות, ואשר הוא עומד בו. הסכום הוא עבור קרן הסעות למרוחקי אישפוז, שירות רופאי לילה ועבור בדיקות איידס.

משרד הבריאות ומשרד האוצר חתומים על ההסכם ואינם עומדים בו — טוענים במד"א. הנהלת מד"א הודיעה, כי תוציא בסוף כל חודש חשבון מפורט, כולל ריבית והצמדות, על חובות הממשלה למד"א. אלה עלולים, כמו כבעבר, להביא את מד"א לידי גרעון, נמסר ממגן דוד אדום.

אני לנוקס נישאה לישראלי אורי פרוכטמן

עומר ניר

העיתון האנגלי „דיילי מירור" מסר, כי הזמרת אני לנוקס, מהצמד „יוריתמיקס", נישאה בחשאי לחברה, הכנאי הישראלי־גרמני אורי פרוכטמן. לנוקס הרה ללדת והלידה צפוייה בחודש דצמבר.

אני לנוקס היתה נשואה כשנה, לצעיר גרמני מכת „הארי קרישנה". שותפה לצמד, דייב סטיוארט, היה בעבר ברנשה. סטיוארט היה בין המעטים שנכחו בטכס הנישואין האורוח, שנערך בפאריז, שם מתגוררים לנוקס ופרוכטמן בשנה האחרונה.

● בכוונת נציבות שירות המדינה להציע למשרדי הממשלה הנהגת שירות לציבור באמצעות הטלפון, דוגמת „הדישיפוך" של משרד התחבורה — הודיע נציב שירות המדינה מאיר גבאי בישיבת המועצה לשיפור השירות לציבור.

5 ימים לפני החילופים עדיין לא נבחר קצין חינוך לצה"ל

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

חמישה ימים לפני מועד החלפתו של קצין חינוך ראשי, מתקשה צה"ל לבחור מועמד מתאים לתפקיד זה, דברי הגורם לכתות במערך החינוך של צה"ל. הרמטכ"ל טרם מינה, גם דובר צה"ל חדש, במקום תת אלוף אפרים לפיד, העומד לסיים תפקידו בתוך כחודש.

קצין חינוך ראשי, תת אלוף נחמיה דגן, שהחליט לפרוש מצה"ל, יסיים את תפקידו ביום חמישי. לתפקיד זה הוצעו מספר קצינים בכירים, אולם טרם סוכם דבר.

בנושא דובר צה"ל, נודע, כי הרמטכ"ל, רב אלוף דן שומרון, ממשיך לנסות ולשכנע את מפקד גלי צה"ל, נחמן שי, לקבל עליו את התפקיד. נחמן שי כבר הודיע לרמטכ"ל לפני כמספר שבועות, כי אין בדעתו לקבל את התפקיד.

בינתיים, ממשיכה ועדה בראשות האלוף (מיל) שלמה גזית, לבחון את מבנה יחידת דובר צה"ל ותיפקודה. אולם זו, ככל הנראה, תגיש את ממצאיה והמלצותיה בעוד למעלה מחודש.

דליקה בתערוכת הרהיטים

עתי"ם

שריפה שפרצה ביום שישי באחד מביתני תערוכת הרהיטים בגני התערוכה בתל־אביב, כילתה את כל תכולת הביתן והסבה נזקים כספיים כבדים ל־16 חברות שהציגו את מוצריהן בביתן שנשרף.

סמוך לשעה 5.30 בבוקר נתקבלה במוקד מכבי אש קריאה על שריפה המשתוללת בביתן 31 בגני התערוכה. למקום הגיעו 3 כבאיות של מכבי אש וכן רכב חילוץ. עד להגעת הכבאים הספיקה האש שהתפשטה במהירות לכלות את הריהוט שהיה בביתן, המשתרע על שטח גדול ביותר.

העובדה שבתוך הביתן היו רהיטים מעץ ומעור וכן חומרים בעירים אחרים, לא הותירה כל תקוות לחילוץ הציוד יקר הערך. הכבאים שעמלו כשעה תמימה הצליחו להשתלט על האש בעזרה מתוך הביתן, ומנעו את התפשטותה לביתנים סמוכים, ובכך מנעו נזקים גדולים יותר. הבניין עצמו לא ניזוק.

ההנחה היא שמדובר בתקלה חשמלית: ככל הנראה הושארה נורה דולקת סמוך לחומר דליק, הנורה התחממה במשך כל שעות הלילה וגרמה לדליקה.

אבי סמימי שנחשד בהריגת בת חברתו שוחרר בהסכמת המשטרה

עתי"ם

אבי סמימי (31), שנחשד בגרימת מות בתה של חברתו לחיים, שוחרר ביום שישי ממ־עצרו, לאחר שהמשטרה לא ביקשה את הארכת המעצר.

סמימי נעצר לפני 8 ימים בחשד שגרם למותה של הילדה בת ה־8 על ידי חבלה בראשה באמצעות חפץ קשה. מן הדיון בבית משפט השלום בתל אביב התברר, כי הילדה נפגעה כתוצאה מדחיפתה לעבר חפץ קשה שגרם למותה. בשלב הראשון של ה־חקירה נעצרה אימה של הילדה ל־8 ימים, לאחר שמסרה גירסאות סות־רות. סניגורו של סמימי, עו"ד נחמן בטיטו, טען כי עד היום אין בידי המשטרה ראיה המצביעה שמרשו הוא שדחף את הילדה או שאמה דחפה אותה. לדבריו, שחרור האם ממעצרה צריך להביא בעקבותיו גם את שחרור מרשו.

הסניגור ביקש מבית המשפט גם לבטל את הצו שאסר פרסום שמו של החשוד, כיוון שלטענתו התפרסמו דברים בלתי מדוייקים בפרשה. בא כוח המשטרה לא התנגד, והשופט אביגדור סלטון ביטל את הצו והורה לשחרר את החשוד בערבות.

תרופות לג'מאיקה

משלוח מיוחד של תרופות מטעם מגן־דוד־אדום, יצא לג'מאיקה, דרך ארה"ב, עבור ניצולי סופת ההוריקן גילברט. (צילום: מיכאל פריידין)

פקחים ושוטרים פינו בית כנסת בשכונה בירושלים

מפקחי בניה של עיריית ירושלים, בלווי כוח משטרה, פינו ביום שישי בית כנסת ממבנה בשכונת רמות בירושלים, אשר שימש בעבר סניף בנק.

הדבר נעשה כדי למנוע מאנשי ישיבת „תפארת תורה" את המשך השימוש במקום כבית כנסת וישיבה. יועץ ראש העירייה אבי ערמוני מסר, כי קדמה לפעולה שורה של דיונים משפטיים והוצאת צווים על ידי בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי בירושלים.

ספרי התורה הופקדו בידי תושב דתי מהשכונה, מנעולי הכניסה הוחלפו והפתחים נסגרו בריתוך על פי הוראת בית המשפט.

נעצר חשוד בהצתת שבעה ארונות חשמל

אשר שילוני

צעיר בן 18 מבת־ים נעצר אתמול על־ידי משטרת בת־ים כחשוד בהצתת שבעה ארונות חשמל בחדרי מדרגות. הצעיר משתף פעולה עם חוקריו ויובא היום לפני שופט להארכת מעצרו. הרקע למעשה טרם ידוע. ארבעה ערבים, שנעצרו כחשודים במעשה, ישוחררו.

צעיר נדקר בחולון

אשר שילוני

יוסי ארזי, בן 22, נדקר אמש בחולון באמצעות מכשיר קהה. הדוקר נמלט מהמקום. הנדקר הובא לבי"ח וולפסון ושוחרר לאחר טיפול. הוא מוכר למשטרה ואינו משתף פעולה עם חוקריו. הרקע למעשה, כנראה, חיסול חשבונות.

שופט שיחרר בערבות שני נאשמים בסיוע לאביטן

עתי"ם

„חומרת העבירה במקרה הנדון אינה עילה למעצר עד תום ההליכים, ואיני רואה סכנה מיידית או מוחשית לשלום הציבור או בטחונו" — קבע שופט שלום בכפר סבא והורה לשחרר בערבות שני תושבי הוד השרון יצחק ביטון (34) ואברהם מלכה (32), המואשמים בסיוע לבריחתו של אסיר עולם הרצל אביטן לפני חודש.

הפרקליטות ביקשה לעצור את השניים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, לאחר שהוגש נגדם כתב אישום. השופט יהודה פרגו הורה לשחרר את השניים בערבות 20,000 ש"ח, ולעכב יציאתם מהארץ.

השופט נעתר לבקשת התובעת ודחה את השחרור ב־48 שעות, כדי לאפשר לפרקליטות להגיש ערר.

המשטרה פשטה על מועדון הימורים בקרית חיים

יואב אביב

משטרת זבולון חשפה ביום חמישי בלילה מועדון הימורים בקרית חיים, שבו שיחקו רולטה ו„בלק ג'ק". נעצרו 21 גברים ו־4 נשים שהימרו במקום. 4 מהחשודים בניהול המקום שוחררו בערבות בבית משפט השלום בחיפה.

פשיטת המשטרה בוצעה סמוך לשעה 3 לפנות בוקר, לאחר ששעה קודם לכן הגיע לידי המשטרה מידע מודיעיני שהצביע כי בקוטג' ברחוב שרה בוקר בקרית חיים מתנהל מועדון הימורים בלתי חוקי. השוטרים שנכנסו למקום תפסו מטבע חוץ ומטבע ישראלי בסך 11 אלף דולרים. במקום נמצאה גם המחאה שניתנה מהביטוח הלאומי כמענק לידה לאחת הנשים שהיו במקום. במקום נתפסו גם 8 גרם חשיש.

פינה חמה ללב"י

הקרן למען בטחון ישראל

השבוע

בתי־כנסת למען לב"י

קרן לב"י מודה מקרב לב למתפללי בתי־הכנסת אשר תרמו לאחרונה למען בטחון ישראל.

* ביהכ"נ בית־אל, אשדוד, 1,000 ש"ח.
* ביהכ"נ „זכור־אברהם", עפולה, 150 ש"ח.
* ביהכ"נ בית האבות „משען", 500 ש"ח.
* ביהכ"נ הפרוגרסיבי נס־ציונה, 100 ש"ח.
* ביהכ"נ המרכזי קרית הרצוג, 220 ש"ח.
* ביהכ"נ „בית אהרון", בני־ברק, 100 ש"ח.
* ביהכ"נ מעלה החמישה, פ"ת, 146 ש"ח.
* ביהכ"נ „היכל ר' חיים רביב, חיפה, 150 ש"ח.

היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י

לב"י

קרן לב"י: רח' ד' (אר"ניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

השאיר נחש ארסי בשירותים כדי לסלק את הדיירת

עתי"ם

בן שביקש לסלק את אשתו השניה של אביו המנוח מדירתה, החדיר נחש צפע ארסי לחדר השירותים, כדי שהנחש יכיש את האשה ברגע שתפתח את דלת השירותים. למרבה המזל, הבחינה האשה בנחש הרובץ על אדן החלון בטרם נכנסה.

הפרשה נחשפה בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, בעת שהאשה הגישה בקשה למתן צו מניעה, שיאסור על הבן להכנס לבית. בבקשתה היא מציינת, כי מיד לאחר תום 7 ימי האבל על פטירת בעלה, החל בנו מנישואיו הראשונים להציק לה בכל דרך אפשרית, במטרה להמאיס עליה את השהייה בבית, אותו הוריש לו אביו בצוואתו.

בתצהיר שהגיש לבית המשפט קבע לוכד הנחשים שתפס את הנחש, כי הנחש היה בעמדת התקפה, ואם היתה המבקשת מתיישבת על האסלה, אין ספק שהנחש היה מכיש אותה.

התלמיד החשוד בדקירה שוחרר בערבות והועבר למעצר בית

יואב אביב

בית המשפט המחוזי בחיפה שיחרר בערבות של 5000 שקלים את תלמיד בית הספר החקלאי בכפר גלים החשוד בדקירת נער בקטטה, והורה לו להשאר בביתו 15 יום.

הנער הדוקר, תושב עכו, הותקף על ידי נער יהודי מטירת הכרמל, ככל הנראה לאחר דין ודברים על רקע לאומני. מצבו של הנדקר עדיין קשה, אך חל שיפור במצבו. הוא עדיין מאושפז במחלקה לטיפול נמרץ בבית החולים כרמל בחיפה.

תושבי 3 כפרים בגליל נעצרו בחשד שהפיצו דינרים מזוייפים

יהודה צור

משטרת מרחב הגליל עצרה 11 תושבי כפרים ערביים בגליל, החשודים בהפצת שטרות מזוייפים של 20 דינרים. מדובר בתושבים מסכנין, דיר אל אסד ושעב.

לפני כמה חודשים החלו ספסרי מטבע להפיץ דינרים בין מאות תושבים בגליל במחיר זול מהמחיר הריאלי, בטענה שמקור הכסף בתושבי השטחים, המעוניינים להפטר מהמטבע הירדני בעקבות הודעת המלך חוסיין על הנתקות מהגדה המערבית. לפני כמה שבועות החלו חשדות להתעורר בקרב כמה קונים, והמשטרה פתחה בחקירה. מתברר, שמדובר בדינרים שזוייפו בתוך הארץ, ונראה שמאות מתושבי הכפרים קנו שטרות במאות אלפי דולרים. צפויים מעצרים נוספים.

בקבוק תבערה בכפר בגליל — הרביעי בשבועות האחרונים

יהודה צור

בקבוק תבערה נזרק ביום שישי בערב לעבר ביתה של משפחת מוחמד ג'ירד בשפרעם. בני משפחה הבחינו בבקבוק ושפכו עליו מים. המשטרה עצרה תושב שפרעם, והוא משתף פעולה עם המשטרה.

מן המשטרה נמסר, שזה המקרה הרביעי תוך כמה שבועות של זריקת בקבוקי תבערה בכפרים ערביים בגליל לחיסול חשבונות. לפני כמה שבועות נזרקו כמה בקבוקי תבערה בתחנה בכפר מג'דל כרום, ובקבוק אחר נזרק לפני שבועיים לביתו של זוג מורים בכפר ערבה. בקבוקים אחרים נזרקו בכפרים שפרעם ומכר.

שתי חנויות הוצתו בתל־שבע

איילת מזור

שתי חנויות נשרפו אתמול לפנות בוקר בעיירה הבדואית תל שבע שבנגב. חוקרי מכבי האש קבעו שמדובר בהצתה מכוונת. המשטרה מעריכה, כי הצתת שתי החנויות בוצעה על רקע סיכסוך בין שתי חמולות בעיירה. הנזק מסתכם בלמעלה ממאה וחמישים אלף דולאר.

בדיקה העלתה, כי בחנות נוספת הונחו מטליות ספוגות נפט וחומרי בעירה.

לאיתן ראם

משתתפים באבלך הכבד במות

אמך

מתכת כישור

לפריידל קופלמן ומשפחתה

משתתפים בצערכם במות האח

גדליהו גונן

קיבוץ רמת השופט

לבן־ציון, גילי, צביקה והמשפחה

אתכם באבלכם במותה הפתאומי של האם

פנינה גפן

בית להב